"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išeina kas Pětnyčia, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose.....$2.00
Kanadoje ir Mexike.....2.50
Kitose viešpatystėse.....3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscribtion rate:
In the United States.....$2.00
Canada and Mexiko.....2.50
To Foreign Countries.....3.00
Advertising rates on application. Address all communicatiens to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr. 25 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS 24 d. Berželis, (June), 1910 m. Metas XIX

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd. 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Dar galutnai nepriimtas dumoj rando sumanymas įvesti Lietuvoj žemietijas. Bet nors jas ir įvestų, Lietuvos žmonėms naudos iš jų nebus, nes rando norima iš jų padaryti savo įnagius, savo padėtojus. Todėl rinkimų teisės teip supainiotos, kad vietinių gyventojų pereitų kuomažiausiai . Stolypin painioti moka, bet išpainioti jam užtai nesiseka. Tai paprastas dalykas: kas naikinti moka, tas tverti neįstengia; kas tveria, tas nenaikina; kas paprato spausti, tas laisvės neduoda. Ir Stolypin, apdirbdamas savo žemietijų programą Lietuvai ir Baltarusijai, teip rinkimus sutajsė, kad vietiniai gyventojai kuomažiausiai turėtų jose savo atstovų ir kad su žemietijų pagelba valdžia galėtų piudyti tarp savęs Lietuvoj gyvenančias tautas: lietuvius su lenkais, baltarusius su lenkais, katalikus su stačiatikiais. Be piudymo mat valdžia negali apsieiti, nes tik besipiaunant tarp savęs Maskoiją apgyvenančioms tautoms galima ją teip neteisingai valdyti, kaip yra valdoma. Ką maskoliškoji valdžia tik veikia nėtikrų maskolių apgyventuose kraštuose; ji vienuose savo sumanymuose palieka vis spragą, per kurią tautos gali tarp savę piudyti: vieniems duoda daugiau, o nuo kitų atima ir tuom pasėjo tarp nuskriaustų pavydumą, o tarp neva apdovanotų didesnį godumą. Bet tautoms tarp valdžios supiudytoms tarp savęs besipiaujant, valdžia lygiai pančioja nuskriaustuosius, kaip ir apdovanotuosius. Žiurint į savo visus valdžios darbus matyt, kad išnaudojanti visą Maskoliją biurokratai gerai pažįsta žmonių silpnumus ir tuos silpnumus moka sunaudoti palaikymui savo sauvalios ir žmonių prispaudimui, vis tiek, kas jais nebutų — tikrieįie maskoliai, ar nemaskoliai. Biurokratai visus išnaudoja, nors išnaudoja ne vienaip: nuo vienų atima kaulą ir jį meta kitiems, kad gavę kaulą piautusi su tais, nuo kurių jį atėmė.

Tas valdžios besistengimas piudyti maskolius su ne maskoliais matyt kiekviename valdžios darbe, bet ištikro ne matyt, kad toji valdžia ir likimu tikrų maskolių labiau rupintųsi. Valdžia ant ukiškojo banko supirktų žemės plotų visokiais palengvinimais ir dovanoms iš Maskolijos gilumos traukia tikrus maskolius ir traukia juos vargai, nes mažai rasis kolionistų, kurie Lietuvoj prie gyvenimo mokės pasilaikyti; prisitaikymui, arba įvedimui į svetimą šalį savos tvarkos reikia, kad kolionistai patįs butų kulturingesni už vietinius gyventojus, kad turėtų patįs daugiau energijos, butų savistoviais, tuom tarpu maskoliai kulturiškai stovi žemiau negu lietuviai ir lenkai, o energijos ir savistovumo jie turėti negal, nes pati valdžia tą maskolių savistovumą naikina savo nęgeistaina globa ir prižiūrimami kiekvieno žmonų žingeidumo. Savo sumanymu kolionizuoti Lietuvą maskoliais valdžia ją gali dar labiau nupuldyti, bet savo siekio surusinti ją, turbut, neatsieks.

Pereitą sanvaitę netoli Varšavos, ant gelžkelio stoties Grodzisk, koksai vyriškis metė bombą ir susirinkusius žandarus. Nuo explioziios vienas darbininkas ir vienas žandaras tapo užmuštas, keturi mirtinai užgauti. Bombametys suimtas. Tat, nors valdžia ir energiškai neva gaudo revoliucijos šalininkus, bet išgautdyti jų neįstengia nei išnaikyti kartuvėmis ir karo teismais. Nuraminti žmones galima vien duodant tą, kas jiems butinai reikalinga. Jeigu Maskolijos viduriuose žmonės teip laisvės suprastu, kaip supranta tą Latvijoj, Lenkijoj, Lietuvoj, Maskolija turėtų jau geresnį rėdą ir valdžios piudymai žutų, jos siundytačiatikių ant kitų išpažinjų neturėtų pasekmės, jį savo tiksiams terp žmonių nerastų padėtojų ir pasekėjų.

CHINAI.

Anglija atsišaukė į randus Prancuzijos, Jungtinių Valstijų ir Vokietijos kviesdama tų kraštų randus drauge atsiliepti į Chinų randą ir pareikalauti tuojaus priėmimo paskolos padirbimui gelžkelio nuo Havanos į Se-Čuan. Mat Anglijos, Prancuzijos ir Vokietijos piniguočiai seniai buvo sutarę tam tikslui Chinams pinigus duoti, bet dėl protesto Amerikos, kurių piniguočiai teipgi panorėjo prie paskolos prisidėti, Chinų randas sutarties neužtvirtino. Kadangi ir Europos paminėtų viešpatyščių randai kištiesi nenorėjo, tai piniguočiams atsiėjo tartiesi su Amerkos bankininkais ir juos įsileiti. Sutartis jau padaryta, todėl dabar Anglijos randas kviečia ir Ameriką reikalauti nuo Chinų priėmimo tuojaus paskolos, kad per užvilkinimą bankininkai palukanų nežudytų.

Chinuose, Yingtak apskrityj vėl sukilo gyventojai ir jų piktumas krepiasi pirmiausiai prieš svetimtaučius ir krikščioniškus misijonierius. Tose aplinkinėse buvo baptistų misijos. Dalį jų išgriovė sukilėliai, misijonieriai pabėgo ir atkako į Hongkong prigulintį Anglijai.

PORTUGALIJA.

Portugalijos viduriuose neramu. žmonėms negali įtikti karaliaus Manuelio valdžia. Jau kelis kartus leidžiami buvo paskalai, kad karalius nori nuo sosto atsisakyti, bet rando laikraščiai nepatvirtino tų paskalų. Manoma, kad karalius ištikro nori išsižadėti sosto, bet randas bijosi, kad jam pasitraukus, respublikos šalininkai nesusidrutintų. Mat daugumas Portugalijos gyventojų geidžia pas savę respublikoniškos rėdos, todėl, pasišalinus nuo sosto dabartiniam karaliui, jie be abejonės, kad ir per revoliuciją bandytų išversti monarchiją ir įvesti respublikonišką tvarką.

Portugalija kitą kartą buvo viena iš turtingiausių Europoj, turėjo dideles kolionijas kituose kraštuose, jai prigulėjo dideli plotai žemės ypač Afrikoj. Dabar vienok jos turtingumas išnyko, jos gyventojai tamsiausi Vakarų Europoj, iš kolionijų liko jau nedaug, didesnę jų dalį paveržė nuo jos Anglija. Viena iš didžiausių dabar jos kolionijų liko — Mažumbibo pakrančių kolionija, rytinėj Afrikoj. Ir čia prieš jos valdžia sukilo juodparviai gyventojai. 15 d. berželio, kada atkako Portugalijos kariumenė, ant jos užpuolė ginkluoti čiabuviai aplinkinėse Celege. Čiabuviai likosi sumušti, mušyje krito jų 100 kariautojų, miestas Celege pateko kariumenei. Bet sukilimas dar ne suvaldytas, kariumenė nedrysta traukti toliau nuo jurių pakraščių.

IŠPANIJA.

Popiežiui su encyklikoms pradeda nesisekti, joms jis bereikalo suerzina tik žmones, jų savo pusėn jau šiądien negali pakreipti, kaip tai buvo šimtas metų atgal, kada jo encyklikų klausė karaliai, o kartais prieš popiežių turėdavo nusilenkti ir toks despotas kaip Napoleonas I. Dabar laikai kitoki. Dėl protesto Vokietijos rando popiežius turėjo atsiimti atgal savo encykliką, kurioj užgavo vokiečius protestonus. Per encykliką jis susierzino ir su Išpanijos randu. Jis pakėlė protestą prieš karaliaus dekretą, kuriuom leista Išpanams nekatailkams statyti dievnamius tokius jau, kaip katalikų, kas pirma Išpanijoj buvo uždrausta, nes ant rando katalikiškiejie kunigai turėjo didelę įtekmę. Ir čia popiežiui atseina apsirikti, nes per savo pasiuntinį prie popiežiaus jį pranešė, jog ne mano nusilenkti ir jeigu popiežius ne atsiims savo protesto atgal, Išpanija panaikys seną sutarimą tvarkantį katalikų prietikius. Tąsyk prasidėtų kova su dvasiškija kaip tai dėl popiežiaus užsispyrimo ir erzinimo atsitiko Prancuzijoj, kur pirma teipgi dvasiškija, o per ją ir popiežius, ant valdžios labai didelę turėjo įtekmę. Išpanijos randas žada pertraukti tarybas su popiežium, kurios prasidėjo apie sutvarkymo katalikiškos bažnyčios reikalų Išpanijoj. Užsispyrimas mat ir fanatizmas retai tokius vaisius išduoda, kokių užsispyrėliai laukia.

MESIKA.

Meksikos valdžioms pasisekė sušaukti Yukatano apskrityj sukilusius indijonus ir išvaikyti juos į sunkiai prieinamus kalnus. Bet ar jie ten susirinkę ir susidrutinę vėl nepradės užpuldinėti ant baltpārvių pliantacijų ir miestų, negalima dabar įspėti. Jeigu prie sukilimo prisidėtų ir kitos Yakutano indijonų giminės, valdžiai nelengva butų suvaldyti. Indijonų padėjimas Meksikoj ištikro sunkus, ne lengvesnis neg Jungtiniuose Valsčiuose. Neįstabu todėl jeigu jie savo skriaudėjams nori atkeršyti. Bet Meksikoj indijonų yra kur kas daugiau ten yra valstijos, kuriose indijonų yra daugiau negu baltparvių.

Svento Jono diena rengiamas buvo žmonių sukilimas valstijoj Senora, šiaurinėje Meksikoje. Bet valdžios sugriebė gabenamą iš Jungtinių Valstijų ginklų ir amunicijos transportą ir tokiu budu plianas per anksti likosi atidengtas. Žmones sukilo anksčiau negu buvo sutarta. Aplinkinėse Del Rio suėmė kelis mažuosius pulkelius ginkluotų sukilėlių. Areštuoja žmones pulkais. Nereikia užmiršti, kad valstija Senora sunkiausiai prieinama, kalnuose veik visai savistoviai gyvena daug kamegu indijonų giminių. Suvaldyt juos nebus lengva.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Miesto taryba pavedė mokslo apygardos globėjui patvirtinti sumanymą amatų mokyklos moterims. Mokykla butų penkiakliasė.

Mirusioji lenkų rašytoja Eliza Orzeškienė, kaip jau rašėme, labai užjautė vargingą žydų gyvenimą, kuri nupiešė keliose gražiose apysakose. Už tai žydai jai yra labai dėkingi ir dabar jai mirus, daugelyje vietų pagerbė jos atmintį pamaldomis. Taip antai ir Vilniaus žydai gegužės 17 d. sinagoje "Taharot-Hakodeš" buvo labai iškilmingos pamaldos už jos dušią. Sinagogoje buvo ir lenkų vilniečių.

("Viltis").

Ant rubežiaus Minsko ir Vilniaus gubernijų, valdiškuose miškuose prisiveisė daugybė pasiutusių vilkų. Vilkai atbėga į kaimus ir apkramto žmones ir gyvulius. Vileikoje (Vilniaus gub.) vilkas apkramtė 5 žmonės.

("Rygos Naujienos").

IŠ JONIŠKIO, VILNIAUS GUBERNIJOS.

Kol išvarė iš Joniškio bažnyčios lietuvių giedojimus, lenkai-triukšmadariai giedodavo lenkiškai. Bet išvarius, nebeliko kam giedot. Dabar klebonas jau prašo pirmiau giedojusių lietuvių, kad imtų giedoti lenkiškai. Pirmiau buvo nurodinėjama, kad lietuviškai nėra kam giedoti; dabar pasirodžius, kad lenkiškai nėra kam giedoti, vis dėlto negi išvarys lenkų giedojimą. Kam gi butų lietuviai? Pirmiau jiems buvo ginama, o dabar jie viliojama. Lietuvių choras buvo didelis, daugiau 20 žmonių, ir giedodavo puikiai. Bloguoju ir geruoju mus traukia lenkinties.

Giesmininkė.

("Viltis").

IŠ SIAULIŲ.

Grapai Zubovai savo lėšomis puikiai užlaiko 6 mokyklas savo dvaruose. Jas lanko dauglau, ne 300 vaikų, kaip kumečių, taip ir sodiečių ukininkų. Tose mokyklose 8 mokytojai-lietuviai. Mokslas išguldomas lietuvių ir rusų kalba. Vaikai mokyklosna priimama dovanai. Prie kiekvienos mokyklos yra skaitykla lietuviškų knygų. Patįs mokyklų namai gana gerai intaisyti.

Neseniai Ginkunų dvare buvo kvotimai visoms mokykloms. Laikė 17 mokinių ir visi jie išlaikė. Per kvotimus buvo daug priėję ir pašalinių žmonių, ypač mokytojų. Malonu buvo klausyties, kaip vaikai lietuviškai atsakinėjo — džiaugsmas širdį vėrė. Kad Dievas daugiau tokių Zubovų Lietuvai suteiktų, beregint mūsų tėvynė prasišviestų.

Kaip gr. Zubovo mokyklos gyvuoja, bus jau kelinti metai.

("Viltis").

IŠ TRIŠKIŲ, ŠIAULIŲ PAV.

Gegužės 9 d. naktį, sudegė didesnė dalis Triškių miestelio. Ugnis sunaikino 23 namus; pavirto pelenais geriausios sankrovos. Nuostolių bus apie 50000 rublių. Išsigandę gyventojai, begesindami gaisrą, nesuskubė savo turtų gelbėti. Gerai dar, kad vėjo nebuvo, nes kitaip but visas miestelis supleškėjęs. Bažnyčia taip-pat buvo ideliame pavojuje, bet subėgę žmonės iš aplinkinių kaimų suskubo ją apginti; pasiliko ir parapijiniai namai. Sudegė 3 karvės.

Gaisras prasidėjo iš vienos kutelės, bet jo priežastis dar nežinomos; spėjama, jog pakilo per neatsargumą su pypkėmis.

("Viltis").

IŠ ALUNTOS, UKMERGĖS PAVIETO.

Gegužės 1 d. sudegė 6 namai, tarp jų ir valsčiaus mokyklėlė, kurią lankė nemaža vaikų. Mokytojas buvo leituvis, ir mokymas gerai ėjo.

— Gegužės 3 d. išmušė ledai javus šių kaimų: Gaidamonių, Antakščių, Bajorų, Motiejunų ir k. Ledai krito didumo laukinio obuoliuko. Daug nuostolių...

("Saltinis").

IŠ VADOKLIŲ, UKMERGĖS PAVIETO.

Balandžio 29 d. aplankė šį miestelį gaisras. Pradėjo degti iš elgėtnamio, kur, sako, senis elgėta užkrėtė pypke (gurbelių). 8 šeimynos liko visai be pastogės. Per gaisrą atsirado nemaža beširdžių vagių, kurie prisivogė visokių nelaimingų padegėlių daiktų, ypač buvo vagiamos žydų sankrovininkų prekės.

Kai-kurie vagįs suimta.

("Saltinis").

IŠ ALIZAVOS, PANEVĖŽIO PAVIETO.

Kaip kuriose šios parapijos vietose žmonės serga šiltinėmis, o daugiausia ir miršta. *Skriptor.*

("Saltinis").

IŠ SMILGIŲ, PANEVĖŽIO PAVIETO.

Gegužės 6 d. seno kalendoriaus čionai ant Šeduvos gatvės ištiko gaisras. Nukentėjo 13 šeimynų, kurie pasiliko vsai be pastogės ir maisto, nes nesuspėjo išgelbėti. Priežastis gaisro tikrai nežinoma, bet, kaip sako, buk tai padegę maži vaikai, kurie žaidę su degtukais daržinėje, nes ten ir pradėjo pirma degti.

("Saltinis").

IŠ SKUODO, TELŠIŲ PAV.

Balandžio 29 ir 30 d. vėl buvo licitacija valstiečių turto dėl mokesčių už žemę. Licitavojo kunig. Oginskio valdininkai. Iš pirkikų — žydai visai nieko nepirko, o žmonės nors ir pirko, bet labai mažai, — daugausiai atsipirko tie patįs, kieno turtas. *Juzis.*

("Lietuvos Ukininkas").

IŠ ĮLAKIO, TELŠIŲ PAV.

Balandžio 6 d. išdegė beveik visas Vabalų kaimas, liko tik 6 jautjos, sudegė daug gyvulių ir visas turtas. Kaimas dabar žada skirstytis į viensėdijas. *Manetrta.*

("Lietuvos Ukininkas").

IŠ BIRŽIŲ.

Jau pernai buvo "L. U." rašyta, jog Druseikių sodžius nuo grapo nupirko karčiamavietę mokyklai statyti. Šitais metais prieš Velykas nutarė magazino sienas (grudus pardavė) dovanoti mokyklai. Sulaukę nuo valdžios pašelpos ketina magaziną parduoti, o mokyklą iš plytų muryti. Nuo paveizdingo Astraviečių valsčiaus su Druseikių sodžiumi pasielgimo galėtų kiti valsčiai ir sodžiai pasimokyti. Beveik prie kiekveno sodžiaus yra karčiamavietės. Kodėl neperkate?

("Lietuvos Ukininkas").

EMIGRANTŲ IŠNAUDOJIMAS.

Balandžio 10, Vilkaviškio gelžkelio stotyj pulkas grįžtančių iš Amerikos žmonių pakėlė triukšmą. Jie sakėsi davę pinigų nupirkimui bilietų sargams-palidovams, kurie pristatomi policijos lydėti paimtų ant sienos emigrantų lig tėviškės. Gavo antrą tiek išleisti. Ir kam tie sargai reikalingi? Jug jeigu žmogus grįžta namon iš užsienio, tai jau niekur neprapuls. O tas lydėjimas perbrangiai žmonėms apsieina. Leiskim nuo Vilkaviškio lig Seinų už kelį sumoka po 20 rub., o valgis ir kiti dalykai dar tiek. *Matęs.*

("Rygos Garsas").

IŠ SERIJŲ, SUVALKŲ GUB.

Gegužės 8 d. vietinis "Žiburio" skyrius surengė vakarą. Lošta "Ponas ir Mužikai". Atlikta gerai. Svečių prisrinko pusėtinai, bet ir nesigailėjo, kas buvo. Už tai lošikams ačiu.

— Iš musų krašto šįmet labai daug į Ameriką iškeliavo, o kiti dar rengiasi. Liudna.

("Lietuvos Ukininkas").

IŠ VIRBALIO, VILKAVIŠKIO PAVIETO.

Prieš tris sanvaites vienas Latvijos baronų, žydui agentui padedant, surinkęs iš šios apylinkės išvežė visą vagoną darbininkų.

("Saltinis").

IŠ VILKAVIŠKIO.

Pas mus šįmet visi javai, kaip žieminiai, taip ir vasariniai iš pat pavasario puikiai atrodė, bet dabar dėliai šalto ir sauso oro sumenkėjo.

("Šaltinis").

IŠ SINTAUTŲ, NAUMIESČIO PAVIETO.

Gegužio 17 d. ištiko didelis lietus ir labai daug suplakė javų, išplovė rapukus (bulves). Vanduo umu laiku pakilo, veitomis rugių varpų nebuvo matyti.

Žmonės džiaugėsi šiais metas, o kaip žiurint prisieis antrą kartą sėti. Nesutiksi tokio, kuris nedejuotų.

Pas mus labai bloga, nežinia kaip toliau. *Smark. Gentis.*

("Šaltinis").

DVARŲ PARDAVINĖJIMAS.

Kas metas bankai stato ant licitacijos gana daug dvarų. Ne visi tie dvarai parsiduoda; bankai dvarininkų valdomi ant savo brolių turi susimylėjimą ir tokios licitacijos dažnai esti tik komedijos arba pagązdinimas, kad kaltininkai pasiskubintų skolą atsimokėti. Bet visgi tokios komedijos nevisuomet dailiai užsibaigia. Kasmet iš kelių dešimčių kartais ir šimtų dvarų ant lictacijos išstatytų dalis visgi ištikrųjų prasiduoda. Štai Vilniaus Žemės Bankas birželio mėnesio 1, 3, 8 d. pardavinės pirmukart Vilniaus gubernjos dvarus, o birželio 24 d. pardavines nenupirktus antru kartu jau pabaigtinai. Taipogi birželio 4, 9 ir 10 dienomis parsiduos pirmu kartu Kauno gubernijos dvarai ir birželio 25 d. — antru kartu. Vieta pardavimo Vilniuj V. Ž. Banko namuose prie Jurgio prospekto.

Parduodamų dvarų surašas gana ilgas ir atspauzdintas vyriausybės dienraštyje "Pravitelstvennyj Viestnik" No. 74. Kokie dvarai parsiduoda, musų laikraščiuose spauzdinti negalime, nes tas surašas nesutilptų ir į kelis numerius

Per tai tiems "L. Ukininko" skaitytojams, kurie norėjo sužinoti parduodamų dabar dvarų surašą, išsiuntinėjome 74 No. "Pravit. Viestniko".

Iš viso tokių atsišaukė 15 žmonių.

Galima tas "Prav. Viestn." numeris ir iš redakcijos parsikviesti. Kaina 5 k. ir 6 kap. parsiuntimas. Siųskite markutėmis. Adresas: St. Peterburg, Kontora "Pravitelsvennyj Viestnik".

Kas norėtų artymesnių apie tuos dvarus žinių, tam reikia atkeliauti į Vilniaus Žemės Banko Valdybą pasiteirauti arba per ištikimą žmogų susižinoti.

Nors nelengva nepratusiam pačiam žmogui dvaras nusipirkti, be įvairių brangių tarpininkų, bet visgi nėra ir taip sunku, kad tik pinigų butų.

Žinoma, vienam dažnai esti sunku reikalinga pinigų suma susirinkti, bet kas neduoda keletui susidėti pinigus į kruvą ir nupirktą dvarą išsidalinti. Bankas taip daryti leidžia.

Visgi jei kas gerai nenusimano, kaip čia su tokiu pirkiniu prasidėjus, tegul kreipiasi į išmintingus ištikimus žmones, kad, kokios, nereikėtų užstatymo prakišti. Mat prieš licitaciją reikia užstatymas arba kitaip vadinama kaucija sudėti. Toliaus, jei iš licitacijos kam dvaras tenka, tai rekia į 14 dienų kita reikalinga suma užmokėti. Jei kas to padaryti negali, tai anas užstatymas prapuola ir dvaras pasileka nenupirktas.

Jei kas ne visai gerai nusimanydamas, kaip prie tų pirkinių prieiti, atkeliautų į Vilnių neturėtų kur teisybę sužinoti, tas geriausia padarys atėjęs į lietuvių laikraščių redakcijas pasiklausinėti.

Čionai gaus patarimą be jokio apgavimo kaip reikia tokiame atsitikime elgtis ir prie ko kreiptis. Žinoma, tokio reikalo nereikia ant paskutinės dienos atidėlioti, bet pradėti kiek anksčiau.

Jei dabar tokie laikai, jogei duodasi dvarai pirkti, tai reikia tuomi naudotis, reikia net skubintis. Ana Poznaniuje (Prusuose) lenkai su vokiečiais jau už kąsnį žemės varžosi ir dar kaip varžosi. Latviai taipogi dažnai prie savo dvarų žemės neprieina irgi per vokiečius.

Ir prie musų žemės ima veržte veržtis įvairus atėjunai. Galime toliau neprieiti ir mes.

Tad žiurėkime, kad ta žemė, kuri mums nuo senovės priguli, nes musų prakaitu ir krauju aplaistyta, mums iš rankų neišsprustų.

Anais metais buvo tikėtasi, kad vyriausybė pirkte išpirkusi išdalinus žemes bent dalies dvarų bežemiams ir mažažemams, bet pasirodė, jog ne taip greit dar to sulauksime, bent šiai kartai dar tokios permanos nėra ko laukti.

Pasilieka dabar patiems rupintis nors pirkimu įgyti musų žemelės.

Anot *Plunksniaus* ("Salt." No. 20), vienas Poznaniaus lenkas įgijęs didelį visų įsitikėjimą renką tukstančiais pinigus ir pirkinėja dvarus, kuriuos išdalina kolionijoms ir išparduoduoda lenkams-valstiečiams. Pinigai pas jį nepraputola. Daug metų jisai veda tokius piniginius reikalus, ir vyriausybė nors skersuoja, bent nieko jam negali padaryti. "Panašiai juk butų galima ir pas mus daryti. Tik norėkime ištikrųjų gelbėti žemę nuo svetimtaučių, o vis tik padarysime žymę" — užbaigia savo rašinį Plunksnius.

Vis-gi, turime pasakyti, kad tokiu budu sunku butų mums daug kas padaryti, nes toki ištikimi žmonės reti yra. Ant galo, kaip butų netikėtai tam žmogui numirus? Yra geresnis pas mus budas: daryti *užsitikėjimo bendroves.* Keli susitarę žmonės nueina pas notarą (rejentą) ir padaro lyg kontraktą, jog tokie ir tokie steigia užsitikėjimo bendrovę žemei pirkti ir viens iš jų ar keli apsiima atsakyti savo turtu už viso reikalo vedimą, kiti gali mažesnėmis sumomis atsakyti, o paprastai pajų nešėjai atsako tik įneštais pajais. Tokios bendrovės leidžia "Šaltinį", "Viltį", "L. Ukininką", "Lietuvos Žinias".

Galėtų jos ir dvarus pirkinėti.

("Lietuvos Ukininkas").

PIRMOJI BYLA DĖL LIETUVIŲ RAŠTŲ.

"Visuomenės" 3 numeryje randame *M. B-kos* įdomų pasakojimą apie pirmąją bylą dėl lietuviškųjų raštų, atsitikusią 1870 metais, nekaip "Aušros" pasirodymas. Po lietuvių spaudos lotynų raidėmis uždraudimo (1864—1865 m.) nesiliovė, kaip matome iš to pasakymo, rodytis lietuvių raštai, spauzdinti Prusuose ir slapta į Didžiąją Lietuvą per sieną gabenami, tik ant tokių knygų viršelių spauzdinimo vieta buvo nurodoma Vilnius, Zavadzkio spaustuvė ir dažniausiai netikri metai ir šiaip-jau buvo stengiamasi prisilaikyti senųjų, pirm uždraudimo Vilniuje išėjusių knygų išvaizdos.

M. B-ka yra tos nuomonės, jog tokios kontrafakcijos pradėjo Tilžėje spauzdintis ne anksčiau 1867 m., bent tais metais toksai spauzdinimas darosi nuolatinis, tvarkus. Vyriausią vietą tokių spauzdinimų tarpe užima Valančiaus raštai. Kiekvieno buvo išleidžiama 3000—5000 egzempliorių; elementoriai po 10000; kantičkos ir maldaknygės dagi po 15000 iki 20000 egz.; kaikurios knygos turėjo keletą laidų.

Šių raštų leidimo ir platinimo organizaciją papasakoja Rusų valdžios šaltiniai: Russkoje dielo na okranach, glava 15 iš laikraščio "Golos Moskvy", 1885 m. perspauzdinta S. Šolkovičo rinkinyje: Sbornik statey razpasniajuščich polskoje dielo po otnošenijų Zapadnoj Rossiji II. Vilniuje 1887 met. Pasakotieji tame straipsnyje lietuvių spaudos daykai pesemti iš "Dielo kanceliariji Vilenskago general-gubernatora" No. 185.

Šitais šaltiniais pasiremdamas šit ką pasakoja toliau *M. B-ka*: Baigiantis 1867-iems ir prasidedant 1868-iems metams Tilžės dėjakono Žabermanno rupesniu Prusuose pačiame pasienyje pastatyta 4 bažnyčios (vieta Robkojų kaime), kuriuo tikslu buvusi pirkta neva malkoms parduotoji sena medinė Vainutos (Raseinių pav.) bažnyčia. Robkojų bažnyčion buvęs paskirtas kunigas, kuris dalyvavęs 1863 met. sukilime ir 1864 m. Tilžėn išbėgęs.

Draug su anuo kunigu Robkojuose apsigyvenę, kaipo Prusų valstiečiai, trįs iščiviai, kurie buvę vyriausieji kunigo Zabermanno agentai — knygų platintojai. Tanas 4 Prusų bažnyčias šventomis dienomis susirinkdavę daug žmonių iš Rusų Lietuvos, kuriems buvę sakomi pamokslai prieš Rusų valdžią ir parduodamos, ar šiaipjau duodamos Zabermano išleistosios knygelės. Pasienio kunigams Zabermannas siuntęs knygas vežimuose dviem dugnais arba per kontrabandnėšius.

Valančius pats rašęs kurstomasias knygeles ir siuntinėjęs jas Zabermannui Tilžėn, kuris tenai spauzdindavęs ir atspauzdintasias vyskupui grąžindavęs. Vyskupas nurodant Z. siuntinėjęs platinimui knygas tai venam, tai kitam kunigui. Valančius siuzdavęs jam pinigus kartais po tukstantį rub. knygelėms spauzdinti. Kai-kurie kunigai persirėdydavę valstiečiais, ėję per seną ir gabenę knygeles. Kiti asesorių (pristavų) rubuose važinėję ir platinę knygas. Platinę jas klierikai, miestelėnai, valstiečiai, ypač gi davatkos ir tradi-

ninkės. Kai-kurie gerai jomis uždirbdavę.

Pagal tų pačių šaltinių sprezdamas ir dar vienu lenkų laikraščiu besiremdamas *M. B-ka*, spėja, jog Robkojų kunigų buvęs tuomet Antanas Brunza.

Valdžia, visą tą dalyką susekusi, liepė suimti ir į Vilnių atgabenti šituos kunigus: 1) Retavos džiakoną, Žvinglių kleboną, Pančiškų Butkevičių, 2) Žygaičių kleboną Vincentą Norvaišą, 3) Salantų kamendorių Pranciškų Struopą, 4) Darbėnų kamendorių Kazimierą Eitutavičę, 5) Naujamiesčio kamendorių Mateušą Kazilauskį, 6) Pagramančio kamendorių Vincentą Buividą, 7) Gaurės kamendorių Vincentą Dembskį, 8) Gardumos filijalistą Joną Grigaliunavičių ir 9) Tauragės kleboną Joną Tomaševičių.

Jų skaičių padidino dar augščiau minėtasis kun. A. Brunza. Buvo dar įtariami Dovidovičia (Dovidaitis, turbut vyskupo sekretorius Justinas) ir Račkauskis (turbut Jeronimas), bet ar jie irgi buvo suimti, *M. B-kai* neteko susekti.

Kunigai suimti nemokėjo teisintis, daug tardymuose išsikalbėjo, atsirado dar tokie, kaip Batakių klebonas Eligijušas Montvila, kuris nebuvo suimtas ir laisvu noru išdavinėjo. Priėjo prie to, jog Vilniaus general-gubernatorius Potapovas atsiuntęs Kaunan žandarų generolą Losevą vyskupo namų krėsti, bet nieko įtariamo ten nesurado.

Daugumas suimtų kunigų liko ištremti, kiti šiaip jau nubausti. Byla pasibaigusi 1871 met.

Šitą savo pasakojimą baigia M. B-ka tokiu pastebėjimui:

— "Tatai buvo pirmoji didžioji lietuvių byla dėlei raštų. Ją pakėlė vieni kunigai — vieninteliai tuomet lietuvių šviesintojai. Taip darbuotasi ir kentėta nebe musų "Žiburio" ir "Saulės" veikėjų kartos...."

("Lietuvos Žinios").

VĖL MILIJONAI IR.... NUŽUDYMAS.

Peterburgė gegužės 11 d. mirė vidaus reikalų ministerijos valdininkas, buvęs oficieras Vasylius Buturlinas, milijonierius tėvo paveldėtojas. Pasirodė, kad jis mirė nuo nuodų, o tuos nuodus davęs jam, kaip sako, Peterburgo daktaras Pančenko. Mat, prieš keletą dienų Buturlinas truputį susirgęs ir pasikvietęs sau Pančenką. Ir išėjo aikštėn vėl biauri istorija, kurios veikėjai iš augštųjų Rusijos sluogsnių. Jaunas Buturlinas buvo vienintėlis sunus didelio Buividriškių dvaro (palei Vilnių) savininko, žinoma Vilnuje generolo Butrlino. Buturlino sesuo, taip-pat didelio Kaironių dvaro (8 viorstai nuo Vilniaus) savininkė, prieš du metu ištekėjo antru sykiu už Patrikijaus Obrien-de-Lassi, žmogaus taip-pat turtingo ir plačiai žinomo Vilniauų aristokratijos tarpe veikėjo-komersanto. Jisai tai ir intariamas, kad inkalbinėjęs (žinoma, suriai užmokėjęs) Dr. Pančenkai nunuodinti Buturliną. Mat, labai plačiai-aristokratiškai begyvendamas, Obrien-de-Lassi pamatė tur-but pristigsiąs pagaliaus pinigų; mirus gi jaunajam Buturlinui — visi milijonai Buturlinų turtai (inkainuoja juos 10 mlijonų)tektų jam, kaipo artimiausiajam (per savo žmoną) inpėdiniui. Obrien-de-Lassi paeina iš Irlandijos išeivių, dagi iš karališkosios giminės. Nukeltojo kitąkart Irlandijos karaliaus Patriko IV-tojo sunus, mat, atkeliavo Rusijon; apsigyvenęs Varšavoje vedė čia garsaus rusų karvedžio feldmaršalo Lassi dukterį ir prie savo pavardės Obrien — pridėjo žmonos pavardę. Obrienai susigiminiavę su lenkų aristokratija, kaip antai — kunigaikščiais Radzivilais, Veliopolskiais, grafais Ronikerais, Krasinskiais ir kit. Dr. Pančenko — žmogus mokytas, medicinos daktaras, daugelio medicinos knygų autorius, kitą kartą buvo dagi prancuzų medicinos laikraščio redaktoriumi Paryžiuje, bet prie to viso — alkoholikas; alkoholis jį pražudė, jisai apsileido ir pastaraisiais laikais buvo pradėjęs uždarbiauti, kaip žinomojo apgavingo Avrahovo ("išradėjas" vaistų nuo neišgydomų ligų) "atštovas", bei pornografiškų laikraščių atsakomasis redaktorius. Susipažinęs kur tai su Obrien-de-Lassi, pastaraisiais laikais dažnai su juo susidėdavo, atvažiuodavo dagi Vilniun, kur Obrien-de-Lassi dažnai gyvendavo (dažniausia Šv. Jurgio viešbutyje). Matomai, Obrien-de-Lassi turėjo jam "darbo", nes kiekvieną sykį Pančenko grįždavo iš Obrieno (iš Vilniaus) — šimtu-pusantru vežinas namo, nors jokių pacijentų Vilniuje neturėjo. Peterburgo slaptoji policija gavus žinoti, kad Buturlinas mirė Pančenkos nunuodytas — Pančenko suimtas, suimtas taip-pat ir Obrien-de-Lassi. Prasidės vėl indomi byla.

Pažymėtina, kad Obrien-de-Lassi giminė (dėdė) gr. Ronikeris aną sanvaitę taip-pat suimtas dėlei intarimo, kad užmušė milijonieriaus Chrzanovskio sunų gimnazistą, taip-pat savo giminietį. Ir dar viena: drauge su Obrien-de-Lassi pranokėju atvyko Rusijon kitas airys O'Rourkas (dabar tai lenkų aristokratų giminė); garsi Tarnovskienė gi iš namų O'Rourkaitė. Aristokratija, kaip matome, pradėjo garsėt, tik ne iš to galo.

("Vilties").

IŠ GLASGOW, ŠKOTIJOJ.

29 d. gegužio čia buvo protesto mitingas, prieš Rusų valdžią dėl varžymo suomų laisvės. Protestą surengė, rodos anglai sacijalistai. Lietuvių teipgi dalyvavo nemažas burelis. Kalbėtojai, anglas ir lietuvis J. Adomavičia aiškino suomų gyvenimą, jų politišką tvarką, ir jų savivaldos teises nuo caro Aleksandro I laikų. Toliau aiškino, kaip prie Mikalojaus II rusų valdžia pradėjo kišties į Suomijos vidurinius reikalus. Protestuojanti išreiškė širdingą užuojautą Suomų tautai, kuri daug augščiau stovi už pačius rusus. Vietoj varžimo suomų reikėtų rusams imti pavizdis nuo suomų. Suomai tai tauta, kuri nereikalauja Rusijos globos savo gyvenimo reikaluose. Protestuojanti išreiškė pasibiaurėjimą rusų valdžios darbais, ir papeikimą Anglijos valdžiai, kuri laiko sutartį su tokiais valdonais kaip Rusijos caras. Kada-gi mes, lietuvai, susilauksime užuojautos kitų tautų? Musų tauta dar labiau persekiojama rusų valdžios. *A. Kriaučiunas.*

IŠ AMERIKOS.

CUKRAUS TRUSTO ŠELMYSTĖS.

Cukraus trusto išpildomasai komitetas tapo patrauktas teisman už šelmystes, kurias darė keletą metų, nedasverdamas cukrų muito stotyse. Taip šelmuodamas, nutraukė valdžiai daugiau kaip 2 milijonu doliarių, prigulėjusių kaipo muitas.

Už tokius vagiliavimus ponus trustninkus teismas nuteisė tupti belangėn, — teisingai užpelnyton vieton: vienam, Heikei, trusto sekretoriui ir kasieriui, paskirta trįs metai, o kitam, E. W. Gerbrachtui, superintendentui cukraus fabrikos Williamsburge, — 10 metų į kalėjimą. Ar jie tikrai įtups kalėjiman, tai dar nežinia. Mat, čia dedas taip, kad dideli vagis retai kada į kalėjimus patenka.

IMTYNĖS.

Visi anglų laikraščiai Amerikoje baisiai įdomauja amerikėno tvirtuolia Jeffries ir negro Johnsono imtynėmis, kurios turės atsilikti 4 liepos dieną. Visa publika pasidalinus į Jeffries ar Johnsono šalininkus: vieni tiki ir tvirtina, kad Jeffries pergalės, kiti, kad — Johnson. Jefferies ir Johnson uoliai rengasi prie imtynių, vienas ir kitas daro visokeriopas ekserciijas, ir Amerikos laikraščiai aprašo kiekvieną jų žingsnį. Imtynės atsiliks arba San Francisco ar Reno miestuose, tikrai dar nežinia — kur, bet butinai 4 dieną liepos. Manoma, kad į jų imtynes susirinks ir susibėgs vėpsotų koks 50 tukstančių žmonių.

ŽMOGUS, KURS NEMIEGOJO 20 METŲ.

Hackettstowne, N. J. Tulas Alonzo Wire pereitoj sanvaitėj po 20 metų nemiegojimo pirmu syk teužmigo. Išmiegojo ištisi dvi dieni, o trečioje jis jau buvo nebegyvas.

A. Wire 30 m. atgal dirbo laukuose ir vieną sykį buvo nutrenktas perkunijos. Greit po tam jis apkurto. Ėjo pas daktarus, bet tie jam negelbėjo. Tąsyk jis pradėjo mokintįs apkurtusių ir nebylių abecelę. Tik, kaip daėjo iki raidei Z, jis vėl pradėjo girdėt, kaip ir pirma. Alę dabar jį ėmė kankinti nemiga. Metai po metų jis vis mažiau miegojo, vienok, stebėtina, šiaip jau jis buvo sveikas. Jis vėl klausinėjo patarimų pas visokius gydytojus, bet tiems buvo nesuprantama, kas čia su juo galėjo atstikti.

Pagalios A. Wire visai nustojo miegojęs. Jis naktį priguldavo, bet jo akįs budavo atviros ir protas budrus.

Prieš užmigsiant amžinai jis pasišaukė savo moterį ir tarė: "Dievui dėkui! pagalios aš jau galėsiu užmigti".

IŠTEKĖJO UŽ SAVO MOTYNOS PATĖVIO IR NORI PERSISKIRTI.

Topeka, Kansas. 15 metų, mergaitė, ištekėjusi gegužės mėnesyj už savo motynos patėvo, atėjo teisman norėdama gauti persiskyrimą su savo vyru. "Nebenoriu su juo ilgiau gyventi!" — pasakė ji. — "Jis jau du syk buvo persiskyręs su savo pačioms, tai galės ir šį kartą!" — Stebėtinas atsitikimas: ši jauna moterėlė, budama savo *motynos patėvio žmona*, patapo ji pati jos pačios probobutė.

KETURIS SYK VEDĖ IR PENKIS SYK PERSISKYRĖ SU TĄ PAČIĄ SAVO ŽMONĄ.

San Francisco mieste tulas Morris Lewis, 25 amžiaus žmogus, esąs keturis syk vedęs ir penkis syk persiskyręs su savo žmoną, o kadangi jis ją myli, tai ir vėl greitu laiku ketina ją vesti. Jie daro taip: jis moka už šliubą, o jo pati moka už persiskyrimą.

LYDĖJO NUMIRĖLĮ IR PATĮS ANAN SVIETAN NUĖJO.

15 birželio, Haverstray, N. J., penki numirėlio lydėtojai važiavo karietoj per gelžkelio bėgius; beužvažiuojant ant bėgių pasirodė traukinys; gelžkelio sargas uždarė pervažiavimą, ir karieta pasijuto bėsanti tarp dviejų karčių uždaryta, tuo tarpu užbėgo traukinys, smarkiausiai suėrenkė karietą ir viską sudaužė į šupulius; visi numirėlio lydėtojai akiesmirkstyj patįs patapo numirėliais.

SUSIDEGINO.

Auxvasse, Mo. Tulas G. Peacock, turtingo ukininko sunus, sukrovė kruvą žabų, uždegė ją, šoko į ugnį ir ugnyj nusišovė. Bemaž visas sudegė, atrasta tik kaikurios kuno dalįs.

VIŠČIUKAS KETURIOM KOJOM.

Vienam ukininkui, John Pelkeriui, gyvenančiam netoli Norwalko, Ohio, višta išperėjo keturiom kojom viščiuką. Kojos gerai susiformavę ir viščiukas gražiai ant jų vaikščioja.

LIGONIS ŠOVĖ Į DAKTARĄ.

St. Louise, 15 birželio, tulas A. Rayne dusyk šovė į daktarą J. M. Grant, kurs jį gydė. Šovikas pasisakė šovęs dėlto, kad daktaras jį negerai gydęs. Dr. J. Grantą nuvežė ligonbutin, kame tikimos jį išgydyt.

$3000000 MOKYKLAI.

St. Louis, Mo. Milijonierius David Ranken Jr. paskyrė 3 milijonus doliarių mechaniškai mokyklai, kurią jis labiausiai mėgo.

D. Rauken yra pagal gimimo airys, 75 metų amžiaus; turtus susikrovė iš real estate ir kitų biznių. Užrašydamas 3 milijonus mokyklai, paskyrė ir sau $3000 į metus iki mirčiai.

NEBUČIUOK.

Amerikoj susitvėrė organizacija, kuri varo agitaciją draudžiančią kam nors bučiuotiesi, nes mano, kad per bučiavimą platinasi džiova. Matyt nariai tos organizacijos jau atprato nuo besibučiavimo.

SPAUSTUVĖS SAVININKAS REIKALAUJA $1500000.

Washington, D. C. Spaustuvės savininkas St. Louisa Levis reikalauja per teismą atlyginimo 1500000 doliarių. Mat Amerikos krasos užveizda pradėjo persekioti jo išleidimus visokiais budais sunkinti jam juos platinti. Už tai Lewis ir reikalauja teip didelio atlyginimo.

MERGINOS KUNAS BE GALVOS

Des Moines, Iowa. Vienoj nevartojamoj nuo seniai pašiurėj, šiauriniame Des Moines rado skrynią, o joje jau dručai pagedusį kuną merginos be galvos. Kas yra minėta mergina, nežinia.

NE DEGTINĖS BUTA.

Hayden, Colo. Trįs čia gyvenanti negrai: Lewis Carbin, Roy Bazik ir William Caldwell užsinuodino plaukų vilgymui vandeniu, kur jie manė, kad tai degtinė.

BEPROTIS.

Billings, Mont. Gyvenantis šitose aplnkinėse farmeris, John Maiar, gavęs proto sumaišymą, uždegė savo namus ir tvartus, pirma priraišiojo gyvulius, kad jie ne galėtų iš ugnies išbėgti. Subėgus prie ugnies žmonėms ir policistams. Maiar stengėsi vienam savo vaikui galvą nukirsti. Pamatęs policistus, jis paleido vaiką, pagriebė šakę ir gynėsi, o su kita ranka stengėsi sau gerklę perpiauti ir perpiovė. Susižeidė jis mirtinai.

IŠVIJO JAPONIEČIUS.

Darrington, Wa. Dirbanti čianykščiose lentų piovyklose japonai gavo prisakymą iš miesto išsinešdinti. Paliko jiems tik laiką daiktus susirinkti. Minėtose piovyklose dirbo 30 japoniečių. Jie išsikraustė į Seattle.

NEUŽGANĖDINTI GYVENTOJŲ SUSKAITYMUI.

Louistville, Ky. Čianykščiai gyventojų suskaitytojai atsišaukė į kongresą su pasiskundimu, kad jiems neužmoka pinigų prigulinčių už nepaprastą darbą, taigi už antrą suskitymą. Jie dirbę penkias dienas viršaus ir užtai reikalauja po 3 dol. už dieną. Jeigu ju reikalavimą išpildys kongresas, iždui atsieis pridėti pusę milijono doliarių daugiau. Jeigu gi Louisvilles paveikslą seks ir žmonių suskaitytojai ir kituose miestuose, tai iždui atsieis žmonių suskaitymui pridėti daug daugiau, o Amerikos statistika visgi nebus teip teisinga kaip turėtų buti.

NELAIMĖS ANT GELŽKELIŲ.

Cleveland, O. Netoli miesto pasažierinis traukinys susimušė su lokomotyvu. Prie to 13 ypatų tapo sužeistų.

Norwich, N. Y. Netoli Parker susimušė dvi dalįs vežančio ateivius į vakarus traukiniai. Suviršum 30 ateivių tapo sužeistų. Negerai juos pasveikno mat Amerika.

New York. Netoli nuo čia iššoko iš vėžių New Orleans-Terminal gelžkelio traukinys. Prie to du gelžkelio tarnai tapo užmušti; sužeista gi daug žmonių.

EXPLIOZIJA IR GAISRAS.

16 d. birželio Chicagoj tarp 23 ir Butler gatvių pasigirdo smarkus papuškėjimas — tai atsitiko expliozija ties Hansell-Elcock Co. namais. Expliozija buvo tiek baisi, kad namuose priešakyj išmetė iš lovos moterį. Prasidėjo gaisras. Liepsnos metės ir į artimiausius namus, į Selig Cooperage Co. krautuvę; bent pusė šimto žmonių apleido savo butus. Atvažiavusiems ugniagesiams dalykas pasirodė įtariamu. Jie spėja, kad expliozija buvo padaryta išoro, o nejvyko viduryje. Namuose nebuvo jokių explioduojančių dalykų, išskriant 25 galonus gazolino, kuriuos ugniagesiai išėmę Hansell-Elcock Co. turi nuostolio apie $300.000, Selig krautuvė — $5.000. Abi kompanijos apsidraudę. — Policija dalyką atidžiai tyrinėja.

Winipeg, Manitoba. Baisus gaisras veik su visu išnaikino miestelį Irvinė.

Į šiaurius nuo Fort William siaučia girių gaisrai, nuo kurių išdegė ir ne mažai farmų. Sudegė teipgi lentų piovyklos Brolių Green. Nuostolius gaisrų padarytus skaito ant milijono suviršum doliarių.

Montreal, Kanada. Trioboj laikraščio "Herald", užgimė gaisras. Sudegė 25 ypatos. Merginos dirbančios prie knygų apdirbimo ir statėjai prie mašinų, per išmuštą grindyse skylę supuolė į apačią ir ten sudegė.

Niagara Falls, Ont. Netoli nuo čia, miestelyj Falls View, savo nameliuose sudegė 12 darbininkų paeinančių iš Austrijos. Pravardės jų nežinomos.

Grand Island, Nebr. Sudegė čia krautuvės Nebraska Mercantile Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 200000 dol.

VĖTROS.

Washington, Penn. 19 d. birželio siautė čia smarki vėtra ir audra. Nuostoliai jos padaryti labai dideli. Mieste Marianna užtvinęs vanduo nunešė daug triobų. Gelžkelių linijos daugelyj vietų paplautos teip, kad traukinių bėgiojimas pasiliovė.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ *Forth Smith, Ark.* Kasyklų savininkai valstijose Arkanse ir Oklahomoj, kurių kasyklos dėl streiko darbininkų buvo uždarytos, nutarė jas atidaryti ir prie darbo priimti lygiai unistus, kaip ir prie unijos neprigulinčius.

¶ *Kansas City, Mo.* Manoma, jog anglekasių streikai kasyklose Kansas, Oklahoma, Arkansas ir Missouri pasibaigs ir nuo liepos mėnesio prasidės darbas.

¶ *Montreal, Canada.* Kanada Pacific gelžkelio užveizda susitaikė su besirengiančiais streikuoti telegrafistais. Jiems algos pakeltos po 5 dol. mėnesyj.

¶ Pereitą sanvaitę Jungtinėse Valstijose buvo 178 nusibankrutinimai, arba 11 mažiau negu užpereitą.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ KENSINGTON, ILL.

Subatos vakare, 11 berželio, vietinė 137 kp. L. S. S. A. parengė prakalbas; pakvietė kalbėti Chicagoj buvusius svečius — D-rą J. Šliupą ir p. Živatkauską, buvusį pirmininką S. L. A.

Pirmas kalbėjo p. Živatkauskas ir savo aiškioj ilgoj kalboj pasakojo apie bedarbės priežastis, ragino darbininkus nesiduoti papirkti alumi ar cigarais ir tik supratus kas geras, balsuot už savo atstovus, tik tada be revoliucijų ar karių tas bedarbes panaikinsime. Kalbino šviesties savitarpe, kam galima, lai siekia augštesnius mokslus. Kalbėdamas apie Amerikos politiką sakė: Roosevelt buvęs buk tarpininkas prie užbaigimo karės Rusijojos su Japonija, bet dabar tapo kurstytoju ir nori kad Suvienytos Valstijos užpultų ant Japonijos.

Dr. J. Šliupas kalbėjo apie lietuvių tautą, jos pradžią iki dabartinių laikų, ir kada ištarė, jog lietuviai, tai pirmi civilizuoti žmonės iš baltųjų ant šios ašarų pakalnės, — klausytojų smegenys prasidėjo revoliucija, ir nevienas eidami pro duris, kalbėjos tarp savęs: "Jeigu pirma — lai bus ir paskutinė, neduokim jei pražut". Daktaras Šliupas, kaip visada neužmiršta moterų, ir čion papasakojo apie jas; nuo senų laikų iki dabar. Priėjęs prie religijų, pavadino jas purvinu upeliu, kuris teikia daugiau nužeminimo, sulaiko apšvetimą, suvaržo, žmonių mintį, pakelia karus, ir vargina liaudį. Užmetė kunigams, kad lietuviai da netur Švento Rašto, kad maldaknygės parašytos Bliumovičiaus žydo Vilniuje. Tie faktai iššaukė žmonėse klausimą: Ką kunigai veikė? Kur pinigus dėjo? Sunkus klausimai. Kas išriš juos. Kalbėtojas sakė išriš ateitis, nustumdama religiją šalin. Ir tada laiminga liks žmonija.

Kalbėdamas apie ateities religiją, pasakė; štai ką: 1893 m., laike susivažiavimo katalikų — visų tautų Chicagoje užėjus klausimui apie religiją ateities, kardinolas Gobbons tarė: "manau, kad ateityj, religija bus paremta ant žmoniškumo, meilės ir gerų darbų". Tad aišku, kad ir kunigai netiki savo pasakoms. Ir daktaras pridurė, kad letuviai šviestųs, vienitųs tautiškuose darbuose, nežiurint partijų, ar skirtumo nuomonių. Išreiškė didžiausią padėką Chicagos lietuviams tardamas: "Chicagos S. L. A. 25 seimas, jo apvaikščiojimas padarė didžiausią įspudį ant manęs, ištiesų manau, kad pirmas lietuvių istorijoj", aiškiai parodo, jog letuviai kįla ir jų ateitis bus šviesi.

Žmonių buvo 200—225. Visi užsilaikė ramiai ir paveizdingai. Taigi ašku, kad Kensingtono lietuviai darbuojasi. Kensingtone, kaip matyt, lietuviai darbuojasi su atvira širdžia, nes L. S. S. A. kp. susideda iš 80 ypatų. Jų jaunutis choras teipgi malonų įspudį daro.

Baigiant ištariu ačiu pp. Algminavičiui ir Vilimaičiui, nes tik per juos Kensingtonas gavo progą išgirst Dr. J. Šliupo kalbą.

Šmitkė.

IŠ E. ST. LOUIS, ILL.

13 d. birželio burelis lietuvių susirinko pas savo draugą pasilinksminti; žinoma, prie bačkučių, bet, matyt, linksminosi per gerai. Todėl pribuvo tvarkadariai, kurie 8 lietuvius nusivežė ir tie užsimokėjo po $9.85. Vieną žmogelį pasiėmė net sergantį ir tas turėjo užsimokėti. Kaip ten nebutų su tais gabenimais lietuvių, nors ir policija elgtųsi neteisingai, bet ir lietuviai ne be kaltės ir jie užtraukia gėdą ant visos musų tautos. Negražus letuvių pasielgimai kenkia mums visiems: juk šiądien akyse svetimtaučių stovime žemiau juodparvių.

Darbai čia eina neblogiausiai; iš kitur pribuvusiam darbas nelabai sunku gauti.

Kaip visur, teip ir čionai musų tėveliai stengiasi kokiu nors budu supiudyti žmonės ant tų nabagėlių "cicilikų". Viena dievobaiminga moteriškė, prisiklausiusi kurstymų, parėjusi namon, pamatė, ant sienos paveikslą kandidato ant Suv. Valst. prezidento Debso. Paėmusi žirkles, išbadė akis, prikaišiojo raudonų popierų vietoj akių, ir teip visą paveikslą subadė ir sudarkė ir paskui, tyčiodamasi sakė: "Na, kas jau tam plikagalviui pasidarė, jis akis išsibadė, net kraujas iš akių bėga". Jeigu musų kunigėliai pasakytų, jog "cicilikus" galima yra mušti, nušauti, arba kitaip kankinti, ištikro butų galima sulaukti baisesnių skerdynių, negu buvo Odesoj, žydų skerdynės. *Lietuvos Sunus.*

IŠ KENOSHA, WIS.

4 d. birželio š. m. buvo parengtas teatras, atlošta Gužučio drama Ponas ir Mužikai; lošė Lietuvių Kanklių Giedorių Draugija, Šv. Petro salėj. Nors oras buvo blogas, bet susirinko į pusantro šimto žmonių vyrų ir moterų. Mat ta draugija prie teatro pridėjo balių su svaiginančiais gėrimais naudai bažnyčios, tai vargšai nebijojo nei lytaus. Teatrą atlošė pusėtinai. Prieš atidengimą uždangos, išėjo vietinis vargonininkas pasakė: Parengė draugija perstatymą dramos "Ponas ir Mužikas", kaip bus dainuota daina, meldžiu visiems sustoti ir atiduoti garbę savo tėvynei. Po teatro išėjo vienas vaikinas apsirėdęs čigonu pasakė porą juokų apie čigoną, ir apie Lietuvos ukininką; antras vaikinas dekliamavo eiles apie laikus, kaip lietuvius plakė. Dainų nebuvo, kur jos dingo? Mat ponas vargonininkas supyko ir nėjo vadovauti, o giedoriai patįs nedrįso. Gėda liko kam? Giedoramš, išėjus ant estrados pasakyta, jog dainų nebus, nes pervėlus laikas. Mat pamelavo. Lošiant teatrą, prie baro ir alaus skambėjo lietuviškos dainos.

8 d. birželio š. m. buvo čia didelis susivažiavimas ir paroda musų miestelio "Woodmen" visos išdirbystos parodė savo darbą, teipgi štorninkai, vokietys duonkepys, ir lietuvis savo bučernę. Tikėtasi svetimų žmonių apie 40000, bet buvo vos apie 20000. Saliuninkai nieko neuždirbo, ypatingai lietuviai, kurie tikėjosi gero uždarbio. Tą dieną visos dirbtuvės nedirbo, tik odų dirbtuvė dirbo visą dieną. *Ten buvęs.*

IŠ BALTIMORĖS, MD.

Kaip kitų miestų, teip ir Baltimorės lietuviai nutarė apvaikščioti 16 d. liepos 500 metų sukaktuves kruvino mušio prie Žalgirio. Taučiškos ir bažnytinės draugijos visos iš vieno nutarė eiti su paroda, užprašyti D-rą J. Šliupą su prakalba. Po prakalbų bus piknikas. Uždarbis nutarta apversti knygyne naudai, kuris keturi metai atgal susitvėrė; prie jo sutvėrimo visos prisidėjo Baltimorės draugijos, bet visgi truksta jau pinigų. Gal prie šitos progos pasiseks jį sušelpti.

Rengimo viršininkai yra: pirmsėdis — P. Lašauckas, kasierius, — V. Želvis, sekretorius — V. Dreiginas, maršalka — J. Mandravickis. *V. Dreiginas.*

IŠ BRIDGEVILLE, PA.

Darbai gerai eina ir iš kitur pribuvusiam nesunku darbas gauti. Yra čia anglių kasyklos, dirba jose kas dieną: yra kelios dirbtuvės. Uždarbiai nuo $2.25 iki $3.40. Kas pribuvo darbą gauna. Lietuvių yra pusėtinas burelis. Organizacijų nėra, todėl lietuviai daugiausiai laiką praleidžia prie baro. Laikraščiai čia ateina: "Letuva", "Katailkas", "Saulė" ir "Keleivis". Skaitančių yra nedaug, daugumas mano, kad laikraščiai bedievystę platina. *Pupų Pėdas.*

IŠ DETROIT, MICH.

Yra čia daug automobilių šapų ir kitoniškų dirbtuvių. Darbai eina gerai, dirba pilną laiką. Paprastam darbininkui moka po $1.50—1.70 už dieną.

Lietuvių yra pusėtinas burelis, 15 dieną gegužio lošė ant scenos komediją "Nepadėjus, nėr ko kasti!" Buvo prakalba apie musų lietuviškus reikalus ir tautiškos dainos. Surengė tą vakarą lietuviai studentai S. S. Cyr. ir Meth. Seminarijos iš Orchard Lake, Mich.

Teatras pusėtinai nusisekė.

P. Lapelis savo kalboj aiškino Letuvos istoriją ir tautos reikalus. Kalbino skaityti laikraščius, naudingas knygas, nes raštai darbininkus veda prie apšvietimo ir susipratimo. Ragino prie blaivystės. Gal butų kalbėtojas ką daugiau paaiškinęs, bet vienas iš karštų katalilikų kaužin ką pasakė. Kalbėtojas todėl ir nepabaigė, pertraukė kalbą ir nuėjo. Vakaras buvo po klebono prežiurai, tai matyt jam kas kalboj nepatiko. *Senas Tėvukas.*

TĖVYNĖ PAVOJUJE!

Broliai Amerikiečiai.

Juodi, tamsųs debesiai apsupo iš visų pusių musų Tėvynę-Lietuvą. Iš šiaurės gula ant musų rusai, iš vakarų — vokiečiai, iš pietų — lenkai. Jie nori išplėšti didžiausią musų turtą — žemę. Tą žemę, kurios kiekviena pėda yra aplaistyta krauju ir prakaitu musų bočių, probočių.

Jau tukstančiai dešimtinių musų šventos žemelės pateko į burliokų, kacapų rankas, jau šimtai maskoliškų šeimynų atsidangino Lietuvon.

Vokiečiai, jau iš seno pildydami Bismarko įsakymą *"Drang nach Osten!"*, išlėto, be triukšmo varė savo kolionizaciją Lietuvoj per eilę metų, ir mes tik dabar apsižiurėjom, kad tuluos valsčiuos Suvalkų gub. vokiečių kolionistų jau diduma, jau jie užrėkia kai-kur valsčių sueigose lietuvius (žiur. "Lietuvių Žin." No. 37). To ko neįstengė kadaisiai atsiekti kryžeiviai kardu, šiądien atsiekia vylium Bismarkio pasekėjai.

Negana to, musų "broliai" lenkai, matydami mus pavojuje esant, šoko mus "gelbėti"; jie įsteigė Varšavoj kompanija "Klobski et Co.", kuri superka Lietuvoj dvarus ir parceliuodama dalina ne lietuvams (kaip galima butų tikėti nuo "brolių"), — bet partrauktiems iš Lenkijos mozurams.

Besivaržant musų kaimynams už Lietuvos žemę, bežemis ir mažažemis Lietuvos valstietis žiuri su širdgėla ir pavydu į burlioką, vokietį ir lenką, — jam gimtoji žemė *užgintas vaisius*, nėra kam juomi pasirupinti, nėra kam padėti jam tą žemę įgyti. Nedyvai, kad jisai pats sau be pagelbos paliktas, mato iki šiol vienintėlę pagelbą išeivystėje. Apleisdamas tėvynę, jis tuom tik palengvina darbą musų priešams, kurie užplaudami musų šalį iš visų pusių, suskaldys Lietuvą, ištautys lietuvių likučius, ir tuomet bus po Lietuvai.

Žiauru! Siurpuliai ima manat apie tai!...

Ant musu tėvynės kybo

kardas. Šiądien grasinantis musų tautai pavojus yra didesnis, negu pirm 40 metų, kuomet žiaurioji Maskolių valdžia buvo uždraudusi mums spaudą, kuomet norėjo išplėšti mums kalbą....

Kuomi taps tauta netekusi teritorijos (žemės)?

Tauta be teritorijos, tai medis su pakirstomis šaknimis. Toksai medis turi vėliau ar anksčiau išdžiuti....

Aišku, pavojus grasinantis musų tėvynei didis, labai didis. Idant prašalinti tą pavojų, idant išskaidyti tuos tamsius debesis, kurie apgulė Lietuvą, turime sukoncentruoti visas jiegas, turme stoti visi į eilę be skirtumo pažiurų nuo kairės iki dešinei. Tokiose kritiškose valandose tur nutilti savitarpiniai partijų ginčai. Visų pastangos turi buti atkreiptos pre vieno siekio — *nešimo staigios pagelbos mirtim užgrasintai tėvynei.*

Broliai Amerikiečiai, turime ištiesti pagelbos ranką musų tėvams, broliams, seserims likusiems anapus vandenyno, mes nedaleisime burliokui, mozurui ar vokiečiui išvaryti musų tėvus, brolius, seseris iš Lietuvos pastogės. Mes ištiesime pagelbos ranką tiems tėvynainiams, kurie jau telkiasi į kruvą, idant gelbėti žunančią tėvynę.

Broliai Amerikiečiai, nemanykite, kad aš raginu jus dėti aukas, *ne*, šiuom žyg aukos nereilingos....

Mums reikalinga akcijinė bendrovė (kompanija), kuri užsiimtų dvarų Lietuvoje supirkimu ir jų lietuvių tarpe paskirstymu. Toji bendrovė turi buti parenta ant grinai finansinių, o ne ant filiantropijos pamatų. Toji bendrovė galės duoti savo dalininkams daug didesnį dividendą (pelną), negu kad šiądien jie turėtų talpindami savo pinigus veitinėse kitataučių įstaigose (smulkmeniškai išrodysiu tą kiek vėliau).

Taigi, negaišuodami imkimės darbo. Teoretiškai tas klausimas jau baigiamas svarstyti. Netrukus bus apskelbti laikraščiuose projektuojami bendrovės įstatai.

Gerbiamoji visuomenė teiksis atsiliepti *kur* ir *kada* galima bus sušaukti minėtos bendrovės įsteigėjų susirinkimą.

Juozas Gabrys,
2509 Indiana Av.,
Chicago, Ill.

DĖL NAUJOS MOKSLEIVIŲ DR-JOS VAK. EUROPOJE.

Pereitame "Lietuvos" numeryje skatėme L. Vailionies parnešimą apie tai, kad vakarų Europoje įsikurė nauja lietuvių moksleivių draugija "Parama", kurios tikslas — Savitarpinis Susišelpimas. Iš draugijos įstatų dasiznojom, kad draugija rupinsis suteikti savo nariams paskoles: trumpesniam ir ilgesniam laikui, taipogi jieškos savo nariams darbo vakacijų laiku.

Tikrai, šitokios draugijos įsikurimas Vakarų Europoje — dalykas reikalingas, ypač-gi dabartiniuoju laiku, kuomet iš Lietuvos vis daugiaus jaunikaičių važiuoja į užsienius mokslo semtųs.

Reikia žinoti, kad užsieniuose ne tai, kas Lietuvoje, ar Rosijoj. Tenai dar vis ne tiek svetima dirva, ten vis greičiau galima vargstančiam moksleiviui gauti koki laikina pašelpa, ar koks nors menkas uždarbis, pagalios ten, Rosijoj, Maskvos ir Peterburgo universitetuose keletas žmonių (iš Suvalkų gub.) gali vilties gausią taip vadinamą "lietuviškąją stipendiją". O-gi užsieniuose to nėra. Čia viskas svetima, darbas sunku ar beveik negalima gauti, o jau apie laikiną pašelpą ar paskolą nėra ir kalbos. Dėlto-gi, pritrukus moksleiviui skatiko, esti labai vargu, priseina stipti ir badmirauti, kęsti paniekinimą ir žeminties svetimšalių akyse — o tai-gi yra skaudžiausia.

Kas kita galės buti dabar, susitelkus musų moksleiviams į savytarpinės pašelpos draugiją. Sumokėję metų pradžioje po 2 rub., įtaisę, kur galima, kokį vakarėlį, jie visgi surinks bent keletą skatikų, kuriais galės sunkioj valandoj viens kitą paremti, duoti viens kitam, kokią išgalėdami, paskolą. O juk be skatiko sėdinčiam mokslaeiviui kartais ir koks penktukas ra didelė bagotystė. Taip yra!

Juk ir tiems, esantiems užsieniuose musų mokslaeiviams, kurie gauna stipendiją iš "Aušros", be abeonės neužtenka to, ką gauna. Išbaigus gautąją sumą ir nesulaukiant sekančios, tenka ir badą pakęsti, ir kitokių nesmagumų patirti. Tokioj štai valandoj "Parama" galės buti jiems draugiškąja ranka, kuri palaikys savo bendrąmokslaeivį. Taigi panašiam atsitikime mokslaeivių "Parama" bus, sakytum, "Aušros" dapildymas. Ji suves galus to drabo, kurį "Aušra" ar kitokios mokslaeiviams remti draugijos daro.

Svarbu yra ir tai, kad "Parama" ketina tarpininkauti mokslaeiviams susinešimuose su mokslaeivių šelpimo dr-jomis. Juk apie tai, ar reikia kuriam mokslaeiviui suteikti pašelpą arba stipendiją, ne kas kitas geriaus galės pasakyti, kaip pačių mokslaeivių draugija. Gyvuojant "Paramai", mokslaeiviui, norinčiam gauti kad ir iš "Aušros" stipendiją privalu bus pristatyti "Paramos" paliudyjimas ar rekomendacija. Tokiu budu "Aušros" ir kitų panašių draugijų susinešimai su mokslaeiviais bus daug aiškesni.

"Parama", pagal savo įstatus, gali turėti narius-rėmėjus, kurie įmoka draugijos iždan kasmetai 4 rublius, arba 2 dol. Mums amerikėnams privalu butų stoti šiton mokslaeivių draugijon, kaipo nariams-rėmėjams. Tik įstodami į draugiją, kaipo nariai, mes galėsime paremti tiek reikalingą, tiek butiną, tiek balsu šaukiantį musų reikalą—mokslaeivių šelpimą. Beto ir sueitume į artimesnius santikius su musų europine inteligentiją. O-gi tie santikiai, tie ryšiai ant nelaimės iki šiol yra gana palaidi; amerikėnai ir Europos lietuviai gyvename, kaipo visai svetimi viens kitam žmonės, tarytum jokie bendri reikalai mus neristų, tarytum nepriklausytume vienai musų motynai-tautai.... Norėtume manyti, kad, gal but ir patįs ant savo kailio patyrę Lietuvos šaltą atsinešimą į savo iseiviją, musų vakarų Europos mokslaeiviai nesitolins nuo amerikėnų ir panorės veikliai prisidėti prie tų kulturinių darbų, kurie Amerikoj yra varomi ir reikalingi.

Taigi su tokiomis viltimis, Amerikos lietuviai, stokime į "Paramos" narius-remėjus, darykime tuo tą darbą, apie kurį nuolatos minima ir kurį žinom esant svarbių-svarbiausiu musų tautos gyvenime. ("Paramos" adresas: Justinas Vienožinskis, Akademia Sztuk Pięknych, Krakow, Austria, Europe). *Kl.*

IŠ LIETUVIŲ LAIKRAŠČIŲ.

25 seimas Susiv. Liet. Katalikų Amerikoje apsirinko už savo organą einantį Wilke-Barre, Pa. laikraštį "Draugą". "Draugo" redakcija numeryj 24 apreiškia tai ir taip, kad nematyt, ar ji džiaugias iš to, ar ji nusiminus. Sako tik, kad nuo šio numerio atsisakant nuo tolesnių ginčų su laikraščiais ir atskirais asmenimis. Reikia suprast, kad ji nieko nebebijo.... Kovosiant, sakosi, tiktai prieš klaidingas nuomones, faktų iškreipymus ir skriaudžiančius katalikišką visuomenę darbus.

* * *

"Katalikas" užtai džiaugiasi ir garsiai apreiškia: "Žmonių balsas laimėjo!" "Katalikas" nepalikęs S. L. R. Kat. Am. organu dėlto, kad nenorėjęs per pigiai siuntinėti savo laikraštį Susivienijimo nariams. "Kataliko" išleistojąs esąs ne toksai lengvatikys, kad iš savo kišeniaus pridėti. Tegul, sako, "Draugas" dabar sau žinosi Ypačiai bloga busią "Draugui" dėlto, kad jo išleistojams nebegalima busią už Susivienijimo pinigus užti: mat Susivienijimo vadovais patapo svietiški žmonės išskiriant vieną dvasiškį. O sveitiškieji jau laikys iždą tvirtai.

* * *

"Katalikas" nori but progresivinis laikraštis ir piktinasi Kauniškės "Vienybės" ir Seiniškio "Saltinio" — savo konfratrų — atžagareiviškumu. "Vienybė", mat, išjuokė sumanymą statyti Vilniuje Tautos Namus. Mokslo Draugija neturint kur sudėti savo senas knygas, o Dailės Draugija — senas juostas ir kitokius skarmalus, — tai joms esą dabar statyk Tautos namus kad butų kur tie seni daigtai sudėti.

"Katalikas" pastebi, kad tokiu rašymu kenkiama plaukti aukoms ir kad toks darbas yra atžagareivių darbas.

* * *

Lietuvių Mokslo Draugijos komitetas paaiškna visuomenei, kad aukas rinkti tautos namams draugija teisę turi ir kad niekas jos surinktų pinigų konfiskuoti negalės Draugija tik neturinti teisės leisti loterijas, laimėjimo bilietus ar šiaip knygeles aukų rinkimui: tam reikią valdžios daleidimo.

* * *

"Vilties" No. 60 kunigas J. Tumas pirmas prabilsta apie Lietuvos inteligentijos nedorybes, apie jos ligą — nesilaikyti duotojo žodžio ypač piniginiuose dalykuose. Esą, kaltinama buvę sodiečiai, kad jie nesilaiko duotojo žodžo, bet:

"mes, ypačiai pusšviesuoliai, kur kas mažiau vertiname duotąjį žodį. Studentų draugijos skundžiasi, kad vietas gavę draugai užmiršta duotąjį žodį sugrąžinti mažas skolas neturtingoms draugų kasoms. —

Valgyklos štai Vilniuje skundžiasi, kad vienoje įvalgę, persikelia kiton. Laikraščiai — kad užsisakę juos raštu, visus metus tęsia su užmokesčiu ir dažnai visai nutęsia; knygų sankrovos, ..jog įdavę kitiems į komisą, nebesusilaukia atlyginant" ir tt. ir tt.

Taip pat esą su paprastu pinigų pasiskolinimu. Daugybė skolintojų, pasiskolinę nuo 3 iki 25 rublių, paskui nei akių neberodo, nebeatmena, nebepažysta.

Kun. Tumas nurodo į Amerikos laikraščius, kurie tokių dalykų neslepia ir drąsiai ir atvirai reikalauja iš letuvio, ypač inteligento, ne tiktai darbo, bet ir doros, reikalingos visuomenės darbe ir savitarpiniuose santikiuose. Nusidėjusius, sako, gal peršiurkščiai, gal mirtinai muša. Bet vis esą geriau tai, neg užsispyrimas tylėti spaudoje apie daugelį tokių dalykų, apie kuriuos tarp savęs su pasibiaurėjimu kalbama, ant kurių griausmai verčiama.... kaltinjnkams negirdint.

Taigi nors vieno dalyko Lietuvos lietuviai pasimokins iš Amerikos lietuvių. Bet.... apsiaustiems rusifikacijos ir rusiškumo vilnių butų ir daugiaus ko pasimokinti iš tų žmonių, kurie rusiškųjų įtekmių nepažysta ir, nors toli budami nuo Lietuvos, visgi pasilieka tikrais lietuviais.

* * *

Škotijoje "Rankpelnio" spaustuvėje buvo suardyta visos raidės ir šiaip daug blėdies pridaryta. Dabar raidės matyt jau sutvarkyta: išėjo sekantis "R-nio" numeris. Dėl spaustuvės suardymo "R-nio" redakcija prisimena pirmesnius tamsuolių biaurus darbus:

"Drg. Jurgelionio laikuose jo butas bombarduota alaus bonkomis, laike prakalbų iš, jo tyčiotąsi, gatvėmis einant pirštais badyta. Dabar vėl einama stačiai spaustuvėn drg. Paukščio mušti, Dulkeithe laike surengto vakaro kalbėtojui tenka. Kad visamkam, pagaliaus, uždėti vainiką, vagiškai lendama į "Rankpelnio" spaustuvę ir daroma pogromas toks, kaip rusų juodašimčių, policijos dragunų. Naktyj iš gegužės 28 į 29 iškertamas šposas, kurio nei viena lietuviškų spaustuvių dar nėra mačiusi. Nedėlioje randame spaustuvėj išblaškytas raidžių kastas, raidės sujaukta; knygos, dokumentai sudraskyta ir kerosinu aplieta; mašina, kiek pajiegta, lyg šunų dantimis ėsta — šis bei tas pagadinta, sulankstyta. Kad matytųs, jog šieji nakties didvyriai nekuom nesiskiria nuo kiaulių — pribjaurota.

Tačiaus "Rankpelnio" redakcija nenusiminus; sako, tokie tamsunų darbai nebegalės trukdyti šviesos darbo. Mananti prakilnesnioji drabininkų dalis negirsiant valkatų, kurie eina spaustuvėn pogromų daryti. Dabar esą Škotijoj daugkas nebe taip, kaip kad buvę pirma.

KAIP REIKIA UŽSILAIKYTI KARŠČIAMS UŽĖJUS.

(Patarimai Chicagos Sveikatos departamento).

Užėjus karščiams valgyk per pus mažiau. Karštyje valgis nėra taip reikalingas.

Liaukis valgęs mėsą ir riebumus, valgyk vaisius, žalumynus, salotą, gerk pieną ir girą.

Gerk daug vandens; taip pat gerai jaigu gersi pasukas (maslionkas).

Karštis nieko tau nepadarys, tik mokėk užsilaikyti.

Mesk gėręs alų, mažiau valgyk, gerk vandens, kiek tik tavo dušia nori, o saulės spindulai tavęs nekliudys, busi sveikas.

JUOKAI.

Kudykis. Mama, mano duona vėl nupuolė svisetu į žemę.

Motyna (į tarnaitę). Klausyk, dėlko tu vis ne tą pusę aptepi. Žiūrėk, kad toliaus teptum viršutinę pusę!

Rooseveltas (kalbėdamas Paryžiuj). Neturėti vaikų tai yra prasikaltimas!

Rooseveltas (kalbėdamas Berlyne). Perdaug turėti vaikų yra vulgariška!

Motyna. Maryte, tu jau tokia didelė esi, o vis dar žaidi su berniukais.

Duktė. Mama, kuo aš didesnė išaugu, tuo labiaus jie man patinka.

Jinai.. Tu taip nelemtai man rašai laiškus, kad aš bent pusės kiekvieno laiško negaliu perskaityti.

Jis. Taip. Aš taip rašau, kad mano laiškai negalėtų but sunaudoti teisme.

Katrė. Kiek kartų Jonuks tave pabučiavo aną vakarą.

Zosė. Aš jam sakiau, kad jis gali mane du syk pabučiuoti, bet jis darė taip, tarytum jis niekad nesimokino skatliuoti.

BYLA.

Dulbis. (Eidamas prišakin). Aš irgi negaliu. Duok man kitą kambarį!

Kalėjimo sargas. (Sausai ir rimtai). Tai butų juoko!

Rainis. Aš jo negaliu apkęsti; su juo aš negaliu per naktį drauge išbuti.

Dulbis. Jei man su juo reiks buti, mano gyvybei gręsią pavojus.

Kalėjimo sargas. Nu, nu, aš jau žinosiu....

Rainis. (Petraukdamas). Čia klausimas, katras iš musų yra baisesnis piktadėjas?

Dulbis. Meldžiu, perskirkit mus!

Kalėjimo sargas. Tas negalima!

Rainis. Ką jus sakote?

Dulbis. Tu turi išeiti....

Kalėjimo sargas. Šš.... Man prisakyta, katrą tik atvarys, tuoj čia uždaryti. Suprantat? Čia yra 7 ir 8 numariai. Tik kaip šitas kambarys užimtas, aš galiu imti paeiliui kitą numerį. Gerai įrengtoje ukėje viskas eina kaip per siulelį.

Rainis. Bet visgi jus skirkit....

Dulbis. Gal pasidaryti didelis blogumas, jei mudu vienoj vietoj pasilisįva!

Kalėjimo sargas. Ar tai norite pešties?

Dulbis. Jis mane gal užmušti!

Rainis. Jis mane nunuodys!

Kalėjimo sargas. Tai palauksiu. Bet kitaip pagelbėt negaliu. Jei čia butų katras iš judviejų užmuštu, visa tą atsitikimą perduosiu teismui. Užmušėją, išklausinėjęs, nusiųs į rėdybos kalėjimą. Gerai įrengtoje ukėje viskas nenukrypsta nei per siulelį.

Dulbis. Taip, tai jus man neduodat kito kambario?

Kalėjimo sargas. Aš neturiu nei vieno jums!

Rainis. Tai mums kruvoje reiks likti?

Kalėjimo sargas. Taip skamba įstatymai!

Dulbis. Na, tai ant jusų atsakymo. (Traukias į pasienį). Tas didėlis niekšas Rainis.

Kalėjimo sargas. Taip!

Rainis. (Traukiasi prie sienos). Čia tas baurybė Dulbis!

Kalėjimo sargas. Taip!

Dulbis. (Piktai). Blogiausias žmogus visam musų apskrityje!

Kalėjimo sargas. Tas gali buti!

Rainis. (Perpykęs). Tu esi didžiausias niekšas pasaulije. (Rodo į Dulbį).

Kalėjimo sargas. Ko aš čia nemanu išgirsti! Bet jau man laikas eiti. Gulėkite abu sveiki. (Eina).

Rainis. Bet klausikit....

Kalėjimo sargas. Taip, taip, jusų vakarienę tuoj atnešiu, bet giliau į kalbas negaliu įsileisti. (Išeina).

Rainis. (Nori eiti drauge, bet prie durų sutinka Dulbį ir vienas ir kitas bėga už savo lovos, piktai viens į ktą šnairuodami).

Rainis. (Sau). Na, tai ir puiku!

Dulbis. (Sau). Tokį tik nudėti!

Rainis. Tas niekšas gali manę mieganti nugalabinti.

Dulbis. Jei jis manę užpultų.... Na ir butų po viskam. Jis daug stipresnis negu aš.

Rainis. (Sau). Jei aš užmigčiau, tai tikrai jis manę nudurtų!

Dulbis. (Sau). Baugu, kad tik neužmigčiau!

Rainis. Gal tuojaus ir naktis praeis.

Dulbis. (Sau). Dar keturios sanvaitės ir bus užbaigta. Kaip jam priseis visus iškaščius užmokėti, tai turės ir namus parduoti ir aš liksiu nuo jo liuosas....

Kalėjimo sargas. (Padėda įnešęs ant kairiojo stalo: pora agurkų, šmotą mėsos, vyno butelį; rodydams į Rainį). Tai čia jums viskas.

Rainis. (Atsisėda ir pradeda valgyti). Bet ir esu išalkęs!....

Dulbis. (Sau). Hm! Čia puikiai kvepia, jau man net seilės varva. Visą vakarą nieko nevalgiau, tik vien ką geriau. Taip šlykštu ant širdies pasidarė. (Pasiryžusiai). Geras drauge, ar negalėtum man teippat ką atnešti?

Kalėjimo sargas. (Ištiesęs ranką). Tad skubėk. Jau velus laikas ir aš turiu eiti gulti.

Dulbis. (Graibosi). Ojė! Aš savo pinigus užmiršau vyno sankrovoje.

Kalėjimo sargas. Hm. Gaila! (Eina).

Dulbis. (Prisikibęs). Mielas drauguži, paskolink iki rytojui, tada aš užmokėsiu.

Kalėjimo sargas. Ne, to tai nedarysiu!

Dulbis. Aš esu ukininkas Dulbis iš Beržinės.

Kalėjimo sargas. Tai jums labai gerai!

Dulbis. Dievuli mano. Aš juk esu guodojamas žmogus.

Kalėjimo sargas. Jums čia nėra guodonės. Guodojamų ypatų čia netupdo.

Dulbis. Ką-gi jųs apie manę manot?

Kalėjimo sargas. Aš nieko nemanau. Man tik atėjo mintin, kad tu, brolau viešbučio langą išlaužęs, norėjai įsigauti į vidų....

Dulbis. Aš norėjau prisigriebti į namą!

Kalėjimo sargas. (Juokdamos). Tam aš tikiu!

Dulbis. Durys buvo užrakintos.

Kalėjimo sargas. Nu kaipgi!

Dulbis. Jie nenorėjo manęs įleisti!

Kalėjimo sargas. Tas tai suprantama!

Dulbis. Bet jųs manęs nesuprantat!

Kalėjimo sargas. Tas gali buti. Labanaktis! (Eina).

Dulbis. Bukite gi protingi!

Kalėjimo sargas. Aš pasilieku prie savų pinigų! Skolinti yra priešinga įstatams. Antai ten ponas, jis yra jusų geras pažįstamas. Ar jis nepaskolįs.

Dulbis. Kągi tai jųs išgalvojot?

Kalėjimo sargas. Na, tai aš jau išeinu! Dabar esu paskutinį kartą čia. Ir jųs galėsit spardyties ir spiegti, kiek tik norėsite, o aš nors kartą noriu atsilsį gaut. (Išeina).

Dulbis. (Vaikščioja, žiurėdamas retkarčiais į Rainį, kurs valgo). Tas tik yra netikęs žmogus. — Jeigu tik kalėjimo sargas nueitų pas mano advokatą, tai bežiurint aš bučiau paliuosuotas, tik kaszin kaip Kalėjimo sargas mano apie manę. Nes aš jam negalėjau cigarams nieko duoti. Pinigus, turbut, užmiršau vyno sankrovoje. O esu alkanas nelyginant šuo. (Slenka kiek arčiau prie valgio). Ak, kaip skaniai kvepia. Užsirukysiu pypkę. Rukimas, sako, nuramdąs alkį. (Įsitraukė pypkę, tabaką, prisikimšo ir užsiruko). Sako, kad miegas alkį nuvaras, bet aš dabar negaliu gulti. Esmu perdaug sujudęs, negaliu Rainiui užsitikėti; jis yra ant visko palinkęs....

Rainis. (Pastumia valgius ant vidurio stalo). Man daugiau valgyti nebesinori, nesu papratęs taip vėlai. (Įsiima pypkį). Rukyt. tai norėčiau, nes be rukymo tiek neiškentėsiu, kiek be valgio. Gulti visgi negaliu. Mažasis Dulbis irgi nemiega. (Jiesko po kišenius).

Dulbis. Jis daugiau nebevalgo. Dar kiek atliko, tai ir man užtektų, vistiek liks.

Rainis. Hm. Turbut savo tabaką pamečiau, ar kas teatre pavogė.

Dulbis. Rodos, kad čia raugyti agurkai net seilės traukte traukia. (Žiuri skersomis į valgius).

Rainis. (Šaukdamas užsitraukia už stalo). Rainiai, rainiai, jei nori.

Dulbis. (Atsitraukęs). Kas yra?

Rainis. Nelysk prie manęs taip arti!

Dulbis. Nebijok, aš tavęs nesuėšiu.

Rainis. Tu man, jei aš nematyčiau, suduotum. Pažystu aš tavę.

Dulbis. Nieks nenorėtų prie tavęs rankų teršti, o aš tai niekados, ne.

Rainis. Tam tikiu, kad tu nenori su savo kaimynu suseiti. Tau geriau su miesto advokatais ,tad ir eik pas juos.

Dulbis. O, o, ką jis man pasakė! Ar tai tu geresnis, kad nori iš savo kaimyno prudą užgrobti, nors ir neteisingiausiu budu?!

Rainis. Tas prudas yra mano savastis!

Dulbis.. Ką gi vėl išmislijai?

Rainis. Jau du šimtai metų kaip tas prudas prigulėjo mano tėvo, tėvo, tėvui.

Dulbis. Gal tu sakysi, kad tavo prudą pirmasis žmogus, Adomas, išrausė?....

Rainis. Prudas prigulėjo nuo senų senovės prie tos pat vietos, ką ir dabar yra; supraskgi, žmogelį!

Dulbis.. Tą tik gali pasakyti toks nenuorama kaip tu esi. Mano protėviams tas prudas prigulėjo nuo taip seniai, kaip jie tą atsimena.

Rainis. Aš turiu esnių kontraktus nuo mano ukės.

Dulbis. Mano tėvo tėvas tam prude prigėrė.

Rainis. Butų gerai, kad ir tu ten butum prigėręs.

Dulbis. Mano tėvas, žuklaudamas, tris kartus buvo ten įkritęs; vos pasisekė gyvą išgriebti.

Rainis. Turiu seną ukio žemlapį, ir pagal tą, prudas priguli prie mano ukės.

Dulbis. Ant labo vakaro pamenant, mano vėlionis tėvas, tame prude karosus augino.

Rainis. Mano senuolės giminės dar atmena tuos laikus, kada prudas prie musų namų prigulėjo.

Dulbis. Aš dar vaiku bebudams, mokinaus čia plaukoti. Ką gi tu ant to gali atsakyti?

Rainis. Ir tau neteko ten nuskęsti?

Dulbis. Tau ant keršto — ne!

Rainis. Tą matau!

Dulbis. Ką tu matai?

Rainis. Matau, koks tu esi žmogus.

Dulbis. Tfiu! (Spiauja į šalį). Kas per sutvėrimas!

Rainis. Kariamasis niekad neskęsta.

Dulbis. Tu irgi gana gerai pažįstamas visame apielinkyj kaipo geras peštukas.

Rainis. Taip, aploti kitą, tai tu moki. Nebeilgai jodinėsi ant mano nugaros.

Dulbis. Tu, kaip žinau, irgi labai padoriai apie manę kalbi?

Rainis. Man rodos, tu daug netikesniu pasirodai negu aš.

Dulbis. Ką tu sakai?

Rainis. Kada mano rankose bus nusprendimas, tada tu nebeponausi.

Dulbis. Tu per greitai džiaugiesi. Tu ne prudą gausi, bet gausi užmokėti visas teismo išlaidas.

Rainis. Aš pasitikiu ant savo advokato.

Dulbis. O aš ant savo! Kulikovskis yra geras žmogus.

Rainis. Tai mes pamatysime.

Dulbis. Taip, tai mes pamatysime! Tau reikės iš namų su šita byla išsinešdinti.

Rainis. Taippat kaip jums kad reikės nuo prudo atsitraukti. Bet aš tau leisiu nusiskandyti.

Dulbis. Žiurėkit! kokia nekrikštyta dvasia!

Rainis. A, a, tai tu taip su manim rokuojies, tad nei ant piršto nago juodumo neužsileisiu. Tas prudas pasilieka mano, mano, mano, nors tu visą kruvą advokatų nusamdytum prieš manę!

(Pabaiga bus).

Tėvynės Mylėtojų Dr-stės Reikalai

Visus raštus Tėv. Myl. Dr-jos reikaluose, kuopos ir pavienios ypatos malonės siųsti Dr-jos Lit. Kom. nariui ir redaktoriui.

J. LAUKIS,
501 Brick st., Valparaiso, Ind.

Nutarimu tik-ką užsibaigusio Chicagoj III T. M. D. seimo tolimesnis vedimas musų didelės organizacijos reikalų pereina į naujai išrinktos Centro valdybos rankas. Pagal šio seimo nusprendimą ir norą didžiai atsakomon T. M. D. pirmininko vieton tapo išrinktu p. J. Liutkauckas iš Brooklyno, N. Y.; jo pagelbininku liko p. Pranas Butkus iš Chicagos, Ill.; Centro raštininku išrinkta p. Joną Dagį iš Chicagos, Ill. Kiti Centro valdybos nariai, kaip antai: iždininkas, knygius —teip pat Literatiškasai komitetas — liko tie patįs, ką ir pernai buvo. Iždo globėjais liko p. Želvis ir p. Kardokas.

Perduodami draugijos vairą į naujai išrinktos valdybos rankas, stipriai tikime, jog musų draugija turės jų ypatose gerus ir energiškus vadovus, kurie mokės gabiai ją vesti prie tolimesnės gerovės ir augimo. Mes nei ant valandėlės neabejojame, jog III T. M. D. seimas, rinkdamas šią naują valdybą, pasirinko pilnai atsakančias ir tinkamas ypatas ir iš savo pusės nuoširdžiai velyjame musų naujiems vadams gerausios kloties jų sunkiame darbe. Jų laukia sunkus, bet garbingas darbas, kuriam pritars ir kurį parems kiekvienas geras lietuvis. Tas lai jiems daduoda energijos ir jiegos. Stiprus pamatai padėti nutarimais buvusių trijų T. M. D. seimų palengvins tą darbą, o sekimas abelnai priimto draugijos obalsio: "Ad lucem et amorem patriae!" (prie šviesos ir meilės tėvynės) užtikrins ir palaikys musų visuomenės paramą ir simpatiją.

Sveikindamas naujus viršininkus, podraug skaitau savo pareiga tarti nuoširdų "ačiu" visiems tiems, kurie rėmė ir darbavosi T. M. D. gerovei laike musų pirmininkavimo tuomi padėjo netik atgaivinti, bet ir žymiai išauginti musų garbingą apšvietos organizaciją. Mes žinome, teipgi, jog laike savo pirmininkavimo mes stojome skersai kelią ne vienai ypatai ir tuomi išauginom sau ne vieną net ypatišką priešą; vienok jeigu tą darėm, tai vien todėl, jog prie to mus verste vertė musų supratimas draugijos gerovės arba aiškus seimų nurodymai, kuriuos pildyti *iki raidei* mes skaitėme pirmiausia ir svarbiausia savo pareiga. Lai gyvuoja ir toliaus bujoja T. M. Draugija! Lai gyvuoja ir pasekmingai darbuojasi musų naujoji Centro valdyba!

B. K. Balevičius,
T. M. D. Ex-pirmininkas.

P. K. Čepulis, Jerome, Ariz. Jųsų laiškelis tapo perduotas naujam Centro sekretoriui. Jeigu p Greičius buvo pranešęs apie aplaitymą Jųsų metinių mokesčių, tai galit but užtikrinti, jog esate T. M. D. nariais, nors dėlei daugybės kitų vardų Jųsų vardai galėjo but praleisti "Letuvoj".

P. Kavaliui, Portland, Ore. Laiškas perduotas naujai Centro valdybai. Siunčiant Kud. raštus, permainysime Jųsų antrašą. Už persiuntimą Kud. raštų Jums, kaipo pavieniui, busite malonus patįs užsimokėti, nes draugija to neisteės padaryti be didelės savo iždo skriaudos. Ačiu už prijautimą T. M. D. ir pažadėjimą jos labui pasidarbuoti.

Visiems, kurie kreipėsi prie mano T. M. D. reikaluose. Laiškus perdavėme naujai Centro valdybai, prie kurios nuo šio laiko reikia kreiptiesi su visais draugijos reikalais. *B. K. Balevičius.*

IŠ VISUR.

‖ Vengrijoj, koncilate Krasso Sareny 16 d. berželio siautė audra su debesų praplyšimais ir nuo to užgimusiuose tvanuose prigėrė 300 žmonių. Laukai visi išnaikyti, daug kaimų išgriauta.

‖ Maskoliškas senatas apreiškė, jog žydai, turinti aptiekorių diplionus, nors ir ne dirbtų aptie

kose, turi tiesą gyventi Maskvoj ir kituose Maskolijos miestuose. Policija gi mėgino iš Maskvos išvyti 30 žydų aptiekorių.

|| Kubos parlamentas priėmė sumanymą leisti netoli Havanos vienai kompanijai įrengti lošimo namus.

|| Kaukazo viršininkas, drauge su jenerolu Varioškinu tapo teisman atiduoti, kadangi neįstengia išgaudyti per daug ten prisiveisusių plėšikų.

|| Prancuziškose valdybose vakarinės Afrikos, kariumenės dalis turėjo smarkų mušį su pasikėlusiais arabais. Arabų užmušta 150, prancuzų užmušta 9, o sužeista 20.

|| Brazilijoj pasikėlė gyventojai Acre kritorijos ir nori pasiliuosuoti nuo Brazilijos. Minėta kritorija užima plotą 74000 ketvirtainių mylių ir turi 70000 gyventojų.

|| Curacco pakrantėse paskendo Holandijos laivas "Van Herdt". Prigėrė jo kapitonas ir jurininkai ir pasažieriai; išsigelbėjo tik 4 jurininkai ir vienas pasažierius.

|| Nuo smarkių audrų su debesų praplyšimais 15 d. berželio daugelyj vietų Europoj teipgi Mažojoj Azijoj užgimė tvanai. Tvanai apėmė visą vidurinę Europą, teipgi Europinę Turkiją. Ahro klonyj užtvinę vandens nunešė čielus kaimus su jų gyventojais. Nunešė geležkelių lokomotyvus ir vagonus. Daugelis žmonių pasislėpė į medžius, bet ir tie pražuvo, nes vanduo apsėmė ir medžių viršunes, arba juos išrovė. Užtvinę vandens užkirto į miestą sugrįžimo kelią žmonėms buvusiems prisižiurėti perstatymui Christaus kančių ant salos Oberamergin; tarp tų kalnuose tvanų sulaikytų yra ir daug amerikonų. Vandens Badeno ežero išsiliejo per krantus ir užliejo miestus ir kaimus prie kranto esančius.

Serbijoj teipgi dideli tvanai. Upė Morava išsiliejo per krantus. Miestai Čuprija, Jagadina ir Svetleinna vandens apsemti. Prigėrė 35 ypatos.

Belgijoj visos žemesnės vietos vandens apsemtos. Geležkelių tiltaai sugriauti arba nunešti. Tvanai yra Šveicarijoj, teipgi Austrijoj.

Mažojoj Azijoj, Erzerumo provincijoj tvanai daug nelaimių ir nuostolių pridirbo. Pusė miesto Halsankate užtvinusių vandenų išgriauta; šimtai žmonių prigėrė.

|| Maskoliškasis caras su savo šeimyna, bijodamas namieje savo ukėsų, iškeliavo su savo šeimyna ant laivo "Stendard" pasivažinėti ant Baltiškų jurių. Caras mano atkakti Rigon, kur maskoliai rengia 200 metų sukaktuves nuo prijungimo Lenkijos prie Maskolijos, iš ko, žinoma, latviai neturi pamato džiaugtiesi.

|| Mieste Sarajevo, važiuojant iš teismo triobos kariškam Rosijos gubernatoriui, jenerolui de Vases, koksai vyriškis paleido į jį 5 šuvius bet nei venas nepataikė. Užpuolikas paskui pats persišovė.

|| Paryžiaus teismas išteisino maskolišką revoliucijonierių Vilkovą kurs paleido kelis šuvius į Maskvos politišką policijos perdėtinį Kotleną. Teisme buvo aiškinamos priemonės kokių maskoliškas randas griebėsi kovoj su revoliucijonieriais.

|| Ant šiaurinių jurių vokiška laivas "Vinnen" susimušė su anglišku garlaiviu "Skerryvere" Paskutinis paskendo. Prie to prigėrė jo jurininkai.

|| Lenkijoj, ant gelžkelio stoties Gradzisk, netoli Varšavos, kaszin kas metė nas žandaras užmuštas ant vietos. keturi mirtinai užgauti, o jų vadovas sužeistas nepavojingai. Metęs bombą suimtas.

|| Mieste Radoniuj vieno policisto likosi nušautas pagarsėjęs Lietuvoj laike uždraudimo lietuviškos spaudos žandarų pulkininkas Vonsiackis. Nušovęs jį policistas pats teipgi nusišovė.

(Tąsa ant penkto pusl.)

Tikėjimų Istorijos Rankvedis

Su paveikslais

Parašė, bendradarbiaujant kitiems mokslininkams,

P. D. Chantepie de la Saussaye,

Teologijos profesor. Amsterdame,

Vertė J. Laukis

daugis siekia toliau kaip 6tą metašimtį pr. Chr. ir tik pradedant nuo 4to metašimčio, raštiška medžiaga tampa apštesnė. Greta su pinigais sulyginamai tankiai atsitinka pašvęstiniai parašai, išreikšti trumpoj, stereotinėj formoj; didžiausią svarbą juose turi dievybių vardai. Turimi dievų paveikslai teipgi priklauso vėlesniam laikui ir tankiau neabejotinai pažymėti graikiškos įtekmės. Tuomi labiaus užsipelni atidžią neskaitlingos žinios apie finikų tikėjimą, kurios randama Tel-Amarniškuose raštuose: dievų vardai ir įvairių ypatų vardai, esanti finikinio vietininko laiškuose pas Egypto karalių. Jei šitie nurodymai nėra mums nieku nauju, tai jie bent patvirtina tą, kas yra žinoma ir priegtam priklauso daug senesniam laikui. Iš svetimų žinių svarbiausiomis yra biblijinės, kartais savo vertybe stovinčios augščiau vietinių. Toli žemiau jų stovi neištikimi graikiškų ir romiškų raštininkų nurodymai. Kas atsieina teip vadinamų sanchoniatoniškų Filono iš Bybloso trupalų, ar jie sudėti iš dalies pasiremiant senovės versmėmis, ar yra vaisiumi paties Filono vaizdumo, tai vis jie neturi jokios vertės gvildant semitiškąsias tikėjimiškas finikų pažiuras. Kadangi autoriaus tikslu yra parodyti graikų tikėjimo paeigą nuo finikiškojo, tai jo veikale negalima atskirti teisybės nuo sumanyto ir perkeisto. Euhemeriškoji linkmė atima jo mytologiškiems pasakojimams visokią vertę. Apie pedantiškas ir teipgi perimtas graikiškos įtekmės kosmogonijas, apie kurias Damascius šneka kaipo apie finikiškas, reikia paminėti tik greta su priklausančiomis Filonui.

Nežiurint į egyptiškos, babilioniškos ir graikiškos kulturų veikmę ir teipgi į prigimtą vaizbiškai tautai siekimąs periminėti žinias nuo svetimų tautų bei jo sugiebumą svetimose šalyse prisitaikyti prie vietinės tvarkos, finikų tikėjimas užsiliko grynesniame pavidale, negu syrų tikėjimas. Nors finikai, teip kaip ir syrai, neturėjo tautiškos vienybės, bet visgi, prieš svetimą įtekmę valiojo atsilaikyti nuo pat pradžios istoriškojo periodo ir iki pirmapradines tikėjimo formos puolimo laikui. Tokiu budu, nors finikai ir nepasiekė augšto tikėjimiško išsivystymo laipsnio, bet jie geriau bent išlaikė pirmapradines pradžias ir likosi jiems ištikimais. Geriausiu priparodymu to gali buti naujokijų ir su metropolija jų prietikių istorija. Finikiškasis gamtos tikėjimas arti giminiuojasi su syrų ir chananiečių tikėjimais. Pasiekusieji mus liudijimai apie finikų tikėjimą verčia manyti, kad finikiškosios gentės. pirma persikėlimo pamarėn ir iki galutino jų išsiskyrstymo į politiškai skirtas bendrijas, turėjo abelnus tikėjimiškus suopročius. Vienok reikia manyti, kad ir anksčiaus atskiros gentės turėjo savo nuosavus gentinius dievus, arba gal vietinės pamarinių finikiškų gardų sąlygos turėjo didelę įtekmę į vietinių kultų atidalinimą. Išsiskyrstymas į smulkias, atsidalinusias viena nuo kitos bendrijas juo labiau sustiprino jau buvusių politejybę ir padaugino dievų skaičių.

Nors jausmiškai gamtiškas Finikijos gyventojų tikėjimas ir aiškinama viršutinėmis jos vietos ir derlingo klimato sąlygomis, kur Livanas, anot vieno arabų dainiaus žodžių, ant galvos nešioja žiemą, ant pečių — pavasarį ir viduriuose rudenį, bet jame nėra žymės to, kad finiko antra tėvyne buvo juros. Augščiausia finikų dievybė visuomet yra dangaus valdovas, kuris valdo visas gamtos galybes. Viską pergali kurtus sanprotavimas apie nevidoningą ir pražutingą šito dievo galybę ir baimus prigulmingùmo jausmas. Tas išsireiškia kaip pačios dievybės vardinimuose, teip ir daugelyje tikrųjų daiktvardžių, susidėjusių iš dievų vardų. Ženklinimas dievystės žodžiu el, daugskaitoje elim*)

*) Elim reiškia dievybę abelnai; įvairių vietų šventnamių tarnautojų užvadinime žodis "dievas", kuris čion neužginčijamai panaudotas abelniausioje šito žodžio prasmėje, paprastai buvo perduodama daugskaita "elim".

arba alonim, atsitinka retai. Užtai vardai — Ba al (retai Adon)t. y. "Viešpats", prasmėje valdytojas (kaip, pav., išsireiškime, "baal chazzebach" — aukos valdovas, t. y. tas, kuris duoda auką) ir vardas "Melek", t. y. karalius, atsitinka labai tankiai. Kiekvienas gardas ir kiekviena gentė savotiškai garbino savąjį Baal'ą, į kurį jie žiurėjo, kaipo į globėją ir apgynėją. Steigiant naujokiją didžiausia rupesčia buvo paskirti vietą dievo garbinimui, metropolijos globėjo ir užlaikyti vienvalinius susirišimus su tėvyniškąja šventyne. Tokiu budu, Baal nėra kokia tam tikra dievybė, garbinama visų genčių abelnai, tik vienokis vardas duodamas visiems jų augštesniems dievams, kaipo valdovams. Net tokiuose varduose, kaip Adonbaal — "Viešpats yra Baal", baal nėra tikruoju daikvardžiu, tik sutrumpintu užvadinimu, reiškiančiu tam tikro gardo Baalą, sulyg ko jis turėtų buti papildytas atsakančiu tikruoju daiktvardžiu. Tą patį galima pasakyti apie dievo Melek vardą tikruose daiktvardžiuose ir vadinamus Biblijoje Baalus ir Molochus. Panašiai tam, kaip Adon stovi tankiai priekyje dievybės vardo, teip pat ir kiekvienas dievas gali buti pavadintas Baalu. Ten, kur kokio nors Baalo kultas pasiekė ypatingą išsivystymą, yra galimu, kad šitas sutrumpintas vardas be jokio pridėjimo prie jo vardo tos vietos (gardo ar kalno), kurios šitas Baal skaityta viešpačiu, tapo abelnai vartojamu ir, galiaus, pavirto tikru daiktvardžiu, kaip tą sutinkame ir pas biblijiškuosius raštininkus. Bet pas finikus niekuomet nebuvo kokios nors ypatingos finikiškos dievybės — Baalo, stovinčio augščiau visų dievų. Kadangi pas visus finikus buvo abelnas nuomoniavimas apie galingą dangaus valdytoją, siunčiantį laimę ir nelaimę, tai, suprantamas dalykas, kad visų Baalų buvo žymus vienodumas. Dievybė savo viešpatybės, t. y. savo garbinimo rybose, siunčia lietų ir vaisingumą, duoda maistą žmonėms ir naminiams gyvuliams, laike audros ji naikina perkunu ir žaibais; ji siunčia ligą, pavietrę ir mirtį. Greta su vyriška buvo garbinama materiška dievybė, greta su Baal'u — Baalat — "šeimininkė"; tai yra Astartė, abelna visiems semitams gamtos našumo jiegos dievė, išreiškiama kuojausmingiauslame pavidale. Žinoma, atsakančiai Baalui, visokia Baalat pirma visa ko naudojasi aprybota vietine svarba, ir jei jos garbinimas pereina jos valdymo rubežius, tai jau tas yra pirmapradinio suopročio išplėtimu. Bet svarbiausios kulto ypatybės visur vienokios ir šitas kultas vienokiai buvo išsiplatinęs terp visų semitų. Kaip Baalui atsako Baalat, teip Melekui atsako moteriška forma, Milkat — "karalė". Abi dievybės, kaip vyriška, teip moteriška išreiškiama gaivingais simbolais, atminančiais savimi tai galinga našumo jiegą, tai naikinančią galybę; todėl jie parodoma kaipo bulius ir karvė arba kaipo liutas ir plėšrųsis paukštis.

Asmenų vardų prasmė pertikrina mus, jog ta pati pažvalgą buvo ir į visą galinčią dievų galybę ir neaprybotą jų garbintojų prigulmingumą. Daugelio vardų prasmė reiškia pilną atsidavimą dievybei, kiti apima norą ir viltį maloningos ir greitos pagelbos; maža vardų ką neišreiškia kokio-nors atsinešimo prie dievybės. Sekanti pavyzdžiai gali buti to išaiškinimu. Reikia patėmyti, kad aiškinant atsakančių dievybių pobudį nors ir labai atsargiai reikia naudotis tikraisiais daiktvardžiais, bet neturint geresnės medžiagos, reikia jie privesti*). Dievai yra galingi, stiprųs,

*) Čion kiek galint nurodyta visi sudėtiniai vardai su žodžiu Baal. Daugumas šitų vardų dedama ir su kitais dieviškais vardais. Gramatiškoji kaikurių jų forma nurodo į tam tikrą jų pasidarymo budą, bet su vardu paplitimu, jų prasmė suabelnėjo.

dangiškieji valdovai ir viešpačiai. (Adonbaal, Baaladon — "viešpats yra Baal", Baalram — "Baal galingas", Addibaal — "Baal stiprus"; Urumilki — "Melek yra šviesa"). Jie duoda gyvastį ir ją saugoja. (Jechavmelek —"Melek duoda gyvastį"; Jatonbaal, Mattanbaal — "Baal dovanojo Baalo dovaną"; Baalsamar ir Samarbaal reiškia "Baal apsaugoja"); jie siunčia visokią laimę, išganymą, pagelbą reikale ir pavojuje (Baalgama ir Jazanel — " Baal, dievas (El) klauso"; Esmunsillech — "Esmun aplaimina"; Pudibaal — "mano išganytojas yra Baal"; Baalsillekch — "Ball išgelbsti"; Baalchilles — "Baal išgano"); pas dievus šaukiama pagelbos ir mielaširdybės ir jie duoda ištvermę ir stiprybę (Berekbaal — "Baal laimina"; Chananbaal — "Baal maloningas"; Naamemilkat — "Milkat maloninga"; Baalazar — "Baal gelbėja"; ir Azrubaal — "Baalo pagelba"; Azibaal — "Baal yra galybė"; Elpaal — "dievas (El) visa tveriąs"; Baaljachon — "Baal prielankus"; Baalamas — "Baal susistiprina" ir Elaman — "dievas (El) tvirtina"; Baalzibel — "Baal iškelia"). Vardas Ocholibaal "(mano) šėtra yra Baal" aiškiai ir nuoširdžiai išreiškia sanprotavimą apie dievybės globėjimą. Dievai išduoda nusprendimą suyg gyvasties, jie rodo žmogui kelią ir apdovanoja jį už jo nuopelnus (Esmunjaad — "Esmun paskiria"; Esmunarach — "Esmun pakreipia"; Baalsillem — "Baal apdovanoja"). Jie yra skaitomi teipgi teisingo teismo užlaikytojais. (Baalsafat ir Baalispot — "Baal teisia"). Įdomus vardas Baalmalakch, kuris reiškia: Baal yra pasiuntinys (?). Vergiškas atsidavimas yra geriausias budas įgyti dievybės malonę; yra nesuskaitoma daugybė vardų, kuriuose žmogus paženklinamas kaipo abd (tarnas) ir amat (tarnė) dievų; o kad išreikšti dar labiau nužemintą dievo garbintojo padėjimą, tai jis vadinama jojo keljb (šunim). Rečiau atsitinka žodžiai sudėti su pagelba žodžio ger, kuris reiškia "klientas, globėjamas". Kas atsieina vardų, kurie išreikštų liuosesnį atsinešimą prie dievo, tai jais galėjo naudotis tik augštesnių luomų žmonės iš karališkos ir kunigiškos kilmės, štai kaikurie tokių vardų: Abibaal — "mano tėvas Baal"; Achibaal — "Baal mano brolis"; Achomelek — "Meleko sesuo", Batbaal — "Baalo duktė". Tubaal reiškia "su Baalu". Tankiai greta su "abd" prieš dieviškus vardus pridedama priedas "bod", kuris, pirmiau buvo laikyta sutrupinimu pirmojo; gali buti, kad šitas pridėjimas reiškia: "ainys". Hoffmann išverčia šito žodžio prasmę sakiniu: "sulyg dievybės noro". Skaistesnis ir prakilnesnis sanprotavimas apie dievo atsinešimą prie tarnautojo išreiškiama gražiuose varduose, Iddobaal ir Enibaal, "Baalo mylėtinis ir "Baalo akis".

43. FINIKIŠKOSIOS DIEVYBĖS IR JŲ KULTAI.

Kuone kiekvienas gardas turėjo savą Baalą-globėją ir skaitė jį savo augščiausia dievybe; jau dėlto vieno Baalai neperdaug skyrėsi vienas nuo kito. Kiekvieną Baalą atskyrė nuo kitų tuomi, kad prie jo vardo pridėdavo to gardo užvardį, kuriame jis garbinta. Jo galybės apsireiškimas paprastai rybojasi priklausančia jam sritimi, kurios draugija padarė jo savastį; bet drauge su jo kulto besiplėtimu ir jo veiklioji jiega gali pereiti į tolimesnes šalis ir naujai įsteigtas šventynes. Teip pat ir vietinis kokio nors Baalo kultas gali buti užlaikomas, toli už jo šalies rybų. Jeigu norėta nurodyti į Baalo butį ir jo tveramąją galybę kokioj nors naujoj kulto vietoj ar naujai garbinamame stabe, tai jis vadinta S'em — "vardas". Simbolai iš gyvulių srities, kaip bulius, ar liutas, kuriais asminama apvaisinamoji galybė ir naikinantis saulės karštis, buvo pažymėjimui tveriančios ir naikinančios Baalo galybės; visoki gi simbolai iš augmeninės srities išreiškė tą jo galybę, kuri duoda gamtai gyvastį. Šventnamiai Baalo garbei kiek galint statyta ant kalnų augštumų, kadangi jis buvo dangiškąją dievybe*).

*) Apie garbinimą Baalo, teip vadinamo "dangaus valdovo" (Baalzamem) yra žinios tik atnašiai daug vėlesnio laiko ir jis atsirado po įtekme susinešimų su graikais.

Terp įvairių Baalų greta su Tyriškuoju Baalu ypatingai buvo garbinami sidoniškis Baal ir tariškis Baal. Vėlesnio atsiradimo mytai nurodo į Baalą kaipo Bybloso ir Berito įsteigtoją. Panašiai aukų nešimui Baalui ant Karmil kalno buvo dar teipgi Peor kalno Baal ir Baal livaniškis. Kas atsieina garbinamo Kartagenoje Baal-Gammono, tai nežinia, ar jis savo vardą gavo nuo vietinio kulto, ar nuo minimų pas Isają greta su ašėrais "gammanim, t. y. saulinių stulpų". Kaip ir kiti Baalai jis yra saulės dievas ir yra parodomas su spindulias ir vaisiais aplinkui galvą; avinas, išreikštas ant Baal-Gammono akmenų, turi tą pačią prasmę

Pav. 48. Aradiškasis Baal.

Pav. 49. Tyriškasis Baal.

ką ir bulius. Vardas Baal-Gammon vienval pasikeičia su El-Gammon, teip lygiai kaip Baalberit — "Baal susivienijimo" teisėjų knygoje pakeičiama vardu El-Berit. Visokios ypatingos Baalų veiklumo ypatybės ženklinama kitais pridėtiniais žodžiais; teip antai yra Baal išgydantis, Baalmarfe (slg. aram. Jarafel "El išgydo"). Šokių Baal, Baalmarkod, sayo vardą, greičiausiai gavo nuo bakchiškųjų šokių, buvusių jo kulte. Baalsafon, turbut, reiškia šiaurinio vėjo Baalą, kadangi Baalim skaityta teipgi oro dievais. Padėjimas, kurį pasiekė Tyras vėlesnėje gadynėje, suteikė tai, kad iš visų Baalim yaptingai tankiai prisimena Milkart, figuruojąs parašuose kaipo Baal tyriškis; per tyriškųjų naujokijų tarpininkybę jo kultas plačiai išsiplatino. Milkart — "gardo karalius" yra tiktai kitu, aprašomuoju tyriškojo Baalo užvardžiu, bet tai yra tikras tyriškos dievybės vardas. Sutinkamai su Menandro nurodymu, Tyre jau IIme metašimtyj pr. Chr. buvo apvaikščiojama Heraklio prabudimo šventė, (teip jis vadinta pas graikų raštininkus), t. y. garbstymas Milkarto kaipo pavasarinės saulės dievo. Bet Milkartų ir Heraklių skaitlius pasidaugino ypatingai nuo graikiškos įtekmės laiko.

Dieviškas vardas Melek randama tik sujungime su kitais dieviškais vardais bei asmenų varduose ir jau amarniškieji parašai mini apie palestiniškuosius Abimilki, Ilimilku ir Milkili. Vienok yra galimu, kad "milku" situose atsitikimuose reiškia karalių, tuomi labiau, kad Melek išpradžių pasirodo paprastu vardinimu, apie ką liudija vardas Milkart, t. y. "gardo karalius". Kaip ten nebutų, neabejotina yra tas, kad babilonečiai Meleką skaitė sauline dievybe, kartą jam pašventė senovišką sipparišką saulės šventnamį. Melek asmina savimi naikinantį vasaros karštį. Jo garbei buvo daroma nuožmųs aukojimai vaikų. Biblijoje su pasipiktinimu minima apie jį, kaipo apie biausiausią stabą. Sulyg

Pav. 50. El, gardo Bybloso dievas.

byblosiškio Filono nurodymo El yra vardas augščiausios byblosiškos dievybės, kurį vienok neturėjo nė šventnamio, nė kulto, apie Byblosą Filonas galėjo žinoti gana gerai. Parašais priparodyta buitis syriškojo El dievo buvimo juo labiau daro galimu prileidimą, jog visuose dieviškuose varduose, kurių sudėjiman įeina El, kalba eina ne apie abelną "dievybės", suoprotį, tik apie tam tikrą dievą El.

Augščiau jau buvo minėta, kad Baalui atsako moteriška forma Baalat, Melekui—Milkat; abiejose dėstyse yra tai Astartės formos. Tai vis ta pati abelna semitams Istar-Astartė-Atargatis, meilės našumo jiegos ir vaidingumo dievė, kurios garbinimas atsižymėjo ištvirkimu. Hoffmann l. c. tinkamai aiškina jos vardą prasme "Išdidžioji". Finikijoje ji buvo garbinama įvairiai: kartais kaipo žiauri karės dievė, ypatingai gi, kaip Tyre, kaipo gašlios meilės dievė (slg. jos kultą sk. 44). Astartės paveikslai tankiausiai parodo ją dieve motina; kaipo tokiai jai buvo pašvęstas balandis. Jei Lucianas neklysta, manydamas, kad ji skaityta mėnulio dievybe, kas pilnai sutinka su jos pobudžiu, kaipo gamtos našumo jiegos dievės, tai pilnačio paveikslas terp karvės ragų ant pašvęstų akmenų gali buti skaitomas šitos dievės simbolu. Simboliškai ji yra parodoma karvės paveiksle. Ant pinigų ji išreikšta stovinčia ant liuoto, o kaipo gardo dievė ji turi į sieną panašų galvos aprėdalą. Garbinimas jos atsibudavo ant žalių kalvų ir šventuose gojuose. Šventu jos simbolu esti Ašerai, kuomi ir išsiaiškina randami amarniškuose tekstuose vardai Abdasrątum ir Ab-

Pav. 51. Paminklas su Astartės paveikslu.

darista. Garsiausiu kultu buvo sidoniškos Astartės kultas ir byblosiškos Baalatos. Finikiškuose parašuose ji vadinama arba tiesiog Baalata, ar Bybloso Didžiąja (dieve). Svarbu yra tas, kad ji jau labai ankstyvoje gadynėje buvo garbinama augščiausia Bybloso dieve. To gardo vietininkas amarniškuose laiškuose nekartą primena Bybloso gardo Baalotą. Finikinės Astartės kultas iš Kupro salomis perėjo į Siciliją, ir Keterą ir susiliejo su Afroditės kultu. Tiktai Kartagenoje Astartė stovi užpakalyje dievės Tent. Nežiurint į didelę daugybę parašų šitai paskutinei pašvęstų, jie paduoda mažai žinių sulyg pačios dievės*).

*) Hoffmann l. c., su dideliu įtikinimu aiškina šitos dievės paeigą, minimą dangiau kaip 2000-se kartageniškų parašų ir garbinimą beveik išimtinai tik šitame garde po vardu TNT, arba dar tankiau TNT Pnebaal, kuris sulyg vieno graikiško tikro vardo ištarimo reikia ištarti Thent ir Polybiaus išversta *dainom ton Karkėdonion;* Hoffmann skaito ją priemoniškų kunigų tveriniu, kuris išėjo iš teologiško sustatymo Astartės ir Baalgammono galinių raidžių. Kas atsieina Pnebaalo šventynės, nuo kurios dievė galėjo apturėti savo vardą ir kuris atsakė biblijiškam Pnieliui, tai apie jį mes nieko nežinome. Tokiu budu šita dievybė buva ir veikia išvieno su Baalu; Pnembaal turi jai tokią jau vertę, kaip iš kitos pusės Sembaal. Greta su ja prisimena Baalgammon ir tik retame atsitikime jo vardo nėra šale dievės vardo. Šita dievybė greičiausiai skaityta mėnulio dieve, kadangi ant pašvęstų jai paminklų yra pilnačio paveikslo.

Angštame susirišime su Astartės kultu yra Adoniso kultas. Žodis Adon-Viešpats išpradžių teip pat mažai buvo tikruoju vardu, kaip Baal ir Melek. Jis labai tankiai prisišaukimuose stovi pirma kitų dieviškų vardų ir teipgi pirma Tent dievės vardo. Senovės finikiškų žinių apie Adonisą neturime nė iš pačios Finikijos, nė iš naujokijų. Vienok

(Toliaus bus).

Iabel Collins.

PER AUKSO ANGA.

Vertė J. Laukis.

Išsiplėtojimas yra tik atradimu to, kas jau butyje yra ir chemija nemokšai yra tokia stabi ir netikėtina dabar, kaip paprastos nuovokos žmogui gyvasties mokslas. Bet gali būti ir prlvalo būti išminčius, kuris naujos žinijos augyj permano, kaip ankstybieji laboratorijos bandymų darytojai permanė dabar atsiektą žinijos taislą iš gamtos besivystantį žmogaus vartonei ir naudai.

II.

Be abejo, daug kas daugiau bandytų nusižudyti, ką dabar daugumas padaro, gyvenimo sunkenybės išvengimui, jei jie galėtų įsitikinti, kad tokiu būdu užmarštis yra pasiekiama. Bet tas, kuris svarstosi pirma nuodų paėmimo, prisidingėdamas, ar tik tas nebus buties atmainos ir gal dar aršesnė tužbos lyties įvykinimu, yra išmintingesniu žmogum už greitąsias sielas, kurios su pašėlifi metasi nežinomybėn, užsitikėdamos jos malonybe. Užmarštis vandenįs yra visai kitokie kaip mirties vandenįs ir žmonių veislė dėl mirties negali išnykti kolai gimybos dėsnis veikia. Žmogus grįžta fiziškon gyvaton, kaip girtuoklis grįžta prie vyno taurės — jis nežino kam, jeib tik dėlto, kad jis geidžia jausmo, gyvenimo padaromo, kaip girtuoklis geidžia jausmo, vyno padaromo. Tikrieji užmaršties vandenįs guli toli anapus sužinybės ir pasiekiami tik pasiliaujant būti toje sužinybėje — pasiliaujant rodžius valią, kuri pripildo mus jausmais ir jautrybėmis.

Kodėl sutvaras žmogaus negrįžta atgal į tuos didžiuosius tylos iščius, iš kurių jis atėjęs, ir nepasilieka ramybėje, kaip negimęs kudikis pirma gyvatos pastumio pasiekimo? Jis to ne daro, nes jis alksta smagumo ir skausmo, džiaugsmo ir liudnybės, pykčio ir meilės. Nelaimingas žmogus tvirtina, buk jis neturįs noro gyventi; ir bet jis savo gyvenimu parodo savo žodžius netikrais. Niekas negali priversti jį gyventi; laivinis vergas gali būti prirakintas prie jo irklo, bet jo gyvastis negali būti prirakinta prie jo kuno. Puikusis žmogaus kuno mechanizmas yra be vertės, kaip garvaris be ugnies, jei noras gyventi atsitraukia, tas noras, kurio mes laikomėsi griežtai ir be atlaidos ir kuris leidžia mums nuveikti darbus, kurie šeip įvarytų mus į išgąstį, k. a. valandinis kvapo intraukimas ir išleidimas. Tokius milžiniškus uždavinius kaip šitas, mes pildome be murmėjimo ir net su džiaugsmu, idant galėtume gyventi tarp nesuskaitomų pajautimų.

Negana to; mes dažniausiai pasitenkiname ėjimu, nežinodami reikalo ar tikslo. Kaip žmogus pirmu kartu šitą betikslybę išvysta ir neaiškiai nuvokia veikiąs su didėliu ir tolydiniu įsireižimu, nesuvokdamas kurlink jį šitas įsireižimas veda, tąsyk užgula jį devyniolikto metašimčio mąsties tužba. Jis paklysta, suminšta ir netenka vilties. Jis ima abejoti, atsipeikėti, pavargsta ir stato, tarytum, neatsakomą klausimą, ar ištikro jam verta kvapas traukti dėl tokių nežinomų ir tarytum, nepažintinų išdavų. Bet ar šitos išdavos nepažintinos? Bent mažesnį klausimą pastačius, ar linkmės, kurion mūsų siekimas eina, negalima pažinti?

III.

Šitas paklausis, atsiradęs iš nuliudimo ir nuovargio, kurie mūsų nuomone yra būtina devyniolikto metašimčio dvasios dalimi, ištikro yra paklausu, statytinu visose gadynėse. Jei mes galėtume vėl per istoriją eiti išmaningai, tai mes, be abejonės, atrastume, kad jis visuomet atėjo su valanda, kurioje civilizacijos žiedas pilnai atsivožė ir kurioje jo lapeliai tik menkai tesilaikė drauge. Prigimtinė žmogaus dalis pasiekė tad savo čiukurą; jis rito akmenį augštyn prieš sunkenybės Kalną tik kad išvysti jį besiritant atgal, čiukurą pasiekus, k. a. Aigipte, Romoje, Graikijoje. Kam šitas be vertės darbas? Ar tai ne tikras nuovargis ir liga matyti, kaip padarytas darbas visuomet iširo? Bet tas tik ir yra, ką žmogus istorijoe yra nuveikęs, ant kiek mūsų ribota pažintis tepasiekia. Yra vienas čiukuras, kurį jis bendromis spėkomis pasiekia, kur yra didelis ir šviesus visų jo priegimties, proto, sielos ir vieko dalių pražydys. Jausminės tobulybės čiukuras pasiekta ir paskui jo inkiba silpsta, jo jiega mažta ir jis krinta atgal per nusiminimą ir rėpumą į barbarybę. Kodėl jis ant šito kalno viršunės nestovi, nežiuri į kalnus anoj pusėj ir nesirįžta kopti į šitas didžiąsias augštybes? Dėlto, kad jis nenuvokia ir, tolumoj matydamas didelį blizgulį, savo nustebusias ir apjakintas akis nuleidžia ir eina ilsėti į šešėlinę savo žinomo kalno pakalnę. Bet tai čia, tai ten atsiranda vienas su užtenkama drąsa gerai šitam blizguliui prisižiurėti ir kiek nors išvaizdos jame išskaityti. Poėtai ir filozofai, galvotojai ir mokytojai, — visi tie, kurie yra "vyresniaisiais žmonijos broliais", — šitą vaizdą kartas nuo karto yra išvydę ir tuli jų apakinančiame blizguly pažino Aukso Angos išvaizdą.

Šita Anga leidžia mums įeiti į paties žmogaus priegimties šventyklą; į vietą, iš kurios jo gyvulybės jiega teka ir kurioje jis yra gyvenimo aukuro kunigu. Kad čia įeinama, pereinama per šitą Angą, tai vienas dviejų priparodė. Platonas, Šekspyras ir keli kiti perėjo ir kalbėjo į mus slėpininga kalba nuo artimos Angai pusės. Kaip stipruolis slenkstį peržengia, tai jis nekalba daugiau į tuos, kuriuos palieka kitoj pusėj. Ir net žodžiai, kuriuos jis ištaria, budamas išlauko pusės, yra paslaptybės pilni, toki slėpiningi ir gilųs, kad tik tie, kurie jų pėdomis eina, gali juose šviesą matyti.

IV.

Žmonių geismu yra atsižinoti, kaip skausmą pakeitus smagumu, vadinas, suradus kaip reikia nuovoka sutaisyti, idant maloniausiu pajautimu būtų tas, kuris yra pritiriamas. Ar tas gali būti atrasta su žmogaus mąsties pagelba, tai yra paklausas bent atsižiurėjimo vertas.

Jei žmogaus protas randas atkreiptas į kokį nors dalyką su prideramu atsidėjimu, tai jis ankščiau ar vėliau įgyja sulyg juo šviesybę Tam tikroji vienata, kurioje galutinė šviesybė apsireiškia, yra vadinama genijumi, išradėju, inkvėptiniu; bet ji yra tik didžiojo protinio veiksmo vainiku, sutvertu nežinomų jos aplinkinių žmonių ir pasitraukusių nuo jos per ilgus tolybės protarpius. Be jų ji nebūtų turėjusi sau medžiagos. Net poėtas reikalauja sau penui nesuskaitomų poėtapalaikių. Jis yra savo laiko ir laikų pirma jo poėtiškosios jiegos branduoliu. Atskirtina nėra nei jokios rųšies vienata nuo josios savijos.

Jei, todėl, vietoje ką bepriėmus nežinomybę kaipo nepažinamybę žmonės visi savo mintimis kreiptųsi linkui jos, tai šita Aukso Anga nebutų teip nepermaldaujamai uždaryta. Tik stiprios rankos tereikia ji atstumti. Narsa per ją įeiti yra narsa tyrinėti savo paties priegimties gilumą be baimės ir gėdos. Subteliško, žmogaus daly, esmenybėje, kvėpale, yra randama raktas šitos didžiosios Angos atrakinimui. O ją atidarius, kas randama?

Balsai kur-ne-kur amžių ilgoje tyloje kalba atsakyman šitam paklausui. Perėjusieji paliko žodžius po savęs kaipo palaikus kitiems iš savųjų. Tuose žodžiuose mes galime rasti ribotus numojimus į tai, kas anapus Angos jieškotina. Bet tik tie, kurie tuom keliu nori eiti, perskaito žodžiuose paslėptą reikšmę. Mokslininkai, ar greičiau scholastikai perskaito šventas įvairių tautų knygas, poėziją ir filozofiją, šviesiųjų protų paliktus ir jose visose atranda paprasčiausią materialybę. Vaizdumas, šlovinąs gamtos legendas, arba perdedąs psychiškąsias žmogaus galimybes išaiškina jiems visa, ką jie žmonijos Biblijose randa.

Kas yra randama šitų knygų žodžiuose, tas randama ir pas aleivieną iš mūsų; ir nėra galima atrasti raštijoje, ar kokių nors mąsties keliu to, ko nebutų pas tyrinėjantį žmogų. Šitas, žinoma, yra veizdžia buitimi, žinoma visiems tikriems tyrinėtojams. Bet tas reikia ypatingai atminti sulyg šito gilaus ir neaiškaus dalyko, kadangi žmonės teip lengvai tiki, jog nieko kitiems negalį būti ten, kur jie patįs randa tuštybę.

Vienas dalykas tuojaus yra permanomas žmogui, kuris skaito; tie, kurie pirma nuėjo, nerado Aukso Angos vedant užmarštin. Priešingai, jausmas randas tikrų, tuojaus slenkstį peržengus. Bet jis yra naujo laipsnio, laipsnio nežinomo mums šioj valandoj ir neinkainotino mums bent be šiokio-tokio numojimo į jo pobudį. Šitas numojimas, be abejo, gali buti įgijamu aleivienam tyrinėtojui, kuris nori eiti per visą prieinamą mums raštiją. Kad mystiškosios knygos ir rankoraščiai yra, bet pasilieka neprieinamais dėlto vien, jog nėra žmogaus pasirengusio perskaityti pirmąjį kurio- nors jų puslapį, tai yra įsitikrinimu visų, kurie dalyką tardė gerai. Nes turi gi būti nuolatinis ruožas perdėm: mes matome jį einant iš tirštos tamsumos į šviesumą ir išmintį; gi visai prigimta yra jam eiti prie įžvalginės žinybės ir inkvėpimo. Kaikuriuos menkus šitų didžiųjų žmogaus dovanų trupalus mes turime; kur tad vešybė, kurios jie turi būti dalimi? Paslėpta už subteliško, tarytum, nepermatomo dar kyro, slepiančio ją nuo mūsų, kaip jo buvo slepiamas visas mokslas, visas menas, visos žmogaus jiegos iki žmogus neingavo drąsą ateina tik su įsitikinimu. Kaip tik žmogus intiki, jog jo geidžiamas daiktas yra, teip jis gauna jį kokia nebuk kaina. Šitame dalyke sunkenybė yra žmogaus netikybėje. Leidžianties į nežinomą žmogaus priegimties šalį atidarymui jos vartų ir ištyrimui jos šlovingų plotų reikia didelis minties ir domo priepludis turėti.

Kad tas yra verta stengimos nepaisant jokio pavojaus, tai visi turi pripažinti, kurie statė liudną devyniolikto metašimčio paklausą, — Ar gyvenimas vertas gyventi? Tikrai to gana paskatinimui žmogaus prie naujos pastangos, — kad už civilizacijas, už prôtinės dalis, už meno ir mechaninės tobulybės yra naujas, kitas kelias, pripažįstąs gyvenimo tikrybes.

V.

Kaip galas, tarytum, buva prieita, tikslas atsiekta ir žmogus neturi ką daugiau beveikti; kaip jis, tarytum, neturi pasirinkimo tarp valgymo, gėrimo, gyvenimo smagumams, panašiai gyvuliams, ir dvejotybės, kuri yra mirtimi, — tąsyk, ištikro, jei tik jis pažvelgs, Aukso Angą išvys priešai save. Su gadynės daba savyje ir prideramai supanašinta teip, kad jis pats yra jos inkunyste, jis yra prisiruošęs prie didžiojo žingsnio, kuris pilnai yra galimas, bet teip nedaugelio mėginamas net tų, kurie prie jo priruošti. Jis teip retai yra bandomas iš dalies, dėl didelių sunkenybių, kurios jį gobia, bet labiau dėlto, jog žmogus nemato, kad tai yra tikroji linkmė, kurioje smagumas ir pasitenkinimas gaunama.

Yra tuli smagumai, kurie atsiliepia į kiekvieną žmogų, kiekvienas žino, kad viename, ar kitame jausmo sluogsny jis randa savo didžiausį pagėrį. Todėl jis gyvenime tolydžio krypsta prie to, kaip saulogrįžis gręžiasi į saulę, ar vandeninė lelija linksta prie vandens. Bet jis vis kovoja su baisia mintimi, kuri jį slegia iki pat sielai, — kad jis vos spės smagumą įgyti, kaip tuojaus vėl jį nužudo ir jam vėl reikia jo jieškoti. Daugiau net kaip tas; jis jo niekuomet tikrai nepasiekia, nes jis paskutinėj valandoj jam ištruksta. Tas yra dėlto teip, kad jis bando pasiekti tą, kas yra nepaliečiamu ir savo sielos jausmo alkį patenkinti viršutinių dalykų palietimu. Kaip gali tas, kas yra viršutiniu, patenkinti vidujinį žmogų, ar net patikti jam, — daiktui, kuris viešpatauja vidui ir neturi akių medžiagai, rankų daiktų palietimui, pajautimų permanymui to, kas yra išlauko jos indomių sienų?

Šita žavėjanti siena, kuri ją apgobia, yra bekraštė, nes ji yra visur; ji yra randama visuose gyvuose daiktuose ir nei viena visatos dalis negali būti suprantama be jos, jei toji visata yra skaitoma kaipo sankabi visybė. Šito dalyko nepripažinus nuo pat pradžių, be reikalo būtų svarsčius gyvybės tikslas. Gyvybė, ištikro, būtų be prasmės, jei ji nebūtų visatina ir sankabi ir jei mes savo buvybę laikytume ne dalimi to, kas yra, tik savo pačių esybe.

Šitas yra viena svarbiausių daryklių žmogaus besivystyme, priepažintis, — gili ir pilna priepažintis visatinos vienumos ir sankabumos dėsnių. Skirtybė, kuri yra tarp vienatų, pasaulių, įvairių visatos ir gyvybės priešgalių, proto ir kuno mėklinys, vadinamas erdve, yra žmogaus vaizdumo šmėkla. Kad šmėklos yra ir jos yra tik kankinimai, tai aleivienas vaikutis tą žino; mums tik jiegos reikia atskirti smegėnų vaizdiją, liečiančią vien mus pačius, nuo kasdieninio gyvenimo vaizdijos, kuri teipgi liečia kitus. Šitas dėsnis teipgi tinka didesniam padėjimui. Tas neliečia nieko kito, tik mus pačius, jei mes esame po netikros baimės sloga ar manome galį savystai veiktį, kolai mūsų bendrals yra vien tie kurie padaro sapno dalį; bet jei mes norime kalbėti su tais, kurie bandė Aukso Angą ir ją atidarė, tai labai reikalinga — ir net butina — atskirti ir negabenti mūsų gyvenimąn savo miego painių. Jei mes tą darome, tai mus palaiko sumišėliais ir mes atkrintame atgal į tamsybę, kur ne draugą randame, tik jaukalą. Šitas jaukalas sekė kiekvieną žmogaus pastangą užrašytą jo istorijoje; civilizacijai peržydėjus, žiedas nukrinta ir sunyksta ir žiema bei tamsa jį sunaikina. Kolai žmogus atsisako pažinti atskyrį tarp nakties išvyzdžių ir dienos lyčių, tai šitas butinai turi atsikartoti.

Bet jei žmogus turi drąsės pasipriešinti šitai atgaleiviškai linkmei, be pasitraukimo stovėti ant augštybės, kurią jis pasiekė, ir kelti koją, ieškant kito žingsnio, tai kodėl jis neturėtų rasti. Nėra nieko tokio, kas verstų manyti, jog takas tam tikroj vietoj pasibaigia, išskyrus tvirtinančią tą padavą, kurią žmonės priėmė ir inkalbėjo sau kaipo savo nerangumo išteisinimą.

VI.

Nerangumas, ištikro, yra žmogui nelaime. Kaip airys kaimietis ir šalavalka čigonas skretinėja ir susinėja vien dėl savo nerangumo, teip pasauležmogis pasitenkina jausminiais smagumais dėl tos pačios priežasties. Skanių vynų gurkšnojimas, smagurinių valgių ragavimas, puikių reginių ir balsų, kaipo ir gražių moterų bei pasigėrėjamų aplinkybių mėgimas nedaugiau verta apšviestam žmogui ir nedaugiau jo galutinio smagumo tikslui dera, kaip šiurkščios tamsuolio linksmybės ir pasitenkinimai apšviestam žmogui. Galutinio taško negali būti, nes gyvenimas aleivienoj lyty yra begalinė smulkiųjų laipsnybų eile; žmogus gi, kuris pasirenka stovėti ant savo pasiekto apšvietos laipsnio, tvirtindamas, buk jis negalįs toliaus eiti, tiesiog teisina savo nerangumą. Žinoma, galima pripažinti teisybę tam, jog čigonas yra patenkintas savo skretenomis ir neturtu ir, budamas patenkintu, yra tokiu pat dideliu žmogum, kaip ir didžiausiais šviesuolis. Bet jis pasitenkina, kolai jis buvo nežinomybėje; kaip tik šviesa jo tamsų protą apšviečia, tai ir visas žmogus atsikreipia jos linkui. Tas pats yra su augštesne palaipa, tik sunkenybė perimti protą, ileisti į jį šviesą yra net didesnė. Airys kaimietis mėgsta degtinę ir jei jis tik gali ją gauti, jis nieko nepaiso apie didžiuosius doros ir tikėjimo prisakus, kurie yra duoti žmonijai valdyti ir žmonės skatinti prie blaivo gyvenimo. Apšviestasis rajunas paiso tik apie gardumynus ir teip lygiai, kaip ir pats žemiausias kaimietis, nemato, jog ten kas gali būti anapus tų smagumų. Panašiai tamsuoliui jis yra klaidinamas miražo, apgulusio jo siela, ir jam rodos, kad sykį apturėjus patinkamą jausminį smagumą, begaliniu jo atkartojimu jis prieis prie pilno pasitenkinimo, kuomet tą bedarydamas jis pasiekia proto sumišimą. Vynas užnuodija jo sielą ir nepalieka jam kitokių minčių, kaip tik jausminio noro mintis ir jis buva tame pačiame apgailėtiname padėjime, ką ir žmogus nuo troškulio mirštąs. Ką gero pasiekė girtuoklis savo beprotybe? Nieko; skausmas antgalo prarijo visą smagumą ir mirtis ateina jo kančias užbaigti Žmogus atkenčia galutinę bausmę už savo atkaklų nežinojimą gamtos dėsnio, teip lygiai neatmainomo, kaip pati svarybė, — dėsnio, kuris užgina žmogui stovėti ant vietos. Du kartu negalima tos pačios smagumo taurės ragauti; antru kartu turi joje būti ar nuodų lašas, arba gyvybės gėralo.

Ta pati išroda tinka proto smagumams; tas pats dėsnis veikia. Mes matome žmones sulyg proto esant savo gadynės žiedais; jie prasineša pirma savo bendrabrolių ir iškyla augščiau jų, bet antgalo, užeina ant nelaimingos minyklos, kur jie pasiduoda tuščiam sielos nerangumui ir pradeda save apgaudinėti atkartonės suraminimu. Paskui ateina tuštybė ir gyvybės stoka, — tas nelaimingas ir apgavingas stovis, į kurį dideli žmonės labai įeina vos pusiauamžį praleidę. Jaunybės karštis, jauno proto jiega pergali vidujinį nerangumą ir žmogų priverčia kopti į minties augštybes ir savo dvasios plaučiais kvėpuoti kalnų orą. Bet čia kuno įrimas prasideda; kuno smegenų mašinija nužudo savo galingą veiksmą ir savo įkilą pradeda atleisti tik dėlto jog kuno jaunybė perėjo. Dabar žmogų apnyksta lenktynės pagunda, kuri visuomet stovi ant gyvenimo lipynės, laukdama tų, kurie ją pasiekia, ir nuo tos valandos visa sužinybė apsisiaučia vangumu ir žmogus išsigąsta, kad jo gyvenimas žudo savo žadėsius jam. Jis metasi atgal prie savo pritirties pagrindo ir ten randa smagumą, pasiekęs gerai žinomą, pajautimo, ar sujudimo giją. Ir didelė daugybė, šitą pasiekę, apsistoja, bijo paliesti nežinomą ir pasikakina tolydiniu lytėjimu tos gijos, kuri veikiausiai atsiliepia. Šiteipos jie gauna užtikrinimą, jog gyvybė vis dar tebėra juose. Bet galų gale jų likimas buva tas pats, ką ir rajuno ar girtuokliо. Užsidegimo spėka mažta kasdien teip kaip mažinija, kuri jaučia savo gyvybės nuostolius ir žmogus seną užsidegimą ir karštį bando atgaivinti, smarkiaus užgaudamas stygą, glamonėdamas dalyką, kurį jam leidžia jausti, begerdamas nuodų taurę iki dugnui. Ir čia jis pražuvęs; pašėlimas apnyksta jo sielą teip kaip girtuoklio kuną. Gyvenimas neturi jam daugiaus reikšmės ir jis strimagalvia ritasi į proto sumišimo bedugnę. Menkesnėji žmogysta, šitą didžiąją paklaidą padariusi, alsina kitų sielas nuobodum ištrintos minties skambinimu, beperstoginiu glamonėjimu minyklos jos laikomos galutiniu tikslu. Debesys, kuris ją apsiaučia, yra teip pražutingas, kaip ir pati mirtis ir žmonės, kurie kadaitai sėdėjo pas jos kojas, užsikriepia nuliudę ir jos didybės paminėjimui turi žiurėti į jos pirmesniuosius žodžius.

VII.

Kokia yra gyduolė nuo šitos nelemtybės ir pastangos nykimo? Ar yra kokia? Tikrai gyvenimas turi savyje logiką ir dėsnį, kuris buvį padaro galimu, kitaip betvarkė ir šėlis būtų vienintėliu pasiekiamu stoviu.

Kuomet žmogus geria savo pirmą smagumo taurę, jo siela prisipildo neišpasakomu džiaugsmu, atėjusiu su pirmutine, nauja pajauta. Nuodų lošas, kurį jis inpila į antrą taurę, ir kuris, jam tolydžio tą paklaidą atkartojant, pasidvigubina ir pasitrigubina, kol antgalo visa taurė licka nuodais, — tai nežinuoliškas atkartojimo ir didinimo noras; tas sulyg tolygybės aiškiai reiškia mirtį. Kudikis tampa vyru; jis negali savo kudikystės palaikyti ir atkartoti bei didinti kudikybės smagumus, neužmokėjus neišvengiamos kainos ir nelikus paikšu. Augalas leidžia savo šaknis žemiau ir skleidžia žalius lapus; paskui jis žydi ir veda vaisius. Tas augalas, kuris tik šaknis ir lapus gamina, griežtai apsistodamas ant plėtojimo savęs, yra sodininko palaikimas nevertu daiktu, tinkamu išmesti.

Žmogus, kuris pasirenka pastangos kelią ir atsisako nuo nerangumo snaudulio jo sielos bukinimui, savo smagumuose atranda naują ir kiltesnį džiaugsmą su kiekvienu jų paragavimu — ką tokį grakštų ir nutolusį, vis juos atitolinantį daugiaus nuo stovio, kuriame viena jaustis yra visa kuo; šita graikščioji esmenybė yra tuoju gyvybės gėralu, kuris žmogų padaro nemirštamu. Tas, kuris jį ragauja ir kuris negeria, jei jo nėra taurėje, išvysta gyvenimą augant ir pasaulį einant didyn po savo godžių akių. Jis išvysta sielą savo mylimoj motery ir aistra tampa ramybe; jis mato savo minty augštesnes dvasiškos teisybės ypatybes, kuri yra anapus proto mašinijos veikmės, ir čia, vietoje žengti ant protiškybių minyklos, jis atsistoja ant plačių protažvalgos erelio strėnų ir skrieja plačion padangėn, kur didieji poėtai savo įžvalgą randa; jis mato savo paties pajautimo, smagumo galybę šviežiame ore, saulės šviesoj, maiste ir vyne, judėjime ir stovėjime subtebiško žmogaus galimybės, dalyką, kuris nei su kunu, nei su smegenimis nenumiršta. Dailės, muzikos,

(Toliaus bus).

(Tęsa nuo ketvirto pusl.)

|| Kaip paduoda paskutiniai telegramai, Vengrijoj užtvinusiuose vandenyse prigėrė su viršum tukstantis žmonių. Nuostoliuo laukuose tvanų padarytus skaito milijonus kronų. Viename tik Konstandtai apskr. iš vandens išgriebė 300 prigėrusių. Moldavos klonyj prigėrė 100; Temešvaro apskrityj prigėrė 150 žmonių.

|| Siberijoj žiemos laike pieną pardavinėjo lazdose mastais, nes jis buvo sušalęs; vasaros laike kaip visur.

|| Prusuose, provincijoj Siberijoj siautė audra ir puolė dideli ledai. Mieste Schvednitz 10 ypatų tapo sunkiai ledų sužeistų, o perkunas išmušė tulą žmonių skaitlių.

|| Spalių mėnesyj šių metų apvaikščios Berlyno universitetas savo sukaktuves labai iškilmingai. Dalyvauti iškilmėse užkviestos ne tik augštesnių mokslų įstaigos Voketijoj, bet ir užsienių.

Pagal valdžios skaitlines Rosijoj (draug su Finlandiją) iki 1909 m. buvo 160 milijonų, 95 tukst. ir 200 gyventojų. Taigi nuo 1897 priaugo 33.199.000 žmonių (22,2%). Iš visų gyventojų 86½ procentai yra žemdirbiai.

Edinburge, Škotijoj, 15 d. birželio įvyko tarptautinė krikščioniškųjų misijonierių konferencija. Perskaitytame komisijos raporte pastebima, kad valanda smarkiai griebties krikščionims darbo jau atėjo. Gėda, esą, kad bažnyčia iki šiol snaudė. Reikią įkurti tarptautinė misijonierių komisija. Geriausi dirva krikščionybei regima Chinuose, o taipgi Indjoj, Persijoj ir Turkijoj.

|| Berlyne, Vokietijoj, 16 birželio perkunija užmušė 6 žmones ir nutrenkė 97. Trenkė į pulką žmonų. važiavusių ekskursijoj.

|| Prancuzijoj smulkius pinigus — 25 centimų, 10 centimų ir 5 centimų — pradėjo daryti iš aliuminiumo.

|| Išpanijos randas pranešė popiežiui, jog jeigu jis ne atsiims atgal savo protesto prieš paskutinį karaliaus dekretą, Išpanija pertrauks su juom tarybas ir panaikys seną sutarimą. Tąsyk prasidės kova rando su dvasiškija. Tuom tarpu popiežiaus protestas sukurstė tik žmones. Valencijoj kunigijos priešai pekėlė riaušes. Jie įsiveržė į katalikų kliubą ir sudaužė visus mebelius. Kur proga pasitaiko, katalikai teipgi užpuola ant savo priešų.

|| Svetimtaučiai profesoriai Chinų sostapilio universiteto ketina atsisakyti dėl ne švaraus užlaikymo universtiteto ruimų.

|| Prancuzijoj, netoli Villeprenx, susimušė du gelžkelio traukiniai. Prie to 19 ypatų tapo užmuštų.

|| Londone susitvėrė specijališka draugovė, kurios mieris yra — sutasti paskendusius prie pietinės Afrikos užbaigos laivus ir iš jų išgriebti visokias brangenybes. Pietinės Afrikos užbaigos prieš iškasimą Suezo kanalo paskendo su viršum 7000 laivų, atkasta gi tik 137. Ant vieno paskendusio, o nesurasto laivo yra 720 šmotų auksc, 1400 sidabro, 4 skrynios brangi akmenėlių. Brangus daiktai ant to vieno buvo verti 4 milijonus doliarių.

|| Maža Montenegro kunigaikštystė, ant Balkanų pussalio, pamėnėjimui 50 metinių sukaktuvių viešpatavimo dabartinio jos kunigaikščio Nikitos, rengiasi pasigarsyti karalyste. Bet Montenegero neturi pilnai nei pusės milijono gyventojų. Kunigaikštis Nikitos jau kreipėsi į kitas Europos viešpatystes prašydamas savo mieriams pritarimo ir kaip mano, pritarimą gaus, nes vardas valdono juk ne daug sveria.

VIETINĖS ŽINIOS.

Pereitoj sanvaitėj Chicagos teisme buvo teisiamas žmogus už mušimą savo dukters, kuri eina vos trečius metus. Jis sulaužė jai rankytę ir išnėrė petį. Na, ir kokią-gi bausmę jam paskyrė teisėjas? O-gi užsimokėti 100 doliarių! Tiktai! Minkštos (ar tikriaus nežmoniškos) širdies-gi buta teisėjo. Už tokį elgimos su mažu kudykiu reiktų bausti smarkiau, kaip už kokią vagystę ar užpuolimą.

UŽKREČIAMOS LIGOS CHICAGOJ.

Už pereitą sanvaitę, iki 10 d. birž., Chicagoj buvo užregistruota 1074 atsitikimai naujų susirgimų užkrečiamomis ligomis. (Pereitais metais už tą patį laiką buvo 895 atsitikimai). Šiais ir pereitais metais ligos pasidalinę taip:

	Šias m.	pereit. m.
Tifoidinė šiltinė	14	27.
Tymai (jiedra)	470	455.
Vokiški tymai	66	—.
Skarlatina	155	89.
Kokliušas	73	34.
Difteritas	80*	83.
Vėjarauplės (sifilio rušies)	23	68.
Tuberkulozas	120	64.
Pneumonia	39	29.

Taigi šiuom laiku Chicagoj daugiausia viešpatauja tymai, skarlatina ir tuberkulozas. Difteritas susimažino.

*) *Sanvaite angščiaus, iki 4 d. birželio, naujai difteritu susirgo 899 ypatų.*

DIDELI KARŠČIAI.

Prasidėjo karščiai. Chicagoj 16 birželio valdiškasai termometras rodė 88 laipsnius karščio. Gatvėse buvo nuo 90 iki 98 laipsnių. Vienam žmogui 70 metų amžiaus ir jo žmonai nuo karščio plyšo širdis. Kitas senelis 68 m. amžiaus nętoli gatvės S. Paulina užgautas saulės spindulių parkrito be žado. Nuo karščio pasiutę šunįs. Vienas šuo sukandžiojo bent 6 žmones ir arklį.

Iš Chicagos Lietuvių Gyvenimo.

12 d. birželio, 3 val. po pietų gatvekaris užmušė Juozą Petkų ant 17 gatv. ir Canal st. Jis dirbo prie siuvėjų, valymo drabužių; einant iš darbo skersai gatvę, suskambinus gatvekariui jis šoko atgal ir užšoko prieš smarkiai bėgantį karą. Gatvekaris jį teip smarkiai užgavo, jog numetė į šalį apie 30 pėdų. Liko užmuštas ant vietos. Jis buvo apie 34 metų amžiaus; paėjo iš Kauno gub. Paliko savo pačią ir dukterį. Palaidotas tapo 15 d. birželio.

19 d. birželo buvo piknikas Lietuvių Jaunikaičių Dainos Mylėtojų, darže Leafy Grove. Draugijos vyrų choras padainavo keliatą dainų po vadovyste Juozapo Lankelio. Choras dainavo pačio vedėjo parašytas ir sukomponuotas dainos. Dainos gana įžymios savo meliodijų gražumo ir atgiedotos gana gerai.

11 d. birželo naktį, ant 23 pl. ir Oakley Ave., karčiamoje Gavrilaičių brolių, lietuviai gerai įsilinksminę pakėlė vaidus. Turbut neturėjo gėrymui pinigų, tai norėjo dykai gert, bet karčiamninkas nenorėjo sutikti ir kelis nerymaujančius išginė laukan. Išmestieji nenorėjo apsileisti ir bandė išversti duris. Karčiamninkui išėjus juos nuvyti, vienas iš neramiųjų plyta karčiamninką pavaišino kur per vidurius. Toks pavaišinimas karčiamninkui, turbut, nepatiko, nes jis pradėjo šaudyti, kad prišaukus policiją. Vienok po aštuonių šuvių policija nepasirodė ir teip viskas užsibaigė.

Viename name arti Oakley Ave., ant 25 gatvės gyvena apie 4 lietuvių šeimynos, kurios "nedaug mato šviesos": subatoj kaip pradeda gerti, tai tik panedėlyje išsipagirioja. Namo savininkas žydelis-karčiamninkas gyvena ant kampo Oakley ir 25 gatv., todėl jis verstevėrčia kad iš jo namo žmonės alų gabentųsi iš jo karčiamos. Jeigu patėmija, jog kas iš to namo alų neša iš kitos karčiamos, tai jis tokius nenaudėlius tuojaus iš savo namo iškrausto laukan. Ant to karčiamninko karčiamos randasi sekantis įdomus parašas: "Ruska Polska Saliunas".

Town of Lake Susivienijimas Draugijų, 17 d. liepos rengia apvaikščiojimą. Susiv. Dr-jų tikslu, kaip žinoma, yra pastatymas lietuviškos svetainės. Tam tikslui jos savo ižde jau turi suvirš $1000. Pereitą mėnesį jos namui buvo suradę ir vietą ant 47 ir Lincoln gatvių. Bet pastaruoju laiku pirkimą atidėjo, pinigus padėdamos į banką ir nežinia kaip tas svetainės klausimas užsibaigs. Paskutiniame draugijų komitetų susirinkime kaip kurie iš susirnkusių norėjo dalyką visai suardyti. Mat susirinkimas buvo Beržinskio priekarčamyje, o p. Beržinskis rengia statyti diktoką svetinę ant 46 ir Paulina gatvių, todėl nekurie, esanti minėtos ypatos įtekmėje, manė, jog tokios svetainės klausimas jau yra išrinktu ir draugijoms visai nėra reikalo apie tai rupintis. Nebeto, kita svetainė yra įrengta kito įtekmingo lietuvio, p. Elijošiaus, jo name, ant 3 lubų. Nors svetainė draugijoms butinai yra reikalinga, nes tada jos, darydamos savo visokius vakarus, neprivalėtų lobinti kokias nors privatiškas ypatas, visas pelnas liktų draugijų ižde, bet nekurie draugijų vadai tam prietarauja ir nori, kad jau sudėti pinigai butų paskirti kokiems ten "našlaičių namams". Tačiaus kelios draugijos stovi už įsteigimą svetainės, kaip Draugija Garsaus Vardo Lietuvių, Lietuvos Sunų Mylėtojų, Šv. Vincento, Šv. Juozapo. Girdi, jeigu pradėjome dėlei to darbuotis ir tiek jau atsiekėme, tai turime ir įvykdinti savo siekius, nežiurint ar kokiems politikieriams tas yra malonu ar ne.

Pereitą suabtą, 11 d. birželio, Town of Lake policija neleido karčiamose daryti šokius. Mat čia karčiamninkai labai įpratę kas miela subatėlė ar nedėlėlė priekarčiamiuose parengti savotiškos rušies šokius, kame susirinkę pasilinksminti lietuviai bei lietuvaitės atneša jiems pageidaujamą pelną. Taigi minėtą subatą policija iš niekurių lietuviškų karčiamų tokius šokius išvaikė. Tokio draudimo priežastis tikrai nežinoma, bet menama, jog tam pasidarbavo vietiniai žymesnieji lietuviai-politikai ir tai, ne tiek "lietuvių labui", kiek savo, nes nesant karčamose šokių, kitose, tam tikrose, vietose butų daugiaus "biznio" daroma.

Šią nedėlią, 25 d. birželio, Town of Lake bus paskutinė diena "fėrų" daromų naudai lietuviškos bažnyčios. Tie "fėrai" jau traukėsi pusėtinai ilgą laiką ir nemažai turėta iš jų pelno. Jie atsibuvo Elijošiaus svetainėje. Pelnas eina statymui naujos lietuviškos bažnyčios, kuriai žemė apipirkta ant Harmitage Ave., tarp 45 ir 46 gatvių. Senoji bažnyčia yra permaža, todėl rengiama pastatyti didelę.

14 d. birželio, ant 45 gatvės, netoli Hermitage Ave., 3 val. po pietų, apie šeši koki niekšai užpuolė apysenį lietuvį, tulą Grinčių ir labai apdaužė. Jis ėjo iš darbo po atsiėmimui algos, todėl, galbut, valkatos užsimanė nuo jo atimti pinigus. Užpuolikai pabėgo, nes jokiu budu negalima buvo policijos prisišaukti; policija labai nerangi, tvarka jai nerupi, bet tik kyšiai. Užpuolikams pabėgus patėmyta vieną policistą išeinant iš karčiamos. Vėliaus tula mergaitė sakiusi pažįstanti užpuolikus. Nurodytas ypatas areštuota, bet policijos stotyje sumuštasis jų nepažinęs. Iš kur žmogelis galėjo juos pažinti su užmuštomis akimis. Todėl nužvelgtus paleista. Pinigus sumuštasis irgi neatmena ar pametęs, ar juos nuo jo atėmę.

Pas Town of Lake lietuvius kreipėsi tulas jaunas iš Valparaiso mokyklos mokinys Kazimieras Šeštokas, melsdamas pašelpos užsimokėjimui už pabaigos metų mokslą. Geradėjingi lietuviai jį sušelpė. Ant. Čėsna ir Fr. Bukauskis, teipgi 122 L. S. A. kuopą jam surinko ir sudėjo $33.50. Vaikinas gavęs pašelpą linksmas sugrįžo į mokyklą.

"Lasvoji Mintis" nuo sekančio numerio pradeda išeidinėti iš Chicagos. Ji bus spauzdinama "Lietuvos" spaustuvėje. Šį laikraštį, dėlei jo talpinamų raštų svarbumo ir rimtumo, neapsiriksime pavadinę geriausiu lietuvišku mėnesiniu laikraščiu iš visų, kokius mes turime. Tačiaus lietuviai privalo neužmiršti, jog tokio laikraščio išleidimas brangiai atsieina, todėl jo gyvavimas ir tarpimas prigulės ne vien nuo pagyrų, bet daugiaus nuo palaikymo.

Chicagoje girdimas aidas, jog žadama įkurti naujas laikraštis, tik aiškiai nežinoma, kokis —mėnesinis, 3-savaitinis ar dienimis. Įkurėjais, sakoma, busią pp. Ilgaudas, Garmus ir Co.

15 d. birželio, Aušros Vartų parapijos mokyklos mokinius, tos parapijos kleb. kun. Ambrozaitis, išvežė ant šviežio oro į Jackson Park, kur bene juos vadžiojosi ir po gamtos muzėjų. Toks šio kunigo pasielgimas yra geru pavyzdžiu kitiems musų kunigams.

Šioje parapijoje buvusieji vaidai dėlei mokyklos su parapijonais visiškai išnyko ir dabar viskas gerai. Mokyklą lanko į 50 vaikų.

11 d. birželio p. Elias svetainėj, pn. 4600 Wood str., koks ten bažnytinis choras surengė teatrališką perstatymą naudai Šv. Kryžiaus. Atlošta komedija "Audra Giedroje". Žmonių prisirinko diktai, ypač moterų su vaikais, nes jos mat tikėjo, kad už vaikus nieko nereiks mokėti, bet apsiriko, nes apreikšta, jog ir už vaikus reikia mokėti. Užpakalyj buvo baras ir žmonelės prie jo gana drutino savo dvasią.

Perstatymas pasisėkė teipgi negeriausiai. Pirm prasidėjimo, aktoriai, lyg norėdami atsisveikinti su pažįstamais, nuolatos kaišiojo nosį per uždangą. Iš aktorių, šiaip teip atlošė rolę Kupečio Valauckas ir Barbės — Lauraičiutė. Kiti lošė teip blogai, kad blogiau negalima.

Tonleikietis.

"BIRUTĖS" DRAUGIJOS PRANEŠIMAS.

Nuo 13 d. berželio prasidėjo priiminėjimas naujų narių į "Birutės" Draugiją kiekvieną pėtnyčią, salėje Mark White Square, Halsted, tarpe 29 ir 30 gatvių, bus išbandomi balsai. Norinti mokytiesi dainuoti ir dalyvauti chore ir košimuose teiksitės pasiskubinti, nes prasidėjus naujam sezonui nauji kandidatai nebus priimami iki pabaigai sezono.

"Birutės Dr-jos Valdyba.

Redakcijos atsakymai.

Neshukaičiui, Worcesteryj. Knygoj "Apie žemę ir kitus svietus" apie žemės kelionę aplink saulę klaidos nėra ir kituose raštuose nieko kito Tamista nerasi. Ilgis ekvatoriaus nieko bendro su žemės kelione aplink saulę neturi. Ilgis ekvatoriaus parodo vien, jog į 24 val. kiekviena vietą ties ekvatoriu, besisukant žemei aplink savo ašį, atlieka tokią kelionę, kiek turi ilgio ekvatorius. Kelionė žemės aplink saulę, kurią žemė atlieka į metus laiko, nieko bendro neuri su žemės besisukimu aplink savo ašį. Kitus dalykus išaiškintus rasi teipgi knygoj apie žemę ir kitus svietus, arba ir kitoj.

NAUJI RAŠTAI.

Kun. Marma. Girtybė tarp vaikų. Kova prieš jį. Kaunas. 1910 *m. Katal. Draugijos Blaivybės išleidimas* 13 *pusl.*

Barbarizmas apsireiškiąs užgynime Rusų Lietuviams spaudos per grafą Muravjovą (1863—1904 *m.*). *Parašė Perkunėlis. Tilžė.* 1910 *m. Išleido Vanagaitis.* 16 *pusl.*

Girtuoklystė — nesveikata. Iš įvairių gydytojų raštų sudėjo kun. K. Pultarokas. Perspausta iš "Vienybės". 1910 *m. Kaunas.* 1910 *m. Katalikų draugijos "Blaivybės" leidinys. No. 2.* 32 *pusl.*

Girtybė ir kova prieš ją Lietuvoje. Parašė kun. P. Kemešis. Perspauzdinta iš "Vilties", 1908 *ir* 1910 *m. Kaunas. Katalikų draugijos "Blaivybė" leidimas No.* 3. 74 *pusl.*

Pirmasai vietos Rusijos veikėjų kovai su girtuoklystėmis susivažiavimas kun. Napoleonas Butkevičius. Joniškio klebonas. Perspausta iš "Draugijos" No. 39. *Kaunas.* 1910 *m.* 28 *pusl.*

Vysk. Antanas Baranausko (Jurkšto Smalausio). Dievo rustybė ir girtuoklių sąžiga. Spaudon prirengė ir prakalbą pridėjo Adomas Jakštas. Kaunas 1910 *m. Švento Kazimiero draugijos leidinys No.* 82.

Blaivybės Apaštalas kun. Terkas Metiju (Mathew). Blaivininkams dovanėlė. Iš G. Petrovo raštų vertė Baslys. Kaunas. 1910 *m. Šv. Kazimiero draugijos leidinys No.* 83.

Allgemeine Litauische Rundschau. Monatschrift fuer das gesamte Leben des, Litauischen Volkes. Herausgeber J. Wanagat. Tilsit. No. 5.

Šitame numeryj telpa straipsniai: Draugijų teises Mažojoj Lietuvoj. Lietuviškas tikėjimo mokinimas. Laikyt, ką turi ir ginkie savo seną, brangią prigimtą kalbą. Dvigubas saikas. Protestantizmas terp lietuvių 16 šimtmetyj.

Ar aš turiu dušią? Pagal E. Duplessy. Parašė kun. Gerutis. 1910 *m.* 21 *pusl. Švento Kazimiero Draugijos leidinys.*

APGARSINIMAI.

GALAS NUSILPNĖJIMUI.

Berlyno profesorius Loewy išrado naują vaistą, vadinamą sperminu, kurs neva turi prašalinti nusilpnėjimą ir išsibaigimą. Priežasčių šito veikimės į žmonių kuną išradėjas negali išaiškinti. Vaistas vargiai bus prieinamas žmonėms, iki kol jį vaistos įsivirkštimui po odą. Nesykį jau buvo pasakot musų skaitytojams apie vaistą, kurs tikrai greitai gydo fiziškąji ir protiškąji nusilpnėjimą. Tai yra Triner's "American Elixir" iš kartaus vyno, kurs pagreitina virimo organų veikimą ir tuo pat laiku juos sustiprina. Vaistas sukelia norą valgyti, idant išsidirbtų par tai naujas, geras kraujas, ir kad jis normališkai cirkuliuotų Vartok šį vaistą visuose atsitikimuose, kada matai, kad nebeturi apetito, esi nusilpnėjęs, nerviškas, turi žarnų užsikišimą, pritruksti energijos. Gaunamas vaistų sankrovose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

Lietuvių Ratelio Skaitykla
3149 So. Halsted St.
Buva atdara:
Utarnikais nuo 7 iki 9 val. vakare.
Ketvergais nuo 7 iki 9 val. vakare.
Subatomis nuo 7 iki 10 val. vakare.
Nedėliomis nuo 3 iki 6 po pietų.
Skaityklos Užveizda.

NAUJŲ LIETUVIŠKŲ DRAUGIJŲ ATYDAI.

Kiekviena naujai susitvėrusi Draugija turi daug darbo su sutalsymu įstatų. Draugijų komitetai yra kviečiami. kad atsišauktų į "Lietuvos" Rėdystę, o mes pareikalaujantiems pasiųsime Konstituciją "sampelius", palengvinimui sutvarkymo įstatų. Rašydami priminkite ar Dr-stė Tautiška, ar Katalikiška ir kada uždėta. Rašydami priminkite kokių sampelių norite: Konstituciją, Mokesčių knygelių, Tikietų, Plakatų ir tt., ir paženklinkit kiek katro darbo turi but padaryta: 100, 200, 300 ar 500 ir tt. Mes prisiųzdami sampelius paduosime kainas, kiek kas kaštuoja. Prisiųzdami mums darbą turite ir sampelius atgal mums prisiųsti. Už tai suvis nieko neskaitysime jums. Adresuokit A. Olszewski, 3252 South Halsted St., Chicago, Ill.

Didelis ir linksmas piknikas.

Apveizdos Dievo Dr-stė 26 birželio dieną rengia pikniką, kurs atsibus Bergmann Grove, Riverside, Ill. Prasidės 9 val. ryto.

Užkviečiame visus lietuvius ir lietuvaites iš Chicagos ir apylinkių į šitą pikniką. Kurį nešimatėte par tris metus su savo pažįstamais, galėsit čia sueiti ir linksmai pasikalbėti. Bus visokių pasilinksminimų: mušimas bolės ir tt. valgymų ir gerimų kas kiek norės.

Užprašo **Komitetas.**

Pirmas didelis Piknikas.

Rengiamas L.D. K. Gedimino No. 1 ant Town of Lake nedėlioj 26 birž. (June) 1910 m., atsiliks puikiame parke Leafy Grove, netoli Willow Springs, Ill. Prasidės 9 val. iš ryto; įžanga į daržą porai 25c., važiuojantiems su mumis užsakytu karu — įžanga dykai.

Nuoširdžiai užprašome visą lietuvišką visuomesę į musų puikų pikniką — rengiamą puikiausiam parke, gražioje girioje. Bus lenktynės su geromis dovanomis, bus septysios bėgynės.

Kas nebus ant musų puikaus pikniko, paskui gailėsis, sakys: "kad tai bučiau nuvažiavęs! už visai mažą pabėgėjimą bučiau aukso gavęs! Ar negerai" — kas atsilankys, turės juokų ikvalial. Visi bus svetingai priimti.

Važiuodami į pikniką iš visų miesto dalių, važiokit iki Archer Ave.; tenai imkit Archer limits karus ir važiuokit, kol vėža; nuo ten Joliet karai nuvežė iki pat parkui.

Kviečia **Komitetas.**

10-tas Puikiausias Piknikas!

Parengtas Dr-stės Šv. Franciškaus Serefično, Nedėlioje, 3 Liepos (July), 1910 m., Bergmann's Grove, Riverside, Ill. Pikninkas prasidės 9 valanda išryto. Tikietas 25c. porai.

Kuoskaitlingiausiai kviečiame atsilankyti ant musų puikaus pikninko, kaip senus taip ir jaunus, nes kožnas bus priimtas ir užganėdintas visokiomis zobovomis. Podraug bus garsi muzika, kokios nė vienas nėra girdėjęs, teipgi ir šokiai trauksis iki vėlam vakarui, kur kožnas galės linksmai pasišokti. Su guodone,

Komitetas Dr-stės Šv. Franc. Seref.

Didelį, puikų ir iškilmingą Pikniką

Rengia Dr-stė Lietuvos Didž. Kun. Gedimino su išlaimėjimu auksinio laikrodėlio. Piknikas atsibus nedėlioj, 3 liepos (July), 1910, Leafy Grove darže, Summit Ill. Prasidės 9 val. ryto. Įžanga porai 25c.

Šis piknikas parengiamas sugaudimui išskridusios linksmos lakštingėlės. Kas lakštingelę sugaus, apturės 50 dol. dovanų.

Komitetas pasirupino atrasti didžiausią ir puikiausią daržą, įtaisė daugybę žaislių, kokių dar niekas nebuvo matęs, užsakė degtinės, alaus cigarų, užkandžių. "Birutės" choro muzikantai grieš įvairiausius lietuviškus šokius.

Davažiuoti galima: Nuo North-west Side, Town of Lake ir West Side Ashland Ave. 69 Clyborn karais iki Archer Ave.; nuo 18tos ir Union Halsted str. karais iki Archer Ave.; nuo Bridgeporto 35tos karais iki Archer Ave. paskui Archer Limits karais iki galui, paskui Joliet karais iki daržui.

Kviečia **Komitetas.**

Didelis Metinis Piknikas

Parengtas Parapijos Apveizdos Dievo, atsibus Panedėlyj, 4 d. Liepos (July), 1910, Leafy Grove, Willow Springs, Ill. Piknikas prasidės 9 val. ryte. Įžanga 25c. porai. Imkit Archer ave. Limits karą iki galui, paskui Chicago Joliet Electrick Ry. iki daržui. 10c. feras.

ATKREIPKITE AKĮ, LIETUVIAI!

Kensingtono L. M. "Aido" Dr-stės choras, norėdamas mokinties be pertraukos per visą vasarą, o matydamas, kad iždas baigia ištuštėt, surengė tam tikslui teatrą: "Dėdė Atvažiavo" — įvyks subatoje Eirž. 25 d., 8. m., 8 val. vak., Cypliko svetainėje, 11780 Indiana ave ir 117 Pl. kampus, Kensington, Ill.

Po teatrui bus balius, šoklai, dainos, deklamacijos, skrajojanti krasa su puikių dovanų įšlaimėjimu (dovanos bus paaiškinta balluje).

Lietuviai ir lietuvaitės, atsilankykite juoskaitlingiausia į teatrą. Atsilankydami į musų teatrą, pamatysite daug juokingo ir sušelpsite musų "Aido" chorą.

Įžanga 25c., 35 ir 50c. žmogystei. Vaikams 10c. Visus širdingai kviečia **Komitetas.**

PRANEŠIMAS.

Švento Jono Krikštytojo draugystė nedėlioj 12 birž. laikė savo pusmetinį susirinkimą, kuriame išrinko naują vyriausybę ateinantiems metams: nuo 1910 iki 1911 m. liepos m. Pirmsėdis išrinktas: Franciškus Razgulius, pagelbininkas — Stan. Staneviče, protok. raštin — J. Sereika, finans. raštin. S J. Leščauskas, kasierius — Jonas Žilvitis. Priegtam yra nutarta nužemint mokestį ant metų laiko: pusę prekės nuo 18, 15 taip-gi 40 metų amžiaus. Dėlto-gi, kas norit prigulėt į Švento Jono Krikšt. Draugystę, dabar lengvai galit įstot.

Į VISAS DRAUGYSTES.

Kiekvienam yra žinoma kad šįmet 15 Liepos (July) sueina 500 metų nuo laiko, kadą lietuviai galutinai sumušėgaujas nedorų Kryžiokų. Tai-gi męs kalpo lietuviai norime paminėti Jubi-

5 Birželio (June) tulų draugysčių lejinį **Metą 15 ir 16 liepos mėn d.** ir kliubų delegatai laikėm susirinkimą Lietuvių Muzikališkoj Halej ant Allegheny Ave. prie Richmond str. 17 ypatų, kur po išrinkimo vyriausybės delegatai padarė nutarimus.

1) Kviest prie abelno jubilejaus paminėjimo visas draugystės ir kliubus kiek Philadelphijoje tik yra.

2) Apvaikščiojimą po gatves daryti ar ne, atidėta iki kitam delegatų susirinkimui kursai bus 19 Birželio (June) su didesniu skaitliumi delegatų 4 val. vak. toje pat salej.

3) Prašyti pas visas draugystės ir kliubus, kad dėl prirengimo to abelno apvaikščiojimo teiktųsi išsiųst pagal išgalę į susirinkimą savo delegatus 19 d. Birželio (June) 4 val. po piet Lietuviškon Muzikališkon Salen ant Allegheny Ave. Richmond.

Taigi prašome visas draugystės, mųs maldavimą nepaniekinant, pagal savo išgalę mums pritart išsiunčiant į susirinkimą Jusų delegatus, kur daugesniam skaitliui delegatų ėsant, bus lengvesnis prirengimas programo, ir viso jubilejinio apvaikščiojimo atmindai mušio ties **Grunvaldu.** Su pagarba

Delegatų buvusių susirinkime 5 Birželio pasirašo kamitetas:

Stanelis prez. **Vitkauskas** vice-prez. **T. Astramskas** ir **F. Beliak** sekretoriai.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo tikrų pusbrolių: Petro ir Juozapo Butaučių ir tikrų pusseserių: Marceles, Stepanės ir Teklės Butaučiukių. Girdėjau, kad ištekėję, ale po vyrais pavardžių nežinau. Visi Kauno gub., Skapiško parapijos. Taip-gi noriu surasti savo brauką Juozapą Janilionį, Kauno gub., Panevėžio pav., Kuprėliškių parapijos, Purlešklų sodžiaus. Aš girdėjau, kad visi gyvėna Chicagoj, tik nežinau kurioj vietoj. Prašau duoti žinią šiuo adresu:

Antanas Gronskis,
2059 West 12th Str., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Jokubo Gušauskio; paeina iš Nevardienų sod., Varnių par., Telšių pav., Kauno gub.; apie 50 metų amžiaus, našlys; 8 metai kaip Amerikoj; ilgai gyveno apie New Yorką. Norėu jįjį surasti ir papasakoti svarbų dalyką apie jo ukę Lietuvoje. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Aleksandras Ivanauskis
— 137 St., Indiana Harbor, Ind.

Pajieškau savo vyro Vincento Rasimavičiaus; pirmiau gyveno Spring Valley, Ill., o dabar jau apie penki metai nežinau kur randasi. Turiu svarbų reikalą; prašau atsišaukti pačiam, arba kas kitas tegul duoda man žinią šiuo adresu:

Magdalena Rasimavičienė,
Oglesby, Ill.

Pajieškau savo brolio Ramono Pavilionies; jis paeina iš Kauno gub., Panevėžio pav., Kuprėliškių parap., žadeikių sod. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Kaz. Pavilionis,
Northern L. B. R. Co.
P. O. Box 561 Cloquet, Minn.

Pajieškau savo pusbrolio Juozo Urbaičio, Kauno gub. ir pavieto, Eiriogalos valščiaus, Nolėčių sod. 4 metai atgal girdėjau dirbęs anglių kasyklose. Turiu svarbų reikalą. Atsišaukti šiuo adresu:

P. Kuodis,
4620 Melrose st., Philadelphia, Pa

Pajieškau Andriaus Rasimo, Suvalkų gub., Senapilės pav., Mikališko gm., Plutiškių parap., Vasiliauckių kaimo. Taipgi pieškau ir Kazi Radzevičių, Suvalkų gub., Gudelių gm., Rekaviškio kaimo. Pirmiau gyveno Chicagoj. Atsišaukkit šiuo adresu:

Will Dunges, R. F. D. No. 2
P. O. Box 23, Phillipsburg, N. J.

Pajieškau savo brolį Antaną Judeikį. Jisai 5 metai atgal gyveno Anglijoj, o dabar girdėjau, kod atvažiavo į Ameriką. Paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Šalakių sod. Taipo pat pieškau savo pusbrolį Kastantą Judeikį. Girdėjau gyvenąs Chicagoj, Ill. Prašau duoti žinią šiuo adresu:

Jos Judeikis,
P. O. Box 57, Waters, Mich.

Pajieškau savo pusbrolio Antano Petreikio iš Lukės, Šaulių pav.; pirma gyveno Chicago, Ill.; lyginai pajieškou Stasės Valteraitės iš Triškių, Atonių sodos. Malonėkit atsišaukti šiuo adresu:

Jonas Riškus,
718 W. 15th str., Chicago, Ill.

Pajieškau Antano Vartelio ir Alek. Šimkevičiaus; abu Telšių pavieto ir gyvena Amerikoj apie 8 metai. Alekas Šimkeviče gyveno ir rodos tebegyvena So. Bostone, Mass. Ant Vartelis rodos dabar gyvena Chicagoj, Ill. Turiu į juos, o taipgi ir į Aleką Katarskį, svarbų reikalą. Jie patįs ar kas juos žinąs malonės pranešti man jų adresus:

Ant. Bukauskis,
718 W. 15th str., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Juozo Urbunaičio. 2 metai kaip nežinau kur gyvena. Turiu reikalą, dėlto-gi tegul jis pats ar kas kitas man apie jį parašo. Mano adresas:

F. Urbunaitis,
508 Ohio avenue, E. St. Louis, Ill.

Pardavimui puiki Groserně ir Bučerně lietuvių apgyventoje vietoje; biznis gerai eina; galima padaryti geras gyvenimas. Pardavimo priežastis — turiu saliuną, tai 3 bizniai persunku vienam varyti. Jurgis Marcinkevičia, 1823 W. 45 st., Chicago.

Pajieškau apsivedimui merginos, kuri norėtų gyventi ant farmos Montana valstijoj. Merginos noriu nuo 20 iki 30 metų, aš esu 32 metų amžiaus. Nesibijokit atsišaukt par laišką. Gerai, kad mokėtų biskį angliškai šnekėt. Atsišaukusi nesigriaudens. Atsišaukit šiuo adresu:

Geo. Rice,
Chinook, Mont.

Pajieškau apsivedimui merginos, nuo 18 metų iki 25 metų senumo. Aš esmiu darbininkas, mylintis meksląi ir skaitymus, 26 metų amžiaus. Geistina butų tokią pat moterį rasti. Malonėkite atsiaukti antrašu:

Aleksandras Zuole
Cape Yellison House, Stockton Springs, Me.

Ant Pardavimo.

Pardavimui. Kampinis namas ant 49th Av. ir 14th St. ant dviejų lotų, bučerně ir aptieka, ir gyvenimai ant šešių familijų. Atneša randos $120. Savininkas nori išvažiuoti į Seną Kraštą ir todėl parduoda šį namą. Atsišaukite ant šio adreso: 4845 W. 14th st., Grant Works, Ill.

Pardavimui Bučerně ir groserně. Išdirbta vieta. Geras biznis. Tik ši viena lietuviška bučerně visame miestelyje. Parsiduoda dėlto, kad savininkas važiuoja su reikalais į Lietuvą. Norinti dasižinoti meldžiu atsišaukti adresu: 12022 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Pardavimui atsakantis seniai užsilaikantis Groseris ir Saldumynų krautuvėlė, su 5 metų kontraktu krautuvės rulmo, po nr. 2214 W. 23 Place, Chicagoje, teipgi arklys ir vežimas. Aplink apgyventa lietuvių; vienas blokas iki lietuviškai bažnyčiai.

Pardavimui 2 dideli plytiniai namai ant dviejų lubų augščio, su tvartu. Geri lietuviai ir lenkai kaimynai. Pigiai, jeigu parsiduos dabar. Kreipkitės antrašu: 1800 W. 46 St., 2-nd floor. Randa $100.

Pardavimui propertė su mašinomis dirbimui popeo, Ginger Alle ir Salsario. Garv. Ind. Pigiai. Sherman, ar viską sykiu. Su išdirbimu papso galima gerą pelną turėt, nes tėn tokio biznio nėra. Atsišaukite pas savininką. Ant. Wember, 89 — 13 st. N. Chicago, Ill.

Pardavimui lietuviška mėsos krautuvė (Butcher Shop) netoli lietuviškos banyčios arti didelių dirbtuvių. Aš noriu išvažiuoti Kalifornijon. Parduosiu pigiai įrankius; viskas varoma elektrikos motoru; pigiai atiduosiu arendon vieta su penkiais gyvenamais kambariais ir su daržine. Kreipkitės pas,

Anton Parthun,
2337 S. Leavitt St., Chicago, Ill.

Pardavimui Bučerne ir Groserně, taipgi arklys ir vežimas. Biznis išdirbtas, vieta gera, lietuvių apgyventa. Pardavimo priežastis — važiuoju į Krajų. Atsišaukit šiuo adresu:
4845 W. 14th Str., Grant Works, Ill.

ANT PARDAVIMO Bučerně ir Groserně su arkliu ir vežimais, o jeigu kas norėtų ir su namais. Norint galima kad ir vien biznis pirkties. Vieta gėra lietuviui, nes randasi lietuvių ir lenkų apygardoje. Pardavimo priežastis liga. Atsišaukit pas:

J. Behrendt,
12252 Union Ave. West Pullman, Ill.

Parsiduoda puikus saliunas lietuvių apgyventam krašte. Geras biznis lietuviui ar lenkui. Gali daryti puikų gyvenimą. Parduodu, nes turiu kitą amatą. Kas norėtumet pirkti atsišaukkit šiuo adresu: J. J. Kvoder, 622 Market st., Waukegan, Ill.

Parsiduoda labai pigiai Groserně ir Bučerně geroj vietoj, lietuvių ir lenkų apgyventoj; visame bloke tėra vienas mano štoras, kito jokio nėra, tėigi galėsi ir tamsta biznį varyti. Parsiduoda iš tos priežasties, kad važiuoju į Lietuvą 15 Augusto. Ateikit ir pasižiurėkit, adresas šitoks: Jonas Jonikaitis 4330 So. Wood st., Chicago.

Pardavimui, geri 3—6 kambariai medinis namas, lietuvių apgyventoj vietoj, geras padėjimas užlaikymui Boarding House'o. 2466 Blue Island Ave. Smulkesnės žinias gausit pas J. J. Papauskas Co., 234 S. Levit st.

Męs turime surašą visokių nuosavybių ir malonėsi jums jas parodysime.

Pardavimui saliunas ant gražaus kampo; duoda $200.00 į mėnesį, žema arenda. Mažas įmokėjimas. Ant Kaceviče, 564 W. Jackson Blod. & Jefferson str., Chicago.

Reikalavimai.

Reikalauju atsakančio gero suvėjo į moterišką ir vyrišką darbą. Mr. J. Walluntiejus, 907 Western ave.

Reikalauju siuvėjo prie moterišku rubų siuvimo. Taip-gi reikalingas jaunas vaikinas 15 — 16 metų amžiaus. M. Z. Palionis, 1639 W. 18th Place, Chicago, Ill.

Reikalauju atsakančio darbininko prie bučernės; turi mokėt atsakančiai dirbti ir susikalbėt lenkiškai ir angliškai. Tegul atsišaukia adresu: 12022 Halsted str., West Pull., Ill. A. Walnauskas.

Reikalingas jaunas vyras už agentą prie drabužių Chicagoj ir aplinkiniuose miesteliuose. Geras darbas ir geras mokesnis. Tiktai reikia gerų vyrų, kurie nesibijotų šnekėti. Uždirbti galima $20.00 į dieną. Pradėti darbas nieko nekaštuoja.

Ateikit ar laišką parašykit šiuo adresu: Edward E. Strauss & Co. 246 Market st., (2 lubos) Chicago, Ill.

Reikalinga 500 minkštos anglies kasėjų į Pennsylvania, mokestis 80c. už apsaugota toną. Pervežimas iš Chicagos dykai. Išvažiuojama kas nedėldienis. — 200 darbininkų į Michigano ir Wisconsino miškus. Algos nuo $26 iki $30 į mėnesį ir užlaikymas. Pervažiavimui iškalno duodama pinigų. Taipgi reikalinga žmonių į visokius darbus Chicagoj ir apielinkėse. Mokestis $2.00 ir daugiau. Ateik ar parašyk laišką tavo prigimtoj kalboj, įdėdamas 2c. stampą. Adresas:

J. LUCAS, Agent.
746 So. Canal str., Chicago, Ill.

APSIVOGĘS, PABĖGO IŠ CHICAGOS.

Jaunas vaikinas, 21 metų amžiaus Pierijonas Radavičė, apgrobęs mane ir mano gyventojus, 12 birželio dieną pabėgo iš Chicagos. Jis yra augšto ugio, raudono veido, plaukai tamsiai geltvi, lietuviškai kalba nevisai gerai, geriau lenkiškai. Du mėnesiai kaip iš Krajaus. Paeina iš Šiaulių pav., Pakapės par., Minaičių apygardos. Kur bus jis apsigyvenęs, bukit atsargus. Prašau "Lietuvos" skaitytojus, jaigu pastebėtumėt, bukit malonus man pranešti. Busiu dėkingas.

V. Briedis.
3923 Emerald ave., Chicago, Ill.

Perskaityk apgarsinimą Bridgeport Clothing Co. naujo Kataliogo ant 7 puslapio.

Turiu už garbę pranešti visoms Chicagos ir apylinkės miestelių draugystėms ir kliubams, kad, norėdami turėti savo perstatymuose lietuvį Magiką (štukorių) malonėtumėt atsišaukti laišku pagal sekančio adreso:

S. A. GEDMINS,
506 — 26-th Str. CHICAGO, ILL.

Asmeniškai pasikalbėti galima kas dieną nuo 9 iki 11 val. iš ryto.

Lietuvys Magikas ir Spiritistas.

**TIK REIKIA SUPRATIM

Lotus nuo $100 ir Virsziaus

28 Pedos ploczio ir 125 Pedos ilgio

PARDUODA

The Chicago Title & Trust Co.

DABAR YRA PARDAVINEJAMI PUSAKRIAI ANT 63czios GATVES

Szitie pusakriniai rėžai randasi Sziaurinėj Dalyje (N. E.), kampas 63czios gatvės ir 48tos Ave., ir parduodami ant lengvų iszlygų, pagal kainų, kokias temokėjo seniausi Chicagos gyventojai. 63 gat. karų linija eina pro sziaurinę szalį szių lotų. Archer Ave. linijos karai nuveż jus iki 48 Ave. karų, kurie bėga pro vakarų szalį minimų lotų.

Pusakrių Kainos:

$400 ir daugiau, 25 pedu Lotai ant 63 gat. ir 48 Ave. $200 ir daugiau.

Lengvos iszlygos

Musų pusakriai lotai galėtų turėti sodną, visztidę ir kiauszinidę, rožių eżes jusų vaikams, ir dėlto paugėjus miestui, jus galėsite pusę nuosavybės parduoti už daugiau, kaip dabar užmokėsit už visą.

Pagalvokit apie tai.

Neklausykit jaib kieno patarimų, ateikit ir pažiurėkit patįs.

Vietinis Ofisas: N. E. kampas 63 gat. ir 48 Ave. Ofisas atviras kas popietė ir Nedėlioj visą dieną

H. N. ROSE, Agentas, Ofisas Mieste 1110-100 Washingtan St. Telephone Austin 411

ALB. CIDA, Vietinis Agentas.

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DR-STĖS CENTRO VALDYBOS ANTRAŠAI:
Pirmininkas: Jonas V. Liutkauskas, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Vice-Primininkas: Pr. Butkus, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.
Raštininkas: Jonas Dagis, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.
Iždininkas: A. J. Povilaika, 804 Bank st., Waterbury, Conn.
Knygius: J. Simanavičius, 331 Barnes st., Plymouth, Pa.
Literatiškasis Komitetas: J. Gabrys, 11, rue Sommerard, Paris, France, V. Jokubynas, 318 W. Broadway, So. Boston, Mass. J. Laukis, 501 Brick st., Valparaiso, Ind.

PIRKIT FARMAS.
Pakol pigios.

Mes turime pardavimui geros žemės farmoms, visai netoli Lake Michigan ir Ocean County Michigan — po 15 dol. už akrą. Gera žemė ir ant labai lengvo išmokesčio: po 2 doleriu už akrą, įmokėti, o paskui po 1 dol. už akrą į mėnesį. Pirkti — kiek kas norit akrų, tiek galit gauti.

Taip-pat turim daug išgyventų farmų su budinkais ir visais įtaisymais — taip-gi pigiai, ant lengvo — išmokesčio.

Draugai, jaigu kas norit gražią ir pigią farmą pirkti, tai nelaukit tolesnio laiko, ale pirkit dabar, pakol dar nepabringo.

Bunu ofise: subatomis po pietų ligi 6 vak., nedėliomis nuo 11 ryto iki 3 po pietų. Kurie negalite į ofisą pas mane, meldžiu, atsišaukti laišku tokiu adresu:

JURGIS GRIKSHELIS, Agentas
C. G. Bird & Co.
112-114 Dearborn st. Room No. 406-8, Phone Randoph 3071. Chicago, Ill.

EKSKURSIJA Į MIČIGANO ŽEMĘ.

Bandyk a,sigyventi geriausioj vietoj Mičigane — garsios vaisių juostos centre — Mason — Manistee — ežero šalyse, kame Swigart Tract — vieta parinktų dobilų, vaisių ir farminių žemių puikiai pasitarnauja. Kainos nuo $10.00 iki $25.00 už akrą. Tai yra greit auganti vieta; du miestai; biznio ir gyvenimo lotai; lotai ties gražiu Kristaliniu ežeru 10 akrų daržo; paukštims ir vaisiams auginti farmos puikiose vietose.

Pareikalauk gražią iliustruotą kningelę su Mičigano aprašymu ir didele mapa — gausi dykai.

Swigart Tract'as yra didžiausias Mičigane ir dėlto čia geral galima pasirinkti. Pasirinkimui yra daugiau ka[illegible]00 farmų po 40 akrų ir daug didesnių ir mažesnių. Kontraktas garantuoja pilną nuo Mirties apsidraudimą be ekstra ka[illegible] nėmirsi, tai farma pereis [illegible]ynai dykai. Tiek daug žmonių brangina šiuos ypatingus patogumus, kad mano ekskursios atsilieka speciališkuose Pullman'o vagonuose, idant smagiau butų važiuoti mano lankytojams, ir tai be jokio primokėjimo. Aš jau turiu keliolika gerų lietuvių kolonistų.

Sekančios dvi ekskursios keliaus iš mano Chicaginių ofisų 11:30 ryto, utarnike 21 birželio d. ir 5 liepos d. į mano vyriausią buveinę Wellston'e. Šitose dienose kelionė ten ir atgal iš Chicago ar Toledo į Peacock, Lake Co. Mich. kaštuoja $6.00. Dvi ištisi dieni krašto apžiurėjimui; patvados ir nurodymai dykai; sugryš namo ekskursija 7 ryto, pėtnyčioj. Kelio kaštai nutraukiama perkant.

ANTON KIEDIS,
Vietinis atstovas,
Peacock Lake Co. Mich.

Mokykla Šokių!

Prof. Julius S. užtikrina, kad išmokys šokti kiekvieną jauną ar seną. Išmokina valcą 6 ryšių ir teip, kad galėt drąsiai eiti šokti publikoje. Teipgi išmokys ir kitus šokius su 6 vakarais; vakare nuo 8 valandų iki 11. Kas moka vaikščioti, tas gali išmokti ir šokti. Kas nori mokytis tegul ateina į svetainę, po numeriu, 2119 So. Halsted St., mokinu kas dien, apart šventų dienų. Prof. Julius S. pranešia visiems, kurie nori išmokt tuos šokius, kad ateitų sekančio adreso: 2124 South Halsted St.

Ofisas ant 3-čių lubų. Atdaras nuo 5 iki 8 val. vakare.

Prof. Juliaus šokių mokykla užsidaro June 25, ji vėl bus atdara September 2.

LIUOSO INŽENGIMO MUZ[illegible]JUS Mokslisžku Žingeidumu. Žinojimo Galybe

Esi užpraošmas tirinėti nuostebumus Astronomijos, Fizieologijos, Chemijos ir Patholiogijos.

Iszpanizuka Inkvizicija. Vaikatu Galerija. Paveikslai. Iszkilmiu ir Pagarsojusiu Asmenu.

INLEIDŽIAMI TIKTAI VYRAI

LIUOSO INŽENGIMO MUZEJUS MOKSLIŠKU ŽINGEIDUMU

150 SO. CLARK ST., CHICAGO, ILL.
ant Madison Gatves
Atdaras nuo 10 valandos ryto iki 12 vidurnakčiui

Nori mokintis Barzdaskutyklos?

Tamista šį amatą gali išmokti nuo 4 iki 6 savaičių. Kainuos tau tik $30. Mes duosime visą setą skutimo prietaisų. Šis amatas yra tinkamu perdėm visame sviete ir tamista turėsi tada savo ypatišką verteivystę busi savo darbdaviu. Rašyk pas:

NOSSOKOFF'S BARBER SCHOOL
1405 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Ant Pardavimo

Senai įsteigta Grosernė sujungta su Krautuve smulkesniu tavoru. Arklys ir vežimas naujai sugančioj lietuviškoj apylinkėj tik vienas blokas nuo bet. bažnyčios ir mokslinės. Tera vieta dėl lietuvio. Atsišaukit po antrašu:

2214 W. 23rd Pl., Chicago, Ill.

DIDELIS ČEVERYKU IŠPARDAVIMAS
Vyrams, Moterims ir Vaikams
Sterno Dideléj Krautuvėj
242-3444 Halsted St. Chicago.

"POLITIŠKOJI EKONOMIJA"
Kas ji yra ir ko mokina
Parašė ir išleido V. K. Račkanskas
84 pusl., kaina 25c.
Imantiems daugiau nuleidžiama didelis nuošimtis. Gaunama pas autorių.
1401 No. Main Ave., Scranton, Pa.

A. Olszewskio Bankoj
galite aprupinti visus savo reikalus
TOJ BANKOJ LIETUVYS NOTARAS
Išdirba "Doviernastis" — Kontraktus, Raštus pardavimo ir visokius kitus dokumentus, ir užtvirtina visokius dokumentus pas konsulių. Inkorporuoja draugijas ir atlieka visokius kitus notarijališkus darbus.
Visokiuose notarijališkuose reikalose kreipkitės į
J. J. Hertmanowicz
(Notary Public)
3252 So. Halsted st., Chicago.

Naujiena Kuri Nudžiugins ir Palinksmins Daugel Serganczių, Silpnu ir Nualintu Vyru Ar ši nustojęs kantrybės, nervišką, nupuoles sveikatoje? Ar peržengei tiesas sveikatos arba gamtos? Ar manai apsivesti? Ar ši tinkančiam padėjime užimti užduotia ženybinio gyvenimo? Jeigu yra mažiausė abejonė jog randasi užsivilkusi chroniška liga dugnyje tavo kiaputų, tai atsišauk ant žemiaus paduoto adreso, o apturėsi patarimą ir ištirinėjimą dykai! Mes ištirinėsime tavę visai dykai, ir jeigu išgydymas bus galimas, tai mes išgydysime už kožemiausią kainą. Ne užsidėdi ant savęs jokių pareigų atsišaukdamas pas mus dėl bemokestinio pasiteiravimo. Mes perstatysime padėjimą viso dalyko tikroje šviesoje, o tada galėsi gydytis jeigu norėsi.

Noi Dolerio Nereiks Moketi Pakol Nebusi Užganedintas Savo Lecnoj Užintyj kad Mes Esame Teisingi, Pilnai Atsakanti Ir Užsitikimi. Jeigu turi kokį nors nesveikumą inkstų, pusės ar žlapumo ravelių, jeigu jauti nesmagumą ir skausmą, jeigu randasi koks padėjimas dėl kurio nesiori kreiptis prie žemyniško gydytojaus, kaipo tai: silpnumas, nervišką negalė, silpna arba sumažinta atmintis, nemėgojimas, gėdingumas, nubėgimai, nuvarėjimai, silpninanti sapnai ir išnaudota gyvybė; jeigu turi guzuotas ir susisukuses gyslas, jeigu kenti nuo užstkročiamų ligų kokios neįtu rušies kurios tamistai daro nesmagumą; jeigu turi nors vieną iš skaitlingų ligų kurios vyrai gali but apimti; jeigu kenti nuo pertankių dastleidimų; jeigu turi votis, skaudulius burnoje ir ant liežiuvio; jeigu plaukai tavo slenka; jeigu turi slaptingą ligą; jeigu turi užnuodintą kraujį arba nors vieną iš ligų kurių auka tampa vyrai—TAI MES GALIME TAVĘ IŠGYDYTI IR TA PADARYSIME. Ateik pasikalbėti surmumi didžiausiame privatiškume ir sekrete, o mes padėsime atsikratyti nuo visų kliučių kotrumpiausiam laike. Mes turime labai didelį patirimą gydyme tokios rušies ligų ir užtikrinsame išgydymą. Mes netiktai palengvinsame, bet išgydome tikrai ir ant visados. Ateik ir pasižiurėk ant skaitliaus lietuvių kuriuos mes išgydėme. Mes išgydysime teip tikrai kaip atsišauksi pas mus. Silpni vyrai, kurie nustojote viltį pasveikimo besigydydami kur kitur, ateikit pas mus, mes atkreipsime ant jus musų specijališką atydą teip jog atgausite savo vyriškumą ir busite vadovais terp savo sandraugų.

PATARIMAS IR IŠTIRINĖJIMAS VISAI DYKAI. GYDUOLĖS DYKAI IKI IŠGYDYMUI

CHICAGO MEDICAL CLINIC
344 SO. STATE ST., arti Harrison gatves, CHICAGO, ILL.

Musų ofiso valandos yra nuo 10 valandos ryto iki 4 po piet ir nuo 6 iki 7 vakare. Jeigu negali atsišaukti terp tų valandų, tai gali atsišaukti terp 10 ir 12 Nedėliom. Atsišauk asabiškai. Mes kalbame lietuviškai.

AKIU LIGOS.
Ar turi galvos skausmus?
Ar akys vandeniuoja?
Ar jas niežti?
Ar teipgi ir spaudžia?
Ar daiktai išrodo dvigubi?
Ar jie buva nušiūkus, migloti?
Ar turi uždegtas akis?
Ar jos greit pašlsta skaitant?
Ar jas skaudina šviesa?
DAUG ZMONIU
turi akių nesveikumų, kurių visai nežino, ir sirgdami nejaučia skausmo ir nė jokio nesmagumo, bet jie turi nešioti akinius, kad išgelbėti savo regėjimą ateityj.
Mokslinio Laipsnio okulistas
S. GINSBURG
2038 S. Halsted St. netoli 21 g.

Naujas Išradimas
Sustiprinimui ir užtikymui plaukų. Tukstančiai pilių žmonių atgavo puikius plaukus, sustabdė slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga nauji, gražus plaukai. Visokie informacije dykai. Atsiųsdamas žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženklelį.
PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & 24. STR ST., BROOKLYN-NEW YORK.

J. F. Eideikis

Lietuvis Balsamuotojas ir GRABORIUS
Laidoja mirusius, parsamdo karietas ant pagrabų, vestuvių ir kitokių atsitikimų. Perka ir parduoda geriausius arklius.
4605-07 Hermitage Ave., Chicago, Ill.
Tel. Yards 1741.

Dr-as W. A. Martišus
Ofisas R. 409 Tacoma Bldg.
Madison & LaSalle Sts. Chicago.
Gydau visokias ligas kaip šviežias teip ir užsisenėjusias. Ypatingai vidurių ligas, moterų vaikų ir vyrų. Teipgi pritaikau akinius ir patalsau nesveikas akis.
Ofiso valandos: nuo 9 ryto iki 5 po pietų. Nedėliomis offisas atdaras tiktai pagal sutarimą.

Kataliogas Gatavas!

Seniai laukiamas lietuviškoje kalboje Kataliogas
Bridgeport Clothing Kompanijos
jau yra gatavas ir kiekvinas dabar gali jį gauti. Šiame Katalioge talpinasi Drapanos, Muzikališki Instrumentai, Bižuterija, ir šimtai kitokių daiktų.

Drapanų Skyriuje. Rasite Drapanų Siutus, Overkotus, Kelnes, Marškinius, Kaklaraiškčius, Pirštines, Kepures, Skrybėles Čeverykus. ir tt.

Muzikališkų Instrumentų Skyriuje. Rasite Armonikas, Koncertinas, Smuikas (Skripkas), Fleitas, Pikolas, Klernetus, Obojus, Fogotus, Soksofonus, Kornetus, Melofonus, Trumpetus, Trambonus, Altus, Tenorus, Baritonus, Basus, Kontrabasus, Bubnus, Cimbolus, Megafonus, Bandžius, Gitaras, Mandolinas, Citras, Ksylafonus, Autoarfus, Muzikos Dėžes, Fonografus, (Šnekamas Mašinas), Pijanus, Vargonus, ir daugybę kitų instrumentų.

Bižuterijos Skyriuje. Rasite Laikrodžius, Laikrodėlius, Lenciugėlius laikrodėliams ir moterims ant kaklo nešiojamus, Komposus, Medalikus, Bronzoletas, Auskarius, Spilkas, Sagutes, Žiedus, ir tt.

Tolesniame Skyriuje. Rasite Sidabrinius Peilius, Šaukštus, Videlcius, Tacas, Fotografijų Kameras, Parasonus, Žiuronus, Elektriškas Liktarnikes, Siuvamas Mašinas, Fontanines Plunksnas, Pašelius, Kalimorius, Britvas, Šepečius, Šukas, Peilukus, Žirklukes, Pypkes, Fotografijoms Albumus, Mapas, Globus, Stereaskopus, Abrozus, Abrozėlius ir šimtus kitų labai naudingų ir reikalingų daiktų.

Kataliogas turi 160 puslapių, didelio formato su aiškioms iliustracijoms visokių daiktų.

Prisiųsk už 10c. markę pačto kaštam ir mes jį prisiųsim DYKAI.

Adresuokit šiteip:

The Bridgeport Clothing Co.
3248 So. Halsted St., X Chicago, Ill.

DR. A. L. GRAIČZUNAS
Pasekmingai gydau visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptinių.
Atsišaukiantiems iš kitur suteikiu sąžiningus patarimus per laiškus.
3312 So. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas Yards 3162

Dėl žinios visų Lietuvių!
Šiomis dienomis tapo atidaryta
PIRMĄ LIETUVIŠKA VALGINYČIA
(Restoranas)
po No. 3249 So. Halsted St., Kertė 33 Gatvės
Šioje valginyčioje bus parengta visoki lietuvyški valgiai, o ant pareikalavimo ir šios šalies sistemoj. Lietuviai yra kviečiami ateiti ir persitikrinti. Nepamirškit vietos : : : :
3249 South Halsted Street.

Ką žmonės sako apie musų dovanotą Knygelę.

Štai gauti laiškai:

ŠTAI ŽMONIŲ LAIŠKAI.

Garbus A. Olszewski Chicago, Ill.

"Gavau Tamistos siųstą knygelę "Kaip Rašyti Laiškus Angliškoje ir Lietuviškoje kalbose". Niekada netikėjau, kad ta knygelė teip išmintingai parašyta, kuri gelbsti žmogui mokinimise angliškos kalbos geriau, negu mokykla arba mokintojas. Aš padirbęs ant jos tiktai 5 vakarus, jau dabar galiu parašyti laišką angliškoje kalboje savo reikale. Labai esu dėkingas Tamistai už išleidimą teip naudingos knygelės ir velyju kiekvienam ją įgyti, kas tik nori angliškos kalbos išsimokinti.

Pasilieku su guodone,

Jonas Danielius, Mildred, Minn.

Ponas A. Olszewski

Chicago, Ill. Guodotinas Tamista!

Dėkavoju labai gražiai už knygelę "Kaip Rašyti Laiškus Angliškoje ir Lietuviškoje kalbose". Aš jau buvau perskaitęs knygeles "Vadovėlis" ir "Rankvedį angliškos kalbos", ir turiu žodyną, ir jau šiaip teip susikalbu angliškai, bet kaip reikėdavo parašyti laišką angliškoje kalboje, negalėdavau jokiu budu surišti žodžius ir budavo rašyto laiško anglikas nesupratdavo. Dabar ši knygelė pagelbėjo man šitame dalyke. Aš jau dabar susirašau angliškoje kalboje su savo mergina, vokietaite, lankančia "High School" ir jį mane giria, kad aš geral progresuoju angliškoje kalboje. Dėkavoju jums labai už šią puikią knygelę ir aš busiu "Lietuvos" skaitytoju kol gyvas.

M. Slavickas, 471 Grand St., Milwaukee, Wis.

Šitokių padėkavonių gauname nuo musų skaitytojų šimtus, kas liudyja kad knygelė, kokia mes duodame "Lietuvos" skaitytojams dovanų, yra didelės vertės ir kuogeriausiai užganėdina žmonių reikalavimus, nes ji geriausiai pamokina juos angliškos kalbos, be kurios žmogus Amerikoje negali ne žingsnio žengti.

Kiekvienas gaus šią knygelę dovanų, kas užsirašys "Lietuvą" ir užsimokės prenumeratą teip kaip rodo sekantis musų apgarsinimas. Perskaityk jį.

Ar moki Angliszka Kalba?

Ar Nori Ja Iszmokti?

Teip, nori, nes žinai kad žmogus Amerikoje be angliškos kalbos yra nieko nevertas ir kad mokantiejie ją visur užima pirmas vietas. Taigi ir tu nori ją išmokti ir labai geistum, kad kas tau nurodytų budą, kokiu ją galėtum greitai ir gerai išmokti. Todėl mes čia nurodysime tau budą, kokiu angliską kalbą galima išmokti labai greitai ir gerai.

Sztai Musu Budas:

Pirmiausiai perskaityk Knygelę "VADOVĖLIS", kurią rasi musų Katalioge po No. 1200 ir gerai įsitėmyk ką ji mokina. Paskui perskaityk Knygą "RANKVEDIS ANGLIŠKOS KALBOS", kurią rasi musų Katalioge po No. 1300, tai šita supažindys tave su angliškos kalbos pamatais ir konstrukcija; o tada paimk musų vėliausiai išleistą Knygelę vadinamą

Kaip rašyt laiškus lietuviškoj ir angliškoj kalboj.

tai šita Knygelė su trumpu laiku išmokins tave netik angliškai kalbėti, bet ir laiškus rašyti angliškoje kalboje. Jokia gramatika, jokia kita knyga negali teip greitai ir teip gerai žmogų išmokinti angliškos kalbos, kaip kad rašymas laiškų angliškoje kalboje.

Rašydamas laiškus, žmogus turi mislyti, turi daryti pilnus sakinius, aprašyti tokius dalykus, kokių jokioje kitoje knygoje nėra, tokius, kurie ji tankiausiai ir labiausiai apeina, o to viso mokina virš paminėtoji Knygelė. Knygelėje "KAIP RAŠYTI LAIŠKUS LIETUVIŠKOJE IR ANGLIŠKOJE KALBOSE" yra daugybė yvairiausios rųšies laiškų į visokias ypatas, visokiuose atsitikimuose. Laiškai tėvų į vaikus, vaikų į tėvus, vaikinų į merginas, merginų į vaikinus, darbininkų į darbdavius, darbdavių į darbininkus, pirkėjų į firmas, firmų į pirkėjus ir tt. Tie visi laiškai yra abiejose kalbose, lietuviškoje ir angliškoje žodis į žodį, teip kad žmogus perskaitęs nors vieną angliškos kalbos rankvedį, ir paskui paėmęs šią Knygelę, iš pirmos dienos galės parašyti laišką angliškoje kalboje į kur tik norės.

Ši Knygelė ne vien mokina laiškus rašyti, ne vien mokina angliškos kalbos, bet ji dar mokina ir daugybės kitokių labai naudingų ir reikalingų dalykų, kokių pamokinimų jokioje knygoje nerasite. Ji mokina:

Kaip daryti kontraktus pirkimo, pardavimo, samdymo ir visokių formų biznio reikaluose; kaip daryti vekselius skolinant pinigus; kaip daryt testamentus; kaip vesti draugyščių reikalus, ir visoki kiti pamokinimai. Teipgi mokina formų kaip žmonėse apsieiti visokiuose atsitikimuose; antai kaip: svečiuose, apsilankymuose, supažindinime vieno su kitu, pakalboje vieno su kitu, kaip užsilaikyti bankietuose, vestuvėse, krikštynose, pagrabuose, atsilankant ant metinių švenčių ir tt. Toliau Knygelėje yra šimtai patarlių vartojamų angliškoje kalboje ir išverstų į lietuvišką, kokių da niekad negirdėjai, ir ant galo yra Žodynėlis svetimų žodžių, vartojamų yvairiose kalbose, išverstų į lietuvišką kalbą ką jie reiškia.

Šita Knygelė turi 293 puslapius. Jos kaina, popieros apdarais 75c., o drutais, gražiais audimo apdarais $1.00, bet pagal savo turinį ji yr verta mažiausiai $5.00.

Už pinigus mes jos neparduosime niekam nė už $10.00; bet kurie užsirašys musų laikraštį "Lietuvą" ant 18 mėnesių ir užsimokės $3.00 prenumeratos, tiems šią Knygelę, popieros apdaruose, duosime dovanų, ir siusime "Lietuvą" per pusantrų metų.

Tie, kurie jau turi "Lietuvą" užsirašę ir prenumeratą užsimokėję, o norėtų šią Knygelę gauti dovanų, tai turi prisiųsti teip-pat $3.00 prenumeratos tolesniem 18 mėnesių, tada ir jiems duosime šią Knygelę, popieros apdarais, dovanų.

O tie, kurių prenumeratos laikas jau yra išsibaigęs, ir norėtų gauti šias dovanas, tai turi prisiųsti $4.00 uždengimui dviejų metų prenumeratos, tai ir jiems duosime šią Knygelę, popieros apdarais, dovanų.

Kas norėtų gauti šią Knygelę su audimo apdarais, tai turi pridėti 25c. virš minėtų prenumeratos kainų.

Už pinigus šios Knygelės niekam neparduosime nė už $10.00, tiktai dovanosime ją "Lietuvos" skaitytojams užsimokantiems prenumeratą, kaip virš minėta.

Už prisiųstus $3.00 prenumerata bus pakvituota ant 18 mėnesių, o už $4.00 ant 2 metų, kaip paprastai.

Kadangi žmonės vos tik dą pradeda pažinti vertę šios knygelės, ir kasdien vis, daugiau ir daugiau naujų skaitytojų atsišaukia, todėl mes šias dovanas prailginame dar ant dviejų mėnesių, tai yra iki Rugsėjo (September) 1, 1910. Todėl kas norite gauti teip didelės vertės dovaną, tai pasiskubinkite "Lietuvą" užsirašyti, ir gausite.

Pinigus siųsdami, laiškus adresuokite "Lietuvos" išleistojui, šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

TIKTAI IŠNAUDOTOJAS DAKTARAS

apgarsina savę laikraščiose jog jis gyda visokias ligas, mislidamas apkvailįti sergančius LIETUVIUS, bet MUSU ŽMONES YRA NE TEIP KVAILE, KAIP NE KURE GIDITOJAI mana. Kožnas vyras ir moteriškė žina, kad nėra NI VIENĄ GIDITOJĄ, KATRAS GALIA IŠGIDITI VISAS LIGAS. Niekurie giditojai galia gididi NE KURIAS LIGAS, bet ne žina, kaip gidįti KOŽNA LIGA, tas pats, kaip vienas žmogus galė pasiut čebatus, ale negalia siut dzabužius. Drabužiai ir čebatai yra padaryti dėl deveima, bet NE VIENS žmogus galė padirbt sįkiu. Gidįtojas, galentis išgidįti DŽIOVA, gale buti netinkamu gidįti ŠIRDIES LIGAS. Dėlka mės turem New York mieste UŽDETUS DIDELIUS LIGONBUČIUS ir MEDIKALIŠKUS INSTITUTUS. Tie LIGONBUČIAI ir MEDIKALIŠKI INSTITUTAI SAMDA TIKTAI GERIAUSIUS GIDITOJUS, KATRIE SUPRANTA VISOKIAS LIGAS. Jeigum Jųs sergat inkstų ligą, daktaras, katras išpačėns Jųsų ligą ir padarys Jųms sveikus. Jaigum Jųs sergat KRAUJĄ LIGĄ, tas yra daktaras, katras supranta Jųsų ligą ir gida Jųsų dalikė. Teip yra su KOŽNĄ LIGĄ. Tas yra, dėl ką visur žinomas profesorius Dr. COLLINS uždeja "Collins New York Medical Institute", katra šendien yra pėrma ant svieta, didžiausią ant svietą. "Collins New York Medical Institute" ne praktikuoja valstų, bet atkreipe atydą geriausiu giditoju dėl išgidima Jųsų ligų.

Niekados neateiduok tiem giditojams, katrie "GIDA VISUS", apie katruos Jųs niekados negirdejot, tiktai ką Jųs matėt Jų paveikslus apgarsinimuose. Tie GIDITOJAI prižada Jųms dang, bet DARA MAŽ KĄ.

● Nėra skirtumą, kokia liga sergate, RAŠYK ŠENDIEN LIETUVIŠKAI ar ATSIŠAUK IPATIŠKAI ir Jųs stoset trumpam laike in eile tukstančiu tų, katrie gali darodyti, kad jie patrotįje vilį buti išgije, kreipes prie "Collins New York Medical Institute" ir buva išgiditi, tuom tarpu, kaip KITI GIDITOJAI atsisake išgidįti. Sitas Institutas išgide paskutiniose 14 metu daugiau sergančiu, ne gu visi daktarai sudejus sįkiu. Viskas, kas Jųms yra reikalinga yra tas — atsišaukt ir ištirt tukstančius palindijimų nog Lietuviu, katrie šendien yra išgidįti ir linksmus. Rašyk šendien |

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

140 W. 34th Street, New York, N. Y.

Dr. S. E. Hyndman, viriausis daktaras.

Priima ligonius kasdiena nuo 10 iki 5 val., o utarnikais ir petničiomis dar nuo 7 iki 8 val. vakare. Šventadienais nuo 10 iki 1 val.

DR. E. C. COLLINS
uždetojas.

AR TURI:

Viduriu ligos. Užketejima, nedirbimo. Galvos skaudejima, Reumatizma, Odos ligos, Širdies ligos, Inkstu ligos, Kepenos ligos, Hemoroidus, Skrofulus, Nerviška nusilpnejima, Plaučiu ligos, Pilvo kataro, Neuralgia, Viduriu skausmus, Kataro noses ir gerkles, Bronchitis, Astma, Paraliža, Ausiu ligos, Akiu ligos, Patrukima, Pusles ligas, Visokius išberimus, Kirminus, Visokias slaptas ligas Vyru ir moteryu, šviežias arba chroniškas.

Prisiųsk tuojaus 10 centu markiems, idant aptareti garsinga knyga Dr. E. C. Collins "Vadovas in Sveikata". Ji yra neatbutina kožnai šeimynai.

KOŽNAS GAUS DYKAI

kuris prisiųs keletą markių, musų No. 3 katalogą, didžiausią lietuvišką kalbą, 64 didelį puslapį. Jame telpa aprašymai suviršj 200 ligų, vyrų, moterų ir vaikų, pasako nuo ko jos prasideda, kaip jas pažinti, kaip nuo jų apsisaugoti, kokias gyduoles naudoti, kiek jos prekinoja ir kur jas gauti. Paveikslai ir prekės yvairių kvepančių ir gydančių nulių, Perfumų, Elektro-gydančių aparatų, Roberinių išdirbimų, Monų, Painų, Štukų, Drukuojamų Mašinėlių, Ar monikų, Koncertinų, Britvų, Pavinčevonių ir šimtai kitokių kožnam reikalingų daly kų. Iškirpk šitą apgar. sinimą ir prisiųsk mum, o tuojaus gausi visai dykai katalogą. John I. Bagdžiunas, Prope

JOHN'S SUPPLY HOUSE
226 SO. OAKLEY AVE., CHICAGO, ILL.

Vardas _____

Adresas _____

Miestas _____ Stata _____

Mes Išgydom Vyrus

Mes trokštam, kad visi, kurie yra neužganėdinti su kitais gydymais, ateitų pas mus ir pamėgintų musų tikrą ir ištikimą gydymą. Mes pasižiūsim tau dėlko kiti gydymai tavęs nešgydė ir kaip mes tave išgydysim:

Kraujo Užnuodyjimas Pasinaudis nuo užsikrėtimo arba priežasčių dėl kurių ligonis nenori kreiptis prie šeimyniško gydytojaus, rudos plėmos, lopai burnoje, skaudulai ant liežuvio, silpkimas plaukų, skausmas kauluose, sunariuose, plėmos ant kuno, jausius tekanti skaudulial. MES IŠGYDOM ŠITOKĮ PADĖJIMĄ—MES NELOPOME.

Nubėgimai Ar kankina tavę nubėgimai pasinaudi nuo perdengimo gamtos tiesų, vyriški silpnumai, nualipimas, silpna atmintis, galvos skaudėjimai, plėmai priešai akis, nerviškumas, skausmai strėnose? Ar pats esi apimtas nora vienu iš tų ženkių? Ateik pas mus, mes tave išgydysim nes kitaip nereikalauji mum mokėti.

Užsikimšimai Nedaro skirtumo koks tamistos nesveikumas yra, jeigu tamistą kankina dėginimai, pilkinantis slaphimas, puslės nesveikumas, erzinimai, tankus noras ištuštinimo, mes išgydom viršui minėtus padėjimus be vartojimo peilio ir be siuntimės į ligonbutį.

Abelnas Nusilpnėjimas Silpnumas, pami ir šimas, negalingumas prie darbo arba lukstumu gyvenimo, nulisimas, yvairus gėdinanti silpnumai, ir tt. ATIDĖJIMAI YRA PAVOJINGI—PASIRODAVIK SU MUMI DABAR.

Sutinimai Uždegimai, sutinę ir skausmingi sunariai, kantrybę atimančios užsenėję ligos kurios padaro gyvenimą nekilmingu. IŠGYDOMOS ANT VISADOS BE ŽUDIMO LAIKO.

Odos Nesveikumai Eczema, išbėrimai, spuogai, lopai, netobulumai, žaizdos skaudulial, pageltonavus ir išbluškus oda, pajuodavę paakiai. Vyrai, yra jum nuo to visko vaistas, atsišaukiant pas mus ant gydymosi. GALI UŽMOKĖTI KADA BUSI IŠGYDYTAS.

Guzuotos ir Susiuke Gyslos Šitokios gyslos randasi visur ant žemesnės dalies kuno, bet daugiausiai kairėj pusėj; jos padaro žmogų labai neramų; yra silpnas velkantis jautimas dingmai nuolatai. Gyslos yra užčiuopimos ir nurodo kaip botagas.

Inkstu, Pusles ir Sebrus Nesveikumai Inkstų nesveikumas gali išsivystyti į pavojingas komplikacijas, ir jeigu neatbotas, pagimdys kitas ligas ir komplikacijas. Ar manai apsivesti? Ar esi tikrai sveikas?

Atsišauk tuojaus įnigu esi klapste.

ILLINOIS MEDICAL INSTITUTE AND SANITARIUM
150 SO. CLARK ST., arti Madison gatves, CHICAGO, ILL.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 4 po piet. Nuo 6 iki 7 vakarais. Nedėldieniais ir Šventadieniais nuo 10 iki 12 tiktai. Ypatos geidžiančios gydymo turi atsišaukti asabiškai, nes ligos negali but gydomos teip pasekmingai per susirašinėjimą kaip ligonini atsišaukus pačiam. Nerašyk bet atsilankyk.

GARSUSIS NEW YORKO DAKTARAS

Ferdinand Hartmann M. D.

sako:

Jei sergi, nesikankink, bet pribuk arba parašyk pas mane, aš išgydysiu!

Per 30 metų daktaravęs, tyrinėjęs medicinos mokslą ir gyduolių veikmę, kurios geriausia gydo žmogaus kuną. Pabaigęs universitetą per 20 metų gydžiau Didžiamjam New Yorke VYRUS IR MOTERIS ir išgydžiau greitai ir gerai.

10 metų atsidavęs mokslui praktikavojau Paryžiuje, Londone, Berline ir Peterburge, surasdamas naujausias gyduoles išgydymui visokių ligų. Sugrįžus iš Europos daktarų bendrovė išrinko savo pirmsėdžiu; o dabar užkviečiu sergančius visokioms ligomis, nes pasaukauju visa savo mokslą sergantiems.

Sveikus mokinsiu kaip užlaikyti sveikatą, o sergančius išgydysiu, nes be sveikatos nėra laimės ne darbininkui ne biznieriui.

PROGRESAS MEDIKALIŠKAM MOKSLE!

Tik tie daktarai pasekmingai išgydo, katrie tėmija į medicinos mokslo progresą; katrie to nedaro, negali sergančių išgydyti, už tai kad užrašo gyduoles ne naujausio bude, nes nūnjausi medicinos pagerinimai tokiems daktarams nežinomi ir ar tai jie užmiršo ar nenori žinoti, netėmijant į mokslą, kad

KRAUJAS YRA TAI PAMATAS SVEIKATOS IR GYVASTIES.

Gyduolės, kurios nepataiso kraujo yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas pradžia visokių ligų.

NAUJAUSIAS BUDAS PRITAIKYMUI GYDUOLIU!

Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos; už tai ir daugiausia sergančių išgydžiau ir tuos, ką kiti daktarai neįstengė. Jei aš pasakysiu, kad galiu tave išgydyti, tai tikrai apturėsi sveikatą.

PASARGA: Sergėkis garsinamų profesorių, nes tai yra pasamdyti kompanijų šarlatanai kaip ir humbugo Instituto šarlatanai, net numirusį daktarą Kalinsą garsina už savo daktarą profesorių. Žinok gerai, jog geras daktaras niekad už alga nebernaus. Matant tokias neteisybes, kad apginti nuo apgavikų, tad pagal prašymą draugų daktarų ir žmonių, kurinos išgydžiau, kad serganti žinotų kur atrast tikrą pagelbą sveikatai, apsigarsinau.

APSIMU JUS IŠGYDYTI

nuo reumatizmo, skaudėjimo sanarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir sonų Užkietėjimą, skandėjimą ir nedirbimą vidurių. Galvos skausmą, širdies, inkstų, kepenų ir plaučių ligas. Greito pailsimo ir sunkaus kvėpavimo, peršalimo, slogų, sveikatos nusilpnėjimo ir vyriškumo. Greito supykimo, Dyspepijos, neuralgijos bei nervų ligos; teip-pat nuo saukagystės ir iš to įgautų nesveikumų, sėklos nubėgimo, blogų sapnų, nemigos ir nuo visokių užsikrečiamų kavarieriškų ligų — nudegimo. Teip-pat **MOTERŲ:** skausmingų ir nereguliariškų mėnesinių, baltųjų tekėjimo, gumbo ir visokių moteriškų ligų; nepalsykite, kad kiti daktarai Jums nepagelbėjo; aš kad apsimu tai ir išgydysiu šviežias ir užsisenėjusias ligas. Butų geriau, kad iš karto pas mane atsišauktum, pirmiau negu kur kitur; jei ne asabiškai, tai parašyk lietuviškai, nėra skirtumo kur gyveni. Rašyk kaip moki ir kaip jauti nesveikumus savyje, aš suprasiu, ištirsiu, duosiu rodą, kad reikės pritaikysiu gyduolės, kurios yra geriausios ir naujausio išradimo, o apturėsit sveikata, be skirtumo kaip toli gyvenate Amerikoje, Kanadoje, Anglijoje ir kitur. Biednus gydau dovanai!

DR. FERDINAND HARTMANN M. D.
218 E. 14-th st., New York City.

Į ofisą ateinančius, priimu kasdien: nuo 12 iki 5 valandai po pietų. Šventadieniais nuo 11 iki 1 po pietų.

F. P. BRADCHULIS

Attorney & Counselor at Law

132 S. Clark, Cor. Madison St.

Atwood Bldg., Room 806
Tel. Franklin 1178.

Lietuvys advokatas, baigęs tiesų mokslą Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (suduose).

Gyv. 3112 S. Halsted st., arti 31mos
Telephone Yards 2390.

JAU LAIKAS VISIEMS UŽSIRAŠYTI

"DAGIS"

ILIUSTRUOTAS, LITERATUROS, KRITIKOS, SATYROS IR JUOKO MĖNESINIS LAIKRAŠTIS.

Eina iš Chicagos, antri metai, 20 pusl. 7x10 formate knygos, su viršialiais. Prenumerata metams $1.00, pavienis num. 10c. "Dagyje" telpa yvairus lietuvių plešti paveikslėliai iš musų politiškojo lauko ir visoki linksmus pasiskaitymai. "Dagis" turi rastis kiekvieno lietuvio name, tai gyduolė nuo visokių "žmų" ir kitų ligų.

Siunčiant pinigus už prenumeratą arba raštus, visados reikia adresuoti šiteip:

"DAGIS" Publ. Co.,
312 - 33rd St., Chicago, Illinois.

Im. 23 AKMENU.

Geležkelio Laikrodis.

Galiute užsukamas ir nustatomas Vyrų ar Moterių dydžio.

20 metų auksuotas, dvigubuose uždaromuose lukštuose, ingraverutas. Tikrai geras laikas rodyto ar geležkelio žmonems, reikalaujantiems gero laikrodžio.

Gvarantuotas 20 metų. Siųsim šitą laikrodį visiems C. O. D. už $8.75 ir expreso lėšas išegzaminavimui. Jei nebus toks, kalp rakom, Nemokėkite nei centą. ATMINKIT, kitur užmokėsite už tokį laikrodį | 35 dol. Auksuotas retežėlis ir keketas Dykai su kožnu laikrodžiu EXCELSIOR WATCH CO. 900 Athenaeum Bldg. CHICAGO.

VYRAM TIKTAI
INEJIMAS DYKAI
kas gali but matyta
GALERIJOJ MOKSLO
344 SO. STATE ST.
CHICAGO, ILL.
near Harrison St.

Žingeidumai Patologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromuliavimo Organu

Tirinek pradžia ir lasivystima Žmogiszkos Rasos nuo Lopsnio iki Grabui. Pamatyk Keistumus Gamtos. Žingeidumus ir Mislinisz-kumus.

Tirinek intekme ligos ir paleistuvystes, perstatytas gyvo didumo figurose, sveikuose ir ligotuose padejimuose. Lavus isrodinetojas atsakineja visokias klausymus. Didžiausia proga tavo gyvenime.

INŽENGA DYKAI

Atdaryta kasdiena nuo 8 ryto iki vidurnakczini

LIUOSA GALERIJA MOKSLO
344 So. State St. CHICAGO, ILL.

VYRAI IŠGYDOMI | 5 DIENAS

VARICOCELE HYDROCELE (Papurtimas gyslų) Be peilio ar skausm.

Noriu išgydyti kiekvieną vyrą sergantį išplėtimu lytiškų dalių gyslų, strikturą, užsikrečiamus kraujo nuodus, nervišką sunegalėjimą, paslėpimą lytiškų dalių ir ligas liečiančias vyrus. Šitas nuoširdus pasiulinimas yra atviras visiems, kurie praleido daug pinigų ant daktarų ir vaistų be jokios naudos ir mano noru yra pasodyti visiems ligiems žmonėms, kurie buvo gydomi dešimtiems ar daugiau daktarų be jokio pasisekimo, kad aš turiu viešintėjį budą kurinomi tikrai išgydau.

Nemokėk už gydymą be naudos — mokėk už tikrą išgydymą.

Aš tikrai išgydau ligas skilvio, plaučių, kepenų ir inkstų, noris ir labai užsedintas.

Slaptos Vyrų Ligos
išgydoma greitai, tikrai ir su pilna slaptybe. Nervų nusilpnėjimas, nupuolimas sveikatos, žudymas stiprybės, nubėgimas kraujo, užnuodyjimas. Slapuminės gaištys.

Plaučių Ligos.
Dusulys. Bronchytas ir kitos plaučių ligos tikrai išgoma mano vėliausiu budu. Širdies ligos.

(Ištyrimas Dykai.)

Išgydo kad bufum sveikas.

Specijalistas vyrų ir moterų ligų.

Moterų Ligos.
Vidurinės ligos, skausmai strėnose, baltosios tekėjimas ir kitos ligos tikrai išgydomos. Užpakalinės žarnos, užsodintos ir nerviškos ligos moterų.

Kraujo Užnuodyjimas
ir visos odos ligos, kaip ve pučkai piktoji dedervinė, žunvotės, niežulys, bermohiodai, sustiprinimo gyslų, naikinanti nubėgimai, įsisenėjusios ligos.

AŠ KALBU LIETUVIŠKAI.

Dr. ZINS 41 So. Clark St. **Chicago.**
(tarpe Randolph ir Lake)

Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vakare, Nedėlioms nuo 9 ryte iki 4 po piet.

MES JUMI UŽSITIKIAME.
JUSU KREDYTAS YRA GIARAS

Kiek vienas teisingas Tautietis, kuriame krašte is nebutu, gali, pirkti *ant kredyta*, arbe ant labai lengvų menesiniu išmokesczių, d dei graži laikrodį su lenciugu ir breloku, *kure kasztuoja $30 Deleriu.*

Rašykite dar šendien apei artesni paaiškinimą, teipgi prekes ir išligas ir priesiuskite markę del atsiųtima atsaka ir preiskuranta pas firma:

WATCH CREDIT Co.
105 CHAMBERS ST. NEW YORK, N. Y.

REIKALINGOS MERGINOS

Norinczios mokinties marszkiniu

SIUVIMA

Gera alga. Darbas visada

BROOKLYN SHIRT CO.
Cor. N. 9th & Driggs Ave BROOKLYN, N. Y.

"LAISVOJI MINTIS"

Vienintėlis mokslo ir literaturos iliustruotas laikraštis, talpinantis rimtus ir gerai apdirbtus straipsnius iš įvairių mokslo šakų: Historijos, Kulturos Historijos, Gamtos Mokslų, Draugijinių Mokslų, ir t. t., lygiai ir originališkai parašytas apysakas iš mųsų gyvenimo.

Kaina metams $2.00; pusei metų $1.00; į užsieni $2.50

Kas, prisiųsdamas mums prenumeratą, prisiųs iškirpęs ir šį apgarsinimą, tas gaus dovanas knygomis: užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už $1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Paskubinkit—Dovanas neilgai teduosime.

Adresas:

"Laisvoji Mintis,"
1401 N. Main Ave., - Scranton, Pa.

PHOTOGRAPHISTAS

Padarome gražias ir dailias fotografijas labai pigiai, mes nuimame fotografijas atsakančiai nuo veselijų. Mes kalbame lietuviškai.

W. H. TOENGES
3452 So. Halsted Street CHIC